

Ε.Κ. (μ)

Αριθμός 3783/2014

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Α΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 10 Μαρτίου 2014, με την εξής σύνθεση: Ν. Σακελλαρίου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Α΄ Τμήματος, Δ. Μαρινάκης, Σπ. Μαρκάτης, Α. Καλογεροπούλου, Ο. Ζύγουρα, Σύμβουλοι, Κ. Κονιδιτσιώτου, Αικ. Ρωξάνα, Πάρεδροι. Γραμματέας η Β. Ραφαηλάκη, Γραμματέας του Α΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 18 Νοεμβρίου 2011 αγωγή:

των: 1) Παναγιώτη Αϋφαντή του Γεωργίου, 2) Γεράσιμου Καλαδελφού του Νικολάου, κατοίκων Άνω Γλυφάδας Αττικής (Γούναρη 185), 3) Γρηγορίου Χριστοδουλίδη του Ανδρέα, κατοίκου Λευκωσίας Κύπρου (Μιχαήλ Κουτσόφτα 9, Διαμέρισμα 503, Στρόβολος 2000) και 4) Αικατερίνης Λαζαρίδου του Ευθυμίου, κατοίκου Χαϊδαρίου Αττικής (Κυπρίων Αγωνιστών 24), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Αλέξανδρο Στρίμπερη (Α.Μ. 16630), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος διορίζει: α) τον δικηγόρο Ιωάννη Μαρκουλάκο (Α.Μ. 5675), με πληρεξούσιο και β) τον δικηγόρο Προκόπη Παυλόπουλο (Α.Μ. 7107), στο ακροατήριο, με τους οποίους και συμπαρίστανται,

κατά του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος παρέστη με τους: α) Αναστάσιο Μπάνο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και β) Ιωάννα Λεμπέση, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Στη δίκη παρεμβαίνουν υπέρ των εναγόντων: 1) οι: 1. Παναγιώτης Βλαχινός του Σταματίου, κάτοικος Πειραιά (Ακτή Θεμιστοκλέους 316), 2. Δημήτριος Αγαλός του Παρίσση, 3. Ασημίνα Αγαλού του Στεφάνου, κάτοικοι Ν. Φιλαδέλφειας (Χανίων 4), 4. Δημήτριος Αγαπίου του Ιορδάνη,

κάτοικος Θεσσαλονίκης (Γ. Παράσχου 11), 5. Ζήσης Καρασίμος του Αθανασίου, κάτοικος Λάρισας (Διοκλή 8), 6. Μαρία Αναγνωστοπούλου του Ιωάννη, κάτοικος Αθήνας (Δεινοκράτους 115), 7. Θερησία Σουσουγγέλη του Σταματίου, κάτοικος Θεσσαλονίκης (Κίου 23), 8. Κωνσταντίνος Στατίου του Γεωργίου, κάτοικος Ρόδου (Φαληράκι), 10. Μαρία Αντίνου του Σπύρου, κάτοικος Τρίλοφου Θεσσαλονίκης, 12. Καλλιόπη Αργυράκη του Δημητρίου, κάτοικος Βόλου (Γκλαβάνη 50 – 52), 13. Γεώργιος - Ευάγγελος Αρναούτογλου του Γεωργίου, κάτοικος Α. Τούμπας Θεσσαλονίκης (Στέφανου Γρηγορίου 15), 14. Μαρία Βαλαδάκη του Επαμεινώνδα, κάτοικος Ζωγράφου (Αφών Πιερράκου 6), 15. Χρήστος Παπαευστρατίου, κάτοικος Σερρών (Αν. Πολυζωΐδη 71), 16. Σάββας Αβραμίδης του Δημητρίου, 17. Μαρία Αβραμίδου του Σάββα, κάτοικοι Θέρμης Θεσσαλονίκης (Ταβάκη 14), 18. Γεώργιος Αργυρούδης του Πάτροκλου, κάτοικος Άνω Τούμπας Θεσσαλονίκης (Τσιαπάνου 34), 19. Δημήτριος Αρμενάκης του Σταμάτη, κάτοικος Βροντάδος Χίου (Ξενοφώντος Ξενίου 2), 20. Ελένη Βασιλειάδου του Αναστασίου, κάτοικος Θέρμης Θεσσαλονίκης (Ταβάκη 14), 21. Μαρία Βύζελη του Χρήστου, κάτοικος Αγχιάλου Θεσσαλονίκης (Θεοδ. Κολοκοτρώνη 25), 22. Δημήτριος Γκαλιπίδης του Σιδέρη, κάτοικος Κουφαλίων Θεσσαλονίκης (Πλάτωνος 81), 23. Δημήτρης Αναγνώστου του Γεωργίου, κάτοικος Λέσβου (Πλατεία Ταξιαρχών), 24. Ευγενεία Γραμματόγλου του Παναγιώτη, κάτοικος Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης (Περικλέους 30), 25. Χρήστος Σταυράκης του Αγγελου, κάτοικος Κ. Τούμπας (Σινιοσόγλου 31), 26. Ανδρομάχη Αργυρούδη του Σοφοκλή, κάτοικος Άνω Τούμπας Θεσσαλονίκης (Ιωάννου Γκούρα 16), 27. Δημήτριος Παπαγεωργίου του Κωνσταντίνου, κάτοικος Καλυθίων Ρόδου, 28. Αντώνιος Αλεξανδρίδης του Κωνσταντίνου, κάτοικος Χανίων (Πλακούρες Κουνουπιδιανών), 29. Μαρία Παπανδρικοπούλου, κάτοικος Έξω Αγιάς Πάτρας (Αξιού 8), 30. Ελευθερία Βουτσουκάκη του Μιχαήλ, κάτοικος Θεσσαλονίκης (Ερμού 75), 31. Αντωνία Γεραλή - Μόσχου του Παναγιώτη, κάτοικος Περάματος (Παναγίας Γιατρίσσης 74),

32. Κωνσταντίνος Γιαννίσαρος του Μιχαήλ, κάτοικος Λάρισας (Καραολή & Δημητρίου 33), 33. Νικόλαος Γκολοβόδας του Γεωργίου, κάτοικος Μυτιλήνης (Πυργί Θέρμης), 34. Παναγιώτης Γκόλτσος του Κωνσταντίνου, κάτοικος Αμπελώνα Τυρνάβου (Ναυαρίνου 4), 35. Χρήστος Δημητρίου του Κωνσταντίνου, κάτοικος Πυλαίας Θεσσαλονίκης (Γ. Καραβαγγέλη 47), οι οποίοι παρέστησαν με τον Ιωάννη Μαρκουλάκο (Α.Μ. 5675), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος διορίζει στο ακροατήριο τον δικηγόρο Προκόπη Παυλόπουλο (Α.Μ. 7107), με τον οποίο και συμπαρίσταται, 36. Παναγιώτης Αργυρόπουλος του Γεωργίου, κάτοικος Λάρισας (Πύρου 37), ο οποίος δεν παρέστη, 37. Ελένη Ασλανίδου του Μελετίου, κάτοικος Σταυρούπολης Θεσσαλονίκης (Αιγαίου 10), 38. Βασίλειος – Γεώργιος Βεργανελάκης του Παντελή, κάτοικος Χανίων Κρήτης (Πολογιώργη 10), 39. Στάμος Βελούζος του Αναστασίου, κάτοικος Θεσσαλονίκης (Φραντζή 6), 40. Μάρκος Βιδάλης του Νικηφόρου, κάτοικος Αθηνών (Γλύκωνος 4), 41. Ιωάννης Βογιατζόπουλος του Γεωργίου, κάτοικος Ν. Σμύρνης Αθήνας (Πλαστήρα 44), 42. Ανθούλα Βασιλοπούλου του Οδυσσέως, κάτοικος Αιγάλεω (Μαγνησίας 14), 43. Δέσποινα Βαφέα του Κωνσταντίνου, κάτοικος Πειραιά (Ακτή Θεμιστοκλέους 260), 44. Αθανάσιος Βότσαρης του Ιωάννη, κάτοικος Νέας Ζίχνης Σερρών, 45. Πέτρος Ηλιάδης του Γεωργίου, κάτοικος Λάρισας (Υψηλάντου 13), 46. Στυλιανός Σταμούλης του Γεωργίου, κάτοικος Αθηνών (Γ. Καφαντάρη 75), 47. Γεώργιος Αγγελόπουλος του Δημητρίου, κάτοικος Ν. Ιωνίας Μαγνησίας (Μπόνου 9), 48. Σπυριδούλα Βάρναλη του Ευάγγελου, κάτοικος Αλεξανδρούπολης (Αργυροκάστρου 18), 49. Άννα Αγγελινά του Χαραλάμπους, κάτοικος Άνοιξης (Μ. Αλεξάνδρου 26), 50. Αικατερίνη Σιδέρη του Αλέξανδρου, κάτοικος Χαλκίδας (Καραμουρτζάκη 1), οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Ιωάννη Μαρκουλάκο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και ο οποίος διορίζει στο ακροατήριο τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Προκόπη Παυλόπουλο, με τον οποίο και συμπαρίσταται, 2) Αντώνιος Μυτάκης του Δημητρίου, κάτοικος Βασιλικών Χαλκίδας

(Κοτοπούλη 3), 3) Πολυξένη Γκοτσοπούλου του Δημοσθένη, κάτοικος Βόλου (Τσαγκαράδας 5), 4) Ανδρέας Ταπραντζής του Βελισάριου, κάτοικος Μελισσίων Αττικής (Τροίας 15), 5) Μαριάνθη Βαρβαρούση του Δημητρίου κάτοικος Ποταμού Κέρκυρας, οι οποίοι παρέστησαν με τους δικηγόρους: α) Κωνσταντίνο Καλαβρό (Α.Μ. 7005) και β) Αθανάσιο Καραλέκα (Α.Μ. 8803), που τους διόρισαν με πληρεξούσιο και οι οποίοι διόρισαν στο ακροατήριο τον δικηγόρο Χρήστο Φίλιο (Α.Μ. 23085), 6) 1. Σάββας Μουρατίδης του Ματθαίου, κάτοικος Μικροκλεισούρας Νευροκοπίου Δράμας, 2. Ουρανία Θρασκιά του Κωνσταντίνου, 3. Γεώργιος Θρασκιάς του Κωνσταντίνου, κάτοικοι Αμαρουσίου Αττικής (Αμαρυσίας Αρτέμιδος 36 – 38B), 4. Χρυσόστομος Τζιάνος του Γεωργίου, κάτοικος Αλίμου Αττικής (Κυθρίων 90), 5. Κυριακή Παρασκευά του Χρήστου, κάτοικος Χολαργού (Θεμιστοκλέους 37), 6. Ιωάννης Ταρasiάδης, κάτοικος Αγ. Δημητρίου Αττικής (Αγ. Δημητρίου 326), 7. Μιχαήλ Κάϊτσας του Ανδρέα, κάτοικος Κυψέλης (Παλληκαρίδη 52), 8. Αμαλία Μπερδέση του Παναγιώτη, κάτοικος Αγίας Παρασκευής Αττικής (Δωδώνη 3), 9. Χρυσούλα Δούνια του Λεωνίδα, κάτοικος Αθηνών (Βουλής 35), 10. Θωμαΐδα χ. Στέφανου Ρούσσου, κάτοικος Παπάγου (Λάρνακος 6), 11. Αθανάσιος Σπηλιωτόπουλος του Χρήστου, κάτοικος Χολαργού Αττικής (Δαγκλή 12Α), 12. Νικόλαος Αθανασιάδης του Ευαγγέλου, κάτοικος Αιγάλεω Αττικής (Ανδρέα Πανάγου 5), 13. Παρασκευή Αλεξανδροπούλου του Σωκράτη, κάτοικος Θρακομακεδόνων Αττικής (Μεγ. Αλεξάνδρου 180) και 14. Μιχαήλ Κορασίδης του Ιωάννη, κάτοικος Αθηνών (Αλεξάνδρας 9), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ευθύμιο Ναυρίδη (Α.Μ. 11498), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 7) Γεώργιος Μπέλεσης του Χρήστου, κάτοικος Κηφισιάς Αττικής (Κολοκοτρώνη 28), ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Σωκράτη Παπαχατζή (Α.Μ. 26963), που τον διόρισε στο ακροατήριο, 8) Δημήτριος Παπαϊωάννου του Αθανασίου, κάτοικος Δροσιάς Θέρμης, 9) Βασίλειος Κουτσιμπέλας του Δημητρίου, κάτοικος Πανοράματος Θεσσαλονίκης (Φιλελλήνων 9), οι οποίοι παρέστησαν με τον

ίδιο ως άνω δικηγόρο Σωκράτη Παπαχατζή, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 10) ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «DIMIS A.E. ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ», που εδρεύει στη Θεσσαλονίκη (ΒΙ.ΠΑ. Θέρμης), η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Σωκράτη Παπαχατζή, που τον διόρισε με πληρεξούσιο και 11) Ευάγγελος Περάκης του Γεωργίου, κάτοικος Ηρακλείου Κρήτης (Ανδρεαδάκη 8), ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Αντώνιο Βγόντζα (Α.Μ. 4403), που τον διόρισε με πληρεξούσιο και ο οποίος δήλωσε ότι μετατρέπει το αίτημα σε αναγνωριστικό.

Με την αγωγή αυτή οι ενάγοντες, με την ιδιότητα των ασφαλισμένων στην ασφαλιστική εταιρεία «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.» ζητούν να επιδικασθούν σε αυτούς ποσά, κατ' άρθρο 105 Εισ.Ν.Α.Κ., ως αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της ζημίας και ηθικής βλάβης που υπέστησαν από παράνομες πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του Δημοσίου κατά την άσκηση εποπτείας επί της εταιρείας αυτής.

Η πιο πάνω αγωγή εισάγεται στο Α' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας κατόπιν της από 17 Οκτωβρίου 2013 πράξεως της Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του Ν. 3900/2010 και της από 13 Νοεμβρίου 2013 πράξεως του Προέδρου του Α' Τμήματος.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Α. Καλογεροπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους των εναγόντων, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αγωγής και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αγωγή, τους πληρεξούσιους των παρεμβαίνόντων, οι οποίοι ζήτησαν να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις και τους αντιπροσώπους του Υπουργού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπό κρίση αγωγή, η οποία εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον της επταμελούς συνθέσεως του Α΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010 (Α΄ 213), ύστερα από την από 17.10.2013 πράξη της τριμελούς επιτροπής του ίδιου άρθρου του ως άνω νόμου, η οποία δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Τα Νέα», στις 29 Οκτωβρίου 2013, και στην Εφημερίδα «Εστία» στις 25 Οκτωβρίου του ίδιου έτους, οι ενάγοντες, κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων της τελούσης υπό ειδική εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρείας «Ασπίς Πρόνοια - Ανώνυμη Εταιρεία Γενικών Ασφαλίσεων (Α.Ε.Γ.Α.)», ζητούν, ύστερα από την μετατροπή του αιτήματος της αγωγής τους από καταψηφιστικό σε αναγνωριστικό (βλ. το από 27.2.2014 υπόμνημα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας), να αναγνωρισθεί, κατά το άρθρο 105 του ΕισΝΑΚ, η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει εντόκως σε κάθε έναν από αυτούς τα αναφερόμενα στο οικείο δικόγραφο ποσά ως αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση για την αποκατάσταση της θετικής και αποθετικής ζημίας και της ηθικής βλάβης που, κατά τους ισχυρισμούς τους, υπέστησαν από παράνομες πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες έλαβαν χώρα κατά την άσκηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις του ν.δ. 400/1970 και του κ.ν. 2190/1920 κρατικής εποπτείας.

2. Επειδή, στην παρούσα δίκη παραδεκτώς παρεμβαίνουν υπέρ των εναγόντων, επικαλούμενοι τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010, οι Παν. Βλαχινός και λοιποί, πλην του Παναγιώτη Αργυρόπουλου (3δου), ο οποίος δεν νομιμοποιήθηκε, Σ. Μουρατίδης και λοιποί, Α. Ταπραντζής, Μ. Βαρβαρούση, Π. Γκοτσοπούλου και Αν. Μυτάκης, Γ. Μπελέσης, Ευ. Περράκη, Β.Κουτσίμπελα, Δ. Παπαϊωάννου και η ανώνυμη εταιρεία

./.

«DIMIS A.E. Βιοτεχνία Ετοίμων Ενδυμάτων», οι οποίοι είναι διάδικοι σε εκκρεμείς δίκες ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών επί αγωγών αποζημιώσεως που έχουν εγείρει κατά του Ελληνικού Δημοσίου, στις οποίες τίθεται το γενικότερου ενδιαφέροντος με συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων ζήτημα που τίθεται με τη δημοσιευθείσα στον Τύπο πράξη της η Επιτροπή του άρθρου 1 του ν. 3900/2010.

3. Επειδή, ο ν. 3900/2010 «Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης ...» (Α' 213) όρισε στο άρθρο 1 παρ.1 και 2 αυτού τα εξής: «1.Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς Επιτροπής, αποτελουμένης από τον Πρόεδρό του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Η πράξη αυτή δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Μετά την επίλυσή του, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να παραπέμψει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες. Στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκηση της δεν δημιουργεί δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής ή τριτανakoπής. 2. Όταν διοικητικό δικαστήριο επιλαμβάνεται υπόθεσης, στην οποία ανακύπτει τέτοιο ζήτημα, μπορεί με απόφασή του, που δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα να υποβάλει σχετικό προδικαστικό ερώτημα στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Το δεύτερο εδάφιο της προηγούμενης παραγράφου

εφαρμόζεται αναλόγως. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας είναι υποχρεωτική για το δικαστήριο που υπέβαλε το ερώτημα και δεσμεύει τους παρεμβάντες ενώπιόν του». Οι διατάξεις της παρ. 1 του ως άνω άρθρου αντικαταστάθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 40 του ν. 4055/2012 (Α'51/12.3.2012) ως εξής: «Οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα ή μέσο ενώπιον οποιουδήποτε τακτικού διοικητικού δικαστηρίου μπορεί να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς επιτροπής, αποτελούμενης από τον Πρόεδρο του, τον αρχαιότερο Αντιπρόεδρο και τον Πρόεδρο του αρμόδιου καθ' ύλην Τμήματος, ύστερα από αίτημα ενός των διαδίκων ή του Γενικού Επιτρόπου των διοικητικών δικαστηρίων, όταν με αυτό τίθεται ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος που έχει συνέπειες για ευρύτερο κύκλο προσώπων. Τα αιτήματα των διαδίκων συνοδεύονται, επί ποινή απαραδέκτου, από παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ υπέρ του Δημοσίου. Το ύψος του ποσού του παραβόλου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Η πράξη της Επιτροπής δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών και συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα. Η αναστολή δεν καταλαμβάνει την προσωρινή δικαστική προστασία. Μετά την επίλυση του ζητήματος, το Συμβούλιο της Επικρατείας μπορεί να παραπέμψει το ένδικο μέσο ή βοήθημα στο αρμόδιο τακτικό διοικητικό δικαστήριο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας δεσμεύει τους διαδίκους της ενώπιόν του δίκης, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι παρεμβάντες. Στη δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να παρέμβει κάθε διάδικος σε εκκρεμή δίκη, στην οποία τίθεται το ίδιο ως άνω ζήτημα, και να προβάλει τους ισχυρισμούς του σχετικά με το ζήτημα αυτό. Για την εν λόγω παρέμβαση δεν καταλογίζεται δικαστική δαπάνη, η δε μη άσκηση της δεν δημιουργεί δικαίωμα ασκήσεως ανακοπής ή τριτανακοπής». Η ισχύς του ως άνω άρθρου 40 παρ. 1 του ν. 4055/2012 άρχισε, σύμφωνα

με το άρθρο 113 του νόμου αυτού, στις 2.4.2012.

4. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, με την από 17.10.2013 πράξη της τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010, που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΕΣΤΙΑ» στις 25.10.2013 και στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» στις 29.10.2013, έγινε δεκτό το αίτημα (αριθμός πρωτοκόλλου εισερχομένων ΣτΕ ΠΑ18/30.3.2012) των ήδη εναγόντων να εισαχθεί προς εκδίκαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας η από 18.11.2011 αγωγή που είχαν ασκήσει κατά του Ελληνικού Δημοσίου ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, λόγω του γενικότερου ενδιαφέροντος του τιθέμενου με την αγωγή αυτή ζητήματος της αστικής ευθύνης του Δημοσίου για πλημμελή άσκηση κρατικής εποπτείας επί των ασφαλιστικών εταιρειών, το οποίο έχει συνέπειες για τον ευρύτερο κύκλο των ασφαλισμένων στην ως άνω εταιρεία. Ενόψει δε του χρόνου καταθέσεως του ως άνω αιτήματος στο Συμβούλιο της Επικρατείας (30.3.2012) κατά τον οποίο δεν είχε αρχίσει η ισχύς των διατάξεων του ν. 4055/2012, η αίτηση αυτή παραδεκτώς κατατέθηκε χωρίς την καταβολή του προβλεπόμενου στο άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 4055/2012, επί ποινή απαραδέκτου, παραβόλου.

5. Επειδή, με τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010 εισήχθη ο θεσμός της «δίκης-πιλότου» ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας σε θέματα που, ως εκ της φύσεώς τους, έχουν γενικότερο ενδιαφέρον και, συνεπώς, αναμένεται να προκαλέσουν σημαντικό αριθμό διαφορών με τον κίνδυνο να εκδοθούν αντιφατικές αποφάσεις και να υπάρξει σημαντική καθυστέρηση για τους διαδίκους ενώπιον των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων. Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται η δυνατότητα στους διαδίκους και στα διοικητικά δικαστήρια να απευθύνονται απ' ευθείας στο Συμβούλιο της Επικρατείας ώστε αυτό να επιλύει τα σχετικά ζητήματα, διασφαλίζοντας την ενότητα της νομολογίας και την ασφάλεια δικαίου (βλ. σχετική αιτιολογική έκθεση του νόμου) (ΣτΕ Ολομέλεια 1841-3/2013, 694/2013, 1971/2012, 1619/2012, 601/2012, ΣτΕ

2741/2013, 2607/2013, 3674/2013, 690/2013, 2164/2012 κ.α.). Κατά την έννοια, εξ άλλου, των ανωτέρω διατάξεων, η προβλεπόμενη από τις διατάξεις αυτές τριμελής Επιτροπή αποφασίζει επί του ως άνω αιτήματος εκ των ενόντων, βάσει των προβαλλόμενων ισχυρισμών και των στοιχείων του φακέλου που διαθέτει (πρβ. ΣτΕ 601, 1619, 1971/2012 Ολομ.).

6. Επειδή, ύστερα από τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο και εντός της παρασχεθείσης από τον Πρόεδρο προθεσμίας υποβολής υπομνήματος, το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο κατέθεσε το από 10.4.2014 υπόμνημα με τις απόψεις του επί των ζητημάτων που ανακύπτουν στην υπό κρίση υπόθεση. Ειδικότερα, με το υπόμνημα αυτό το Δημόσιο προβάλλει, μεταξύ άλλων, ισχυρισμούς περί πλημμελούς εφαρμογής του ν. 3900/2010, τόσο κατά το μέρος που αφορά τη διαδικασία που προηγήθηκε της εισαγωγής της υποθέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, όσο και κατά το μέρος που αφορά τον προσδιορισμό των ζητημάτων γενικότερου ενδιαφέροντος που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας πιλοτικής δίκης (βλ. σελ. 4 – 7 του υπομνήματος). Υποστηρίζει, ειδικότερα, το εναγόμενο ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες, όπως εν προκειμένω, η υπόθεση εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατ' αποδοχήν αιτήματος ενός εκ των διαδίκων μερών (εν προκειμένω των εναγόντων), από την αρχή της ισότητας των διαδίκων απορρέει η υποχρέωση κλήσεως προς ακρόαση και του αντίδικου μέρους (εν προκειμένω του Ελληνικού Δημοσίου) και, εν πάση περιπτώσει, η γνωστοποίηση σε αυτό του υποβληθέντος αιτήματος, προκειμένου να του παρασχεθεί η δυνατότητα να συμμετάσχει στη σχετική διαδικασία και να εκφράσει τις απόψεις του επί του ζητήματος αν η υπόθεση πρέπει ή όχι να εισαχθεί και να εκδικαστεί κατά τη διαδικασία της πιλοτικής δίκης απ' ευθείας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και όχι ενώπιον των αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου. Εν τούτοις, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του Δημοσίου, οι διαδικαστικές αυτές προϋποθέσεις δεν τηρήθηκαν στην προκειμένη περίπτωση. Προβάλλεται, περαιτέρω, ότι

./.

η οριοθέτηση του αντικειμένου της παρούσας δίκης από την Επιτροπή του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010 είναι ατελής, διότι, με την σχετικώς εκδοθείσα πράξη της Επιτροπής αυτής, δεν προσδιορίσθηκαν με σαφήνεια τα συγκεκριμένα ζητήματα αστικής ευθύνης του Δημοσίου που εγείρονται στο πλαίσιο της υπό εξέταση υποθέσεως.

7. Επειδή, κατά την έννοια των προαναφερόμενων διατάξεων, αιτήματα διαδίκων περί εισαγωγής ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, αρμοδιότητας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, γίνονται δεκτά από την προβλεπόμενη από τις διατάξεις αυτές τριμελή Επιτροπή, η οποία αποφασίζει εκ των ενόντων, δηλαδή επί τη βάσει των προβαλλομένων ισχυρισμών και των στοιχείων του φακέλου που διαθέτει, εφόσον η Επιτροπή κρίνει ότι στο πλαίσιο των αντίστοιχων υποθέσεων τίθενται ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος με συνέπειες για ευρύ κύκλο προσώπων. Αντιθέτως, από τις διατάξεις αυτές δεν προκύπτει ότι, πριν από την έκδοση της πράξεώς της, η Επιτροπή υποχρεούται να καλεί σε ακρόαση τους διαδίκους και ότι άλλως παραβιάζεται το άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, καθόσον η απόφασή της, η οποία λαμβάνεται, όπως προεκτέθηκε, εκ των ενόντων και επί τη βάσει των στοιχείων του ήδη σχηματισθέντος φακέλου, έχει ως μοναδικό αντικείμενο τη διαπίστωση της σημασίας των ζητημάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο της εισαχθείσης προς συζήτηση υποθέσεως, η οποία, για λόγους ασφάλειας δικαίου και διασφαλίσεως της ενότητας της νομολογίας, καθιστά σκόπιμη την εισαγωγή και εκδίκασή της από το Συμβούλιο της Επικρατείας ως πιλοτικής δίκης κατά την οποία θα έχουν την ευκαιρία τα διάδικα μέρη να αναπτύξουν τις απόψεις τους επί του γενικότερου ενδιαφέροντος ζητήματος της υποθέσεως. Για τους λόγους αυτούς, η, κατ' εφαρμογή του άρθρου 1 του ν. 3900/2010, εισαγωγή υποθέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, όχι μόνον δεν επιφέρει δυσμενείς συνέπειες αλλ' αντιθέτως είναι προς όφελος όλων των διαδίκων μερών, δεδομένου ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, αποφεύγεται ο κίνδυνος εκδόσεως

αντιφατικών αποφάσεων και επιταχύνεται η διαδικασία επιλύσεως των εκκρεμών διαφορών, λόγω της αντιμετώπισης των κοινών ζητημάτων που ανακύπτουν σε καθεμία εξ αυτών. Αβάσιμοι, ως εκ τούτου, είναι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο, εν πάση περιπτώσει, δεν εξειδικεύει τη δικονομική βλάβη που υπέστη από τη μη κοινοποίηση σε αυτό του αιτήματος των εναγόντων περί εισαγωγής της υποθέσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, ούτε από την απευθείας εισαγωγή της υπό κρίση αγωγής προς εκδίκαση από το Συμβούλιο της Επικρατείας αντί της εισαγωγής της προς εκδίκαση ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου, ούτε, άλλωστε, υποστηρίζει ότι η υπόθεση δεν έχει μείζονα σημασία για ευρύτερο κύκλο ενδιαφερομένων. Αβάσιμοι είναι οι ισχυρισμοί του εναγομένου και κατά το δεύτερο σκέλος τους, διότι, πέραν όσων έχουν ήδη εκτεθεί, με την εκδοθείσα πράξη της τριμελούς Επιτροπής του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010 προσδιορίσθηκε κατά τρόπο συγκεκριμένο και σαφή το αντικείμενο της πιλοτικής δίκης, το οποίο συνίσταται στην «αστική ευθύνη του Δημοσίου από πλημμελή άσκηση κρατικής εποπτείας επί ασφαλιστικών εταιρειών», ανεξαρτήτως αν στο πλαίσιο έρευνας του ζητήματος αυτού ανακύπτουν πλείονα επί μέρους νομικά ζητήματα η τυχόν ύπαρξη των οποίων, άλλωστε, δεν αναιρεί το ορισμένο του μείζονος ενδιαφέροντος ζητήματος που προσδιόρισε η οικεία Τριμελής Επιτροπή ούτε καθιστά αόριστη την απόφαση της ως άνω Επιτροπής. Για τους λόγους αυτούς και ανεξαρτήτως του αν η υπόθεση μπορεί, ύστερα από την εισαγωγή της προς συζήτηση, να επανέλθει σε προγενέστερο της συζητήσεως στάδιο, απορριπτέο τυγχάνει και το συναφώς υποβληθέν αίτημα του εναγομένου περί επανασυζητήσεως της υποθέσεως ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 1 του ν. 3900/2010, προκειμένου να γίνει κατ' αντιμωλία εξέταση του αιτήματος των εναγόντων περί εισαγωγής της υποθέσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας και να οριοθετηθούν τα συγκεκριμένα ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος που θα αποτελέσουν

το αντικείμενο της παρούσας δίκης.

8. Επειδή, εξ άλλου, ενόψει των, κατά τα ως άνω, σκοπών στους οποίους αποβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 1 του ν. 3900/2010, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η επιτάχυνση στην απονομή της δικαιοσύνης, το Συμβούλιο της Επικρατείας, όταν δικάζει τα από τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προβλεπόμενα ένδικα βοηθήματα και μέσα, δύναται, κατά περίπτωση, να επιλαμβάνεται αυτών και να προχωρεί στην επίλυση των γενικότερου ενδιαφέροντος τιθεμένων στην υπόθεση νομικών ζητημάτων ακόμη και αν δεν έχει περιέλθει ενώπιόν του πλήρης φάκελος σε σχέση με το πραγματικό της υποθέσεως και εφόσον τα υπάρχοντα στοιχεία κρίνονται επαρκή προς τούτο, χωρίς, πάντως, στην περίπτωση αυτή να επέρχονται οιασδήποτε δυσμενείς δικονομικής φύσεως συνέπειες στα διάδικα μέρη.

9. Επειδή, όπως προκύπτει από το προοίμιο της 15273/21.9.2009 αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α) (Β'2028/21.9.2009), με την οποία ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας της εταιρείας «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ», με την 125/2/29.7.2008 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ως άνω Επιτροπής (ΕΠ.Ε.Ι.Α) (Β' 1568), επιβλήθηκε στην ανωτέρω ασφαλιστική επιχείρηση «Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.» (εφεξής: εταιρεία), η οποία παρείχε, δυνάμει της 49239/4.9.1941 αποφάσεως του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας (Φ.Ε.Κ., Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών 279/9.9.1941), ασφαλιστικές υπηρεσίες διαφόρων κλάδων ασφαλίσεως, απαγόρευση της ελεύθερης διαθέσεως του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων, περιλαμβανομένων και των διατεθέντων σε ασφαλιστική τοποθέτηση (βλ. άρθρα 17γ παρ. 3 έως 5 και 9 παρ. 2 και 3 ν.δ. 400/1970), ενώ, με την 141/31.3.2009 όμοια απόφασή της, η Επιτροπή επέβαλε στην εταιρεία πρόστιμο ύψους 600.000 ευρώ, λόγω της μη συμμορφώσεώς της με τα οριζόμενα στην ως άνω απόφαση, της αρνήσεώς της να συνεργασθεί με τις αρχές και της εν γένει

παραβατικής της συμπεριφοράς. Ακολούθησε η διενέργεια χρηματοοικονομικού ελέγχου της επιχειρήσεως από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές, μετά την ολοκλήρωση του οποίου συντάχθηκε σχετική έκθεση ελέγχου (7870/19.5.2009 έκθεση της Διευθύνσεως Χρηματοοικονομικής Εποπτείας της ΕΠ.Ε.Ι.Α.). Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, η εταιρεία δεν διέθετε, κατά το οικονομικό έτος 2008, το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας και το αντίστοιχο εγγυητικό κεφάλαιο, γεγονός που, κατά την εκτίμηση των αρμόδιων αρχών, εξέθετε σε σοβαρούς κινδύνους τα συμφέροντα των ασφαλισμένων και την εύρυθμη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς. Για το λόγο αυτό, με την 145/21.5.2009 απόφασή του (Β' 1027), το Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α. προέβη στην εκ νέου δέσμευση του συνόλου τόσο των τεθέντων σε ασφαλιστική τοποθέτηση περιουσιακών της στοιχείων όσο και των ελεύθερων παγίων και χρηματοπιστωτικών της μέσων, καθώς και στη διατήρηση, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17γ του ν.δ. 400/1970, της επιβληθείσης, με την 125/2/29.7.2008 προγενέστερη απόφασή του, απαγορεύσεως διαθέσεως των από 29.7.2008 πιστωτικών υπολοίπων των τραπεζικών της λογαριασμών. Με νεότερη απόφασή του (147/2/11.6.2009), το Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α. διαπίστωσε ότι η αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό του περιθωρίου φερεγγυότητας της εταιρείας για την οικονομική χρήση 2008 είχε γίνει κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 του ν.δ. 400/1970 (πρβ. και το 146/3/4.6.2009 έγγραφο του Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α.) και συγκεκριμένα, κατ' εσφαλμένο υπολογισμό της υπεραξίας ακινήτων, των χρεωγράφων, των εισηγμένων σε χρηματιστήρια της Ευρωπαϊκής Ενώσεως μετοχών, των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων και των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, καθώς και των κρατικών ομολόγων που αποτελούσαν στοιχεία του περιθωρίου φερεγγυότητας της εταιρείας. Κατόπιν τούτων, με την 148/8/25.6.2009 απόφαση του Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α. η εταιρεία εκλήθη να υποβάλει πρόγραμμα βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής

./.

ανασυγκροτήσεως, το οποίο υποχρεωτικώς θα περιελάμβανε πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 237.216.328 ευρώ, ποσό το οποίο, κατά τους υπολογισμούς των αρμόδιων εποπτικών οργάνων, αντιστοιχούσε στα ποσά που απαιτούντο για τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση (215.956.110 ευρώ) και την οικονομική ανασυγκρότηση της εταιρείας (21.260.217 ευρώ). Σε υλοποίηση της αποφάσεως αυτής, η εταιρεία υπέβαλε, τελικώς, την 15.7.2009 πρόγραμμα βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής ανασυγκροτήσεως, το ποσό του οποίου ανήλθε, ωστόσο, σε 150.000.000 ευρώ αντί του, κατά τα ανωτέρω, απαιτούμενου ποσού των 237.216.328 ευρώ (11436/15.7.2009 αίτηση της «Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α.»). Μετά από νέα αποτίμηση της αξίας των μετοχών του χαρτοφυλακίου της εταιρείας, η οποία προσδιορίσθηκε στο ποσό των 14.794.232 ευρώ, και τον συνυπολογισμό στο περιθώριο φερεγγυότητας στοιχείων της ακίνητης περιουσίας της, συνολικής αξίας 18.824.477 ευρώ (ενέργειες στις οποίες προέβη η ΕΠ.Ε.Ι.Α. κατ' αποδοχόν υποβληθέντος από την εταιρεία αιτήματος παρεκκλίσεως του άρθρου 6 του ν.δ. 400/1970), εκδόθηκε η 152/2/30.7.2009 απόφαση του Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α., με την οποία επανακαθορίσθηκε το ποσό που απαιτείτο για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας στα 203.597.619 ευρώ. Με την απόφαση αυτή δεν εγκρίθηκε, αντιθέτως, το αναπροσαρμοσμένο πρόγραμμα βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής ανασυγκροτήσεως της εταιρείας, το οποίο προέβλεπε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου σε ποσό κατώτερο του αντιστοιχούντος στην, κατά τα ανωτέρω, υστέρηση του περιθωρίου φερεγγυότητάς της (203.597.619 ευρώ). Με την ίδια απόφαση, απορρίφθηκε, επίσης, αίτημα της εταιρείας για παράταση της προθεσμίας υλοποίησεως του υποβληθέντος προγράμματος, διότι, όπως εκρίθη, η ύπαρξη ελλείμματος είχε γνωστοποιηθεί στην εταιρεία ήδη από το έτος 2008 και παρά ταύτα η τελευταία δεν προέβη σε συγκεκριμένες ενέργειες για την κάλυψή του, ενώ τυχόν παράταση της προθεσμίας συμμορφώσεως

της εταιρείας θα απέβαινε σε βάρος των ασφαλισμένων και θα διατηρούσε τους υφιστάμενους συστημικούς κινδύνους για την ασφαλιστική αγορά. Κατόπιν τούτων, το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας αποφάσισε τη σύγκληση έκτακτης γενικής συνελεύσεως για την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, ενώ ετάχθη υπέρ της άμεσης υλοποιήσεως του εγκριθέντος προγράμματος βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής ανασυγκροτήσεως, με την κατάθεση των απαιτούμενων ποσών σε ειδικούς λογαριασμούς, τηρούμενους στην Εθνική Τράπεζα και στην ASPIS BANK υπέρ της αυξήσεως του μετοχικού της κεφαλαίου. Κατά την έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων της εταιρείας, η οποία έλαβε χώρα την 28.8.2009, αποφασίσθηκε «η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά το ποσό των 143.500.000 ευρώ με καταβολή μετρητών από τους μετόχους και έκδοση 205.000.000 νέων κοινών ονομαστικών μετοχών μετά ψήφου ονομαστικής αξίας 0,70 ευρώ και τιμή διαθέσεως ενός (1) ευρώ εκάστης». Οι ενέργειες, ωστόσο, αυτές κρίθηκαν από το Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α. ανεπαρκείς, με την αιτιολογία ότι η, κατά τα ανωτέρω, αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας δεν αποτελούσε πλήρη συμμόρφωση προς τις προγενέστερες αποφάσεις της αρχής, διότι, κατά παράβαση των κανόνων περί αξιολογήσεως της καταλληλότητας των προσώπων που προτίθενται να συμμετάσχουν στο μετοχικό κεφάλαιο ασφαλιστικής επιχειρήσεως (άρθρα 2, 15α και 16 του ν.δ. 400/1970), από την ως άνω απόφαση της γενικής συνελεύσεως δεν προέκυπτε η ταυτότητα των προσώπων που θα αναλάμβαναν την κάλυψη του ποσού της αυξήσεως, ιδίως, μετά την παραίτηση ορισμένων μετόχων της από τα δικαιώματα προτιμήσεως (Aspis Bank ATE, Commercial Value A.A.E, Klepis Trading LTD και του Χρ. Τσιρίκου), αφετέρου δε, διότι από την απόφαση αυτή δεν προέκυπτε σαφώς η πρόθεση της εταιρείας να υλοποιήσει τα προγράμματα βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής ανασυγκροτήσεως με την προτεινόμενη αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου εντός της ταχθείσης προθεσμίας, ήτοι μέχρι την 15.9.2009.

./.

Μετά τις εξελίξεις αυτές, το Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α. προέβη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 9 του ν.δ. 400/1970, σε δέσμευση του συνόλου των τραπεζικών λογαριασμών της εταιρείας, προς το σκοπό της διασφάλισης των συμφερόντων των ασφαλισμένων της (βλ. την 154/5B/31.8.2009 απόφαση του Δ.Σ. της ΕΠ.Ε.Ι.Α.), ενώ, με την 15273/21.9.2009 (B' 2028) απόφασή του, ανακάλεσε οριστικώς, για όλους τους κλάδους ασφάλισης, την άδεια συστάσεως και λειτουργίας της εταιρείας, το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της οποίας χαρακτηρίσθηκε ως ασφαλιστική τοποθέτηση και δεσμεύθηκε. Με την ίδια απόφαση, η εταιρεία ετέθη υπό καθεστώς ασφαλιστικής εκκαθαρίσεως και διορίσθηκε ο επόπτης εκκαθαρίσεως και ο αναπληρωτής του, οι οποίοι ανέλαβαν την υποχρέωση να προβούν εντός σύντομης προθεσμίας στις ενέργειες που απαιτούντο για το διορισμό εκκαθαριστή (βλ. άρθρα 3 παρ. 3, 7 - 9, 10 12α, 13γ, 17α -17γ του ν.δ. 400/1970). Όπως επίσης προκύπτει από το προοίμιο της ανακλητικής αυτής αποφάσεως, η συνέχιση λειτουργίας της εταιρείας έθετε σε κίνδυνο τα συμφέροντα των ασφαλισμένων και δικαιούχων ασφαλίματος, η διαφύλαξη των οποίων αποτελεί βασική προϋπόθεση για την λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 3, 3 παρ. 2 και 3 και 44 περ. β' του ν.δ. 400/1970. Αυτοτελή αιτιολογικά ερείσματα της ανακλήσεως αποτέλεσαν αφενός μεν η παράλειψη συμμορφώσεως της εταιρείας προς τις απορρέουσες από την ασφαλιστική νομοθεσία υποχρεώσεις της και, ιδίως, προς εκείνες που αφορούσαν την τήρηση του ελάχιστου απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας, οι οποίες οδήγησαν σε εκ των υστέρων έκλειψη των προϋποθέσεων νομίμου λειτουργίας της (άρθρα 3 παρ. 3 και 8 του ν.δ. 400/1970), αφετέρου δε η άρνησή της να υλοποιήσει εντός της ταχθείσης προς τούτο προθεσμίας τα προγράμματα βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και οικονομικής ανασυγκροτήσεως που, κατά τα ήδη εκτεθέντα, είχαν εγκριθεί με τις 148/8/25.6.2009 και 152/2/3.7.2009 αποφάσεις της ΕΠ.Ε.Ι.Α. (άρθρα 17 γ παρ. 6 και 9 παρ. 1 του ν.δ/τος 400/1970). Πρόσθετο έρεισμα για την

./.

ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εταιρείας αποτέλεσε η πλαστότητα της εγγυητικής επιστολής που είχε προσκομίσει στην ΕΠ.Ε.Ι.Α. ο Π. Ψωμιάδης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, προκειμένου να καλύψει το έλλειμμα του περιθωρίου φερεγγυότητας της εταιρείας (βλ. και το 5185/18.9.2009 έγγραφο της Τράπεζας της Ελλάδος και σχετική αλληλογραφία με την φερόμενη ως εκδότρια τράπεζα HSBC), γεγονός που, σε συνδυασμό με την εν γένει παραβατική της συμπεριφορά, έθετε σοβαρά ζητήματα αξιοπιστίας της και ενίσχυε την εν γένει αφερεγγυότητά της.

10. Επειδή, με την κρινόμενη αγωγή του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, όπως αυτή αναπτύχθηκε με το από 27.2.2014 υπόμνημα, οι ενάγοντες προβάλλουν ότι, πριν από την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εταιρείας, είχαν συνάψει πλείονα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής εγγυημένης αποδόσεως (Aspis Plus 2002, Αποταμιευτικό Πρόγραμμα Aspis Asset και Βασική Ασφάλεια Ζωής - Aspis Bond Δημιουργίας Κεφαλαίου), ορισμένα από τα οποία, παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις τους, εντάσσονταν στην ευρύτερη κατηγορία των ασφαλίσεων του κλάδου ΙΙΙ των άρθρων 13 παρ. 2 και 13γ του ν.δ. 400/1970. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα λοιπά στοιχεία που προσκομίσθηκαν προαποδεικτικώς από τους ενάγοντες, στο πλαίσιο ορισμένων από τις συμβάσεις αυτές (Aspis Plus 2002, Βασική Ασφάλεια Ζωής - Aspis Bond Δημιουργίας Κεφαλαίου), η ασφαλιστική επιχείρηση αναλάμβανε την υποχρέωση να τοποθετεί το εφάπαξ ή τμηματικώς καταβληθέν ασφάλιστρο σε μερίδια του εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου της, στοιχείο που προσέδιδε στα αντίστοιχα συμβόλαια το χαρακτήρα unit linked ασφαλιστηρίων συμβολαίων, ενώ, μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου, είχε την υποχρέωση να καταβάλει στους ασφαλισμένους ένα ελάχιστο εγγυημένο ποσό που αντιστοιχούσε στο αρχικώς καταβληθέν ασφάλιστρο και στην ελάχιστη εγγυημένη απόδοσή του, προσαυξημένη (στην περίπτωση, μεταξύ άλλων, της κατηγορίας των ASPIS PLUS

συμβολαίων) με ένα εκ των προτέρων καθορισμένο bonus διατηρήσεως του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και, κατά περίπτωση, με την τυχόν υπεραπόδοση της αντίστοιχης επενδύσεως. Ισχυρίζονται, περαιτέρω, οι ενάγοντες ότι η αξία των συμβολαίων αυτών εκμηδενίσθηκε λόγω της οικονομικής καταρρεύσεως της εταιρείας, η οποία επήλθε συνεπεία της πλημμελούς εποπτείας που άσκησαν επ' αυτής οι αρμόδιες κρατικές αρχές επί σειρά ετών (1999 – 2009). Κατά τους ειδικότερους ισχυρισμούς των εναγόντων, από παράνομες πράξεις και παραλείψεις των αρμοδίων εποπτικών οργάνων του Δημοσίου (Διευθύνσεων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής και Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης και της ΕΠ.Ε.Ι.Α.), οι οποίες εμφοχώρησαν κατά την άσκηση της προληπτικής (έλεγχος οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων, ειδικών αρχείων κ.α.) και της κατασταλτικής εποπτείας της εταιρείας (εφαρμογή σχεδίου οικονομικής ανασυγκροτήσεως, αναστολή συνάψεως συμβάσεων, απαγόρευση ελεύθερης διαθέσεως περιουσιακών στοιχείων κ.α.), κατέστη δυνατή αρχικώς μεν η δημιουργία, εν συνεχεία δε η διόγκωση του ελλείμματός της και, κατ' επέκταση, η πλήρης οικονομική της κατάρρευση, η οποία αναπόφευκτα οδήγησε στην ανάκληση της άδειας λειτουργίας της. Η παράνομη συμπεριφορά των οργάνων του εναγομένου συνίστατο, ειδικότερα, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των εναγόντων, σε: (i). Πλημμελή εποπτεία της τηρήσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις των άρθρων 8 παρ. 6 και 13γ' παρ. Α' περ. ιγ' του ν.δ. 400/1970 και 53 του κ.ν. 2190/1920 για τον τρόπο καλύψεως των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις εγγυημένης αποδόσεως (unit linked ασφαλιστήρια συμβόλαια). Προβάλλεται σχετικώς ότι, κατά παράβαση της κείμενης ασφαλιστικής νομοθεσίας, οι αρμόδιες εποπτικές αρχές δεν προέβαιναν σε αντιπαραβολή του μητρώου των κατόχων unit linked ασφαλιστηρίων συμβολαίων και του μητρώου μεριδίων του εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου στα οποία αντιστοιχούσαν, με αποτέλεσμα, κατ' ανοχή των

αρμοδίων αρχών, να καταστεί δυνατός ο επί σειρά ετών εσφαλμένος υπολογισμός των υποχρεώσεων της εταιρείας για την κάλυψη των εν λόγω ασφαλιστηρίων συμβολαίων, καθώς, επίσης, και η επένδυση των καταβληθέντων ασφαλιστρών αποκλειστικώς και μόνον σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο κινητές αξίες. Ισχυρίζονται, ειδικότερα, οι ενάγοντες ότι οι μεν υποχρεώσεις της εταιρείας για την κάλυψη των unit linked ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπολογίσθηκαν σε ποσό κατώτερο της εκ του νόμου προβλεπόμενης ασφαλιστικής τοποθέτησεως, με αποτέλεσμα το κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργηθέν απόθεμα να μην αντιστοιχεί στο προβλεπόμενο εκ του νόμου ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας, ενώ το σύνολο των σχετικώς καταβληθέντων ασφαλιστρών να τοποθετηθεί σε μερίδια του εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου της ασφαλιστικής επιχειρήσεως, χωρίς να γίνει η κατ' άρθρο 8 παρ. 6 του ν.δ. 400/1970 κατανομή σε ακίνητα, μετρητά, τραπεζικές καταθέσεις και εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές και λοιπές άυλες αξίες. Κατά τη χρήση, μάλιστα, του έτους 2007, η εταιρεία προέβη παρανόμως σε μεταφορά των υποχρεώσεών της από τον κλάδο των unit linked συμβολαίων (κλάδος ΙΙΙ) στον κλάδο των κοινών ασφαλιστηρίων ζωής (κλάδος Ι), με αποτέλεσμα, κατά τον οικονομικό έλεγχο της οικείας χρήσεως, να διαπιστωθεί έλλειμμα κατά πολύ μικρότερο του πραγματικού, ενώ, για τα έτη 2007, 2008 και 2009, η εταιρεία δεν προέβη στη δημοσίευση οικονομικών στοιχείων, γεγονός που όχι μόνον δεν κατέστησε ανενεργή αλλ' αντιθέτως επέτεινε την υποχρέωση των αρμόδιων εποπτικών αρχών να ελέγξουν σε βάθος την οικονομική της κατάσταση. Κατά τους ειδικότερους ισχυρισμούς των εναγόντων, η τέλεση των παραβάσεων αυτών προέκυπτε ευχερώς τόσο από τους όρους των αντίστοιχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, από τους οποίους αποδεικνυόταν η εγγυημένη απόδοση των σχετικών επενδυτικών προϊόντων και, κατ' επέκταση, η υποχρέωση τηρήσεως επαρκούς για την κάλυψή τους περιθωρίου φερεγγυότητας, όσο και από τις συνοπτικές δημοσιευμένες απεικονίσεις των κλάδων της ασφαλιστικής επιχειρήσεως

που υποβάλλονταν ανά τακτικά διαστήματα στις αρμόδιες εποπτικές αρχές, οι οποίες, βάσει των περιεχόμενων σε αυτές στοιχείων, εξέδιδαν εν συνεχεία τα αντίστοιχα πιστοποιητικά φερεγγυότητας. Οι, κατά τα ανωτέρω, πλημμέλειες αποτελούν, κατά τους ενάγοντες, και παραβίαση της κατ' άρθρο 53 του κ.ν. 2190/1920 υποχρέωσης ελέγχου της ακρίβειας των ισολογισμών και των λοιπών οικονομικών καταστάσεων των ανωνύμων εταιρειών, η οποία δεν τηρείται σε περιπτώσεις όπου, όπως εν προκειμένω, δεν αποτυπώνεται επακριβώς η μείωση των ιδίων κεφαλαίων που συνδέεται με την ανεπαρκή κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρείας που συνδέονται με τα unit linked ασφαλιστήρια συμβόλαια που είχε συνάψει. (ii). Πλημμελή εποπτεία της τηρήσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διατάξεις των άρθρων 17α παρ. 1, 2, 4 και 5 και 17γ παρ. 8 του ν.δ. 400/1970 και 37 παρ. 1 εδ. β', 42α- 42ε και 43 παρ. 6 του κ.ν. 2190/1920, για τη σύσταση και διατήρηση επαρκούς διαθέσιμου περιθωρίου φερεγγυότητας και επαρκών ιδίων κεφαλαίων. Προβάλλεται, ειδικότερα, ότι οι αρμόδιες εποπτικές αρχές, κατά παράβαση των κανόνων αποτιμήσεως των περιουσιακών στοιχείων των ανωνύμων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, ενέκριναν τις αναπροσαρμογές και τις υπερτιμολογήσεις των στοιχείων που συγκροτούσαν το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας της εταιρείας, ενώ παρανόμως δεν συνεκτίμησαν, κατά την έκδοση των αντίστοιχων πιστοποιητικών φερεγγυότητας, τις επιφυλάξεις των ορκωτών λογιστών επί των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρείας για την κεφαλαιακή επάρκειά της και τη δυνατότητα κατανομής των ζημιών της σε επόμενα οικονομικά έτη. (iii). Πλημμελή άσκηση της προβλεπόμενης από τις διατάξεις των άρθρων 6α και 6β του ν.δ. 400/1970 συμπληρωματικής χρηματοοικονομικής εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που αποτελούν μέλη του ασφαλιστικού ομίλου στον οποίο ανήκε η εταιρεία (προσαρμοσμένη φερεγγυότητα). Υποστηρίζουν, ειδικότερα, οι ενάγοντες ότι από τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας παρανόμως δεν αφαιρέθηκε η αποτίμηση των συμμετοχών της

σε άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ήτοι οι αξίες των συμμετοχών που είχε περιλάβει η μητρική εταιρεία στις οικονομικές της καταστάσεις, ούτε το περιθώριο των συμμετεχουσών και των συνδεδεμένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητάς της να παρουσιάζεται προσαυξημένο. (iv). Παράλειψη λήψεως των κατ' άρθρο 15α παρ. 7 του ν.δ. 400/1970 μέτρων αποτροπής της δυσμενούς επιρροής που ασκούσε επί της συνετής και χρηστής διαχείρισεως της εταιρείας ο Π. Ψωμιάδης, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος αυτής. Όπως υποστηρίζουν, ειδικότερα, οι ενάγοντες, ο Π. Ψωμιάδης κατείχε, λόγω της άμεσης και έμμεσης συμμετοχής του και των δικαιωμάτων ψήφου που διέθετε στα όργανα διοικήσεως της εταιρείας, ειδική συμμετοχή κατά την έννοια του άρθρου 2α περ. ιγ' του ν.δ. 400/1970, την οποία ασκούσε επί ζημία των συμφερόντων της εταιρείας και των ασφαλισμένων της. Σχετικά με το ζήτημα του αιτιώδους συνδέσμου, οι ενάγοντες ισχυρίζονται ότι με τις, κατά τα ανωτέρω, παράνομες πράξεις και παραλείψεις των οργάνων του εναγομένου αφενός μεν επήλθε μείωση των ιδίων κεφαλαίων και του διαθέσιμου περιθωρίου φερεγγυότητας της εταιρείας, αφετέρου δε αυξήθηκε το παθητικό της λόγω της αναλήψεως υποχρεώσεων από unit linked συμβόλαια που δεν ισοσταθμιζόταν από αντίστοιχη αύξηση του ενεργητικού της. Η, κατ' αυτόν τον τρόπο, επελθούσα επιδείνωση της οικονομικής καταστάσεως της εταιρείας είχε ως αποτέλεσμα την οικονομική της κατάρρευση και την εξ αυτού του λόγου αδυναμία ικανοποιήσεως των ασφαλιστικών απαιτήσεων των εναγόντων, καθώς και την εκμηδένιση της αξίας των συμβολαίων τους. Υπολογίζουν δε τη ζημία που υπέστη έκαστος εξ αυτών στο ποσό του αρχικώς καταβληθέντος κεφαλαίου (θετική ζημία), προσαυξημένου με την ελάχιστη εγγυημένη απόδοση κατά το χρόνο λήξεως της ασφαλίσεως και το bonus διατηρήσεως του ασφαλιστηρίου συμβολαίου (διαφυγόντα κέρδη), ενώ ζητούν και την καταβολή χρηματικής ικανοποιήσεως για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστησαν λόγω της απώλειας των

./.

ποσών που επένδυσαν και τα οποία αποτελούσαν προϊόν αποταμιεύσεως ολόκληρου του εργασιακού τους βίου.

11. Επειδή, οι ενάγοντες, με το από 27.2.2014 υπόμνημά τους, προσδιορίζουν την αποθετική ζημία τους αποκλειστικώς και μόνον στο ισόποσο της ελάχιστης εγγυημένης αποδόσεως των ασφαλιστηρίων συμβολαίων τους που αντιστοιχεί στο διάστημα που μεσολάβησε από τη σύναψη των αντίστοιχων συμβάσεων μέχρι και την ανάκληση της άδειας λειτουργίας της εταιρείας (και όχι μέχρι το χρόνο λήξεως της συμβατικής διάρκειας των ασφαλιστηρίων), με το δε από 3.4.2014 υπόμνημα που κατέθεσαν στο Δικαστήριο μετά τη συζήτηση της υποθέσεως στο ακροατήριο παραιτήθηκαν από τις αξιώσεις τους περί καταβολής της αποζημιώσεως που αντιστοιχεί στο bonus διατηρήσεως των ασφαλιστηρίων συμβολαίων τους και στην αποκατάσταση της ηθικής τους βλάβης. Κατόπιν τούτων, το αγωγικό τους αίτημα πρέπει να περιοριστεί αναλόγως.

12. Επειδή, στο άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984 - Α' 164) ορίζεται ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος. Μαζί με το δημόσιο ευθύνεται εις ολόκληρον και το υπαίτιο πρόσωπο, με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων για την ευθύνη των υπουργών».

13. Επειδή, στο ν.δ. 400/1970 «περί Ιδιωτικής Επιχειρήσεως Ασφαλίσεως» (Α' 10), όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε, διαδοχικώς, μεταξύ άλλων, με τα π.δ. 118/1985 (Α' 35), 252/1996 (Α' 186) και 23/2005 (Α' 31), με τα οποία μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι διατάξεις των οδηγιών 79/267/ΕΟΚ (L 63) και 2002/83 ΕΚ (L 345), όπως αυτές τροποποιήθηκαν, ορίζεται, στο άρθρο 1 ότι: «1. Όλες οι ημεδαπές και αλλοδαπές ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στην

Ελλάδα και έχουν ως αντικείμενο την άσκηση ασφαλίσεως, είτε υπό καθεστώς εγκατάστασης είτε υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος (όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 2 παρ. 1 του π.δ. 252/1996). 2. Κατά την έννοια του παρόντος, ασφάλιση θεωρείται η πρωτασφάλιση, συμπεριλαμβανομένης και της δραστηριότητας βοήθειας (όπως η παράγραφος αυτή ισχύει, μετά τη διαδοχική αντικατάστασή του με τα άρθρα 2 του π.δ. 118/1985, Α' 35, και 2 παρ. 1 του π.δ. 103/1990, Α' 47). 3. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υπόκεινται στην εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου, (ήδη Υπουργού Ανάπτυξης, βλ. άρθρο 37 παρ. 20 ν. 2496/1997 - Α' 87) που ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νομοθετικού διατάγματος και έχει σκοπό την προστασία και εξασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και των δικαιούχων αποζημίωσης από ασφαλιστική σύμβαση (η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 2 του π.δ. 118/1985). 4. . . .». Στο άρθρο 2 παρ. 1 του ίδιου νομοθετικού διατάγματος, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 2 του π.δ. 288/2002 (Α' 258), ορίζεται, περαιτέρω, ότι: « Η ασφάλιση ασκείται στην Ελλάδα μόνο από Ανώνυμη Εταιρεία και από Αλληλασφαλιστικό Συνεταιρισμό, ο οποίος έχει συσταθεί σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, και ασχολούνται αποκλειστικά με ασφαλιστικές εργασίες», καθώς και ότι ασφαλιστικές επιχειρήσεις «μπορούν, προς εκπλήρωση του σκοπού τους, να ιδρύουν ανώνυμες εταιρείες και να συμμετέχουν σε όμοιες εταιρείες, έστω και αν δεν έχουν ως αντικείμενο ασφαλιστικές εργασίες», ενώ στο άρθρο 3, με το οποίο καθιερώνεται σύστημα προηγούμενης αδείας για την άσκηση δραστηριοτήτων ότι: «Με την επιφύλαξη των διατάξεων του 7ου Κεφαλαίου του παρόντος ... ισχύουν τα ακόλουθα: 1. Η λειτουργία ασφαλιστικής επιχείρησης με έδρα την Ελλάδα, προϋποθέτει άδεια που χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου ... Η άδεια χορηγείται κατά κλάδο ασφάλισης, για όλους ή μερικούς από τους κινδύνους που

υπάγονται σ' αυτόν τον κλάδο, καθώς και κατά ομάδα κλάδων ασφαλίσεων σύμφωνα με την κατάταξη που προβλέπεται στο άρθρο 13 του παρόντος ... 2... 3. Η άδεια λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, ανακαλείται στις περιπτώσεις που προβλέπονται από το νομοθετικό αυτό διάταγμα ... 4...5. Μερική ή ολική, οριστική ή προσωρινή ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, γίνεται μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Εμπορίου ...6... 7. Με την οριστική ανάκληση άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης ανακαλείται αυτοδίκαια η άδεια σύστασης και επέρχεται η λύση της. 8. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 6 του ν.δ. 400/1970, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 9 του π.δ. 252/1996, ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Στην εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου ανήκει η χρηματοοικονομική εποπτεία του συνόλου των δραστηριοτήτων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που αυτές ασκούν μέσω υποκαταστημάτων και υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Η εν λόγω χρηματοοικονομική εποπτεία περιλαμβάνει, ιδίως, την εξακρίβωση, για το σύνολο των δραστηριοτήτων της ασφαλιστικής επιχείρησης, της κατάστασης της φερεγγυότητας της και του σχηματισμού τεχνικών αποθεμάτων, συμπεριλαμβανομένων των μαθηματικών αποθεμάτων, καθώς και της κάλυψης τους με αντίστοιχα στοιχεία του ενεργητικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νομοθετικού διατάγματος . . . 2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7, 8, 9, 17α, 17β και 17γ του παρόντος, η εποπτεία διενεργείται και με επιτόπου ελέγχους στα γραφεία της ασφαλιστικής επιχείρησης. Το Υπουργείο Εμπορίου δύναται: α) να συλλέγει πληροφορίες και να ενημερώνεται για την κατάσταση της επιχείρησης και το σύνολο των δραστηριοτήτων της εντός και εκτός της Ελλάδας απαιτώντας την υποβολή εγγράφων σχετικών με αυτή τη δραστηριότητα. Προς τούτο συνεργάζεται και με τις εποπτικές αρχές των άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. β) να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα ώστε αφ' ενός οι δραστηριότητες

των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στην Ελλάδα να είναι σύμφωνες με τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που ισχύουν στην Ελλάδα και στα άλλα κράτη - μέλη, κατά περίπτωση, και κυρίως με το πρόγραμμα δραστηριοτήτων και αφετέρου να αποφευχθεί ή εξαλειφθεί κάθε ανωμαλία που θα έθιγε τα συμφέροντα των ασφαλισμένων και γ) να απαιτεί την παροχή κάθε πληροφορίας σχετικής με τις ασφαλιστικές συμβάσεις που κατέχουν τα διαμεσολαβούντα πρόσωπα. 3. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να διαθέτουν καλή διοικητική και λογιστική οργάνωση και κατάλληλες διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου . . . ».

Η τελευταία αυτή παράγραφος 3 του άρθρου 6 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 48 παρ. 1 του ν. 3746/2009 (Α' 27/16.2.2009), ως εξής: «Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις διαθέτουν καλή διοικητική και λογιστική οργάνωση και κατάλληλες διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου, θεσπίζουν δε με απόφαση του διοικητικού τους συμβουλίου εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας. Η ΕΠ.Ε.Ι.Α. μπορεί με απόφαση της να ρυθμίζει κάθε ειδικό θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια, που αφορά ενδεικτικά το περιεχόμενο, τις διαδικασίες παρακολούθησης και τις πολιτικές, που μπορούν να περιλαμβάνονται, στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων». Εξάλλου, με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 48 προστέθηκε νέα παράγραφος 3α στο ως άνω άρθρο 6, με το εξής περιεχόμενο: «Η ΕΠ.Ε.Ι.Α. μπορεί με απόφαση της να θεσπίζει κανονισμό δεοντολογίας, ο οποίος πρέπει να τηρείται από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και το εν γένει προσωπικό τους, όπως αυτό εξειδικεύεται στην εν λόγω απόφαση. Κατ' ελάχιστον, ο κανονισμός δεοντολογίας περιέχει κανόνες, οι οποίοι διασφαλίζουν ότι τα παραπάνω νομικά και φυσικά πρόσωπα, ενεργούν εντίμως, νομίμως και με την απαιτούμενη προσοχή και επιμέλεια κατά τη διεξαγωγή των επαγγελματικών τους δραστηριοτήτων, διαθέτουν και χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τους πόρους και τις διαδικασίες που απαιτούνται προς το συμφέρον των ασφαλισμένων και λαμβάνουν μέτρα ώστε να αποτρέπουν

./.

τις συγκρούσεις συμφερόντων . . . ». Στο άρθρο 6α, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 4 του π.δ. 288/2002, όπως ίσχυε πριν από την τροποποίησή του με το άρθρο 21 του ν. 3455/2006 (Α' 84/18.4.2006), ορίζονταν τα εξής: «1. Το Υπουργείο Ανάπτυξης ασκεί συμπληρωματική χρηματοοικονομική εποπτεία, με τον τρόπο που προβλέπεται στο παρόν άρθρο, στις κάτωθι περιπτώσεις: α) Σε κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα στην Ελλάδα, η οποία είναι συμμετέχουσα επιχείρηση σε τουλάχιστον μία ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα στην ΕΕ και στον ΕΟΧ, αντασφαλιστική επιχείρηση ή ασφαλιστική επιχείρηση τρίτης χώρας. β) Σε κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα στην Ελλάδα, η μητρική επιχείρηση της οποίας είναι ασφαλιστική εταιρεία χαρτοφυλακίου, αντασφαλιστική επιχείρηση ή μία ασφαλιστική επιχείρηση τρίτης χώρας. γ) Σε κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα την Ελλάδα, η μητρική επιχείρηση της οποίας είναι ασφαλιστική εταιρεία χαρτοφυλακίου μεικτής δραστηριότητας. 2...». Το ίδιο νομοθέτημα ορίζει στο άρθρο 7 ότι: «1. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα, υποχρεούνται να σχηματίζουν επαρκή τεχνικά αποθέματα για το σύνολο των ασφαλίσεων που συνάπτουν τόσο στην Ελλάδα όσο και σε άλλα κράτη μέλη μέσω υποκαταστημάτων ή με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Για τις ασφαλίσεις που συνάπτουν σε τρίτες χώρες οι ανωτέρω ασφαλιστικές επιχειρήσεις ... 2. Τα τεχνικά αποθέματα είναι τα εξής: Α...Β. Τεχνικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής: α) Απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων: . . . β) Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ: . . . γ) Απόθεμα εκκρεμών ζημιών : . . .δ) i) Μαθηματικό απόθεμα: Η διαφορά μεταξύ της εκτιμώμενης αναλογιστικώς παρούσας αξίας των μελλοντικών υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης και της εκτιμώμενης αναλογιστικώς παρούσας αξίας των μελλοντικών οφειλομένων ασφαλίσεων κινδύνων . . . ii) . . . iii) Μαθηματικό απόθεμα για τις ασφαλίσεις κλάδου III της παραγράφου 2 "ασφαλίσεις ζωής" του άρθρου 13 του παρόντος: Πρόβλεψη που σχηματίζεται για να καλύψει υποχρεώσεις που συνδέονται με επενδύσεις (unit-linked contracts). Η αξία

των υποχρεώσεων ή η απόδοση αυτών προσδιορίζεται μέσω αναφοράς στις επενδύσεις των οποίων τον κίνδυνο φέρει ο αντισυμβαλλόμενος ή μέσω αναφοράς σε δείκτες χρεωγράφου ή σε άλλη αξία. Στο ανωτέρω μαθηματικό απόθεμα περιλαμβάνεται και το απόθεμα του κλάδου V της παρ. 2 "ασφαλίσεις ζωής" του άρθρου 13 του παρόντος. Όταν οι ασφαλίσεις αυτές περιλαμβάνουν εγγυημένο επιτόκιο ή άλλες εγγυημένες παροχές τότε σχηματίζεται επιπλέον το απόθεμα των ως άνω στοιχείων α και δι της παρούσας περίπτωσης Β. ε) Απόθεμα για συμμετοχή στα τεχνικά κέρδη ή στις αποδόσεις και για επιστροφές: . . . 3. Τα τεχνικά αποθέματα για το σύνολο των ασφαλιστικών κινδύνων σχηματίζονται από τους πρωτασφαλιστές. 4. Τα τεχνικά αποθέματα αντικρύζονται από ισοδύναμα ή εκφρασμένα στο ίδιο νόμισμα περιουσιακά στοιχεία, ... 5. ...». Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 αντικαταστάθηκε, ακολούθως, με το άρθρο 53 παρ. 1 του ν. 3746/2009 ως εξής: «Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα την Ελλάδα, υποχρεούνται να σχηματίζουν και να διατηρούν σε συνεχή βάση επαρκή τεχνικά αποθέματα για το σύνολο των ασφαλίσεων που συνάπτουν και των ανασφαλίσεων που αναλαμβάνουν τόσο στην Ελλάδα όσο και στα άλλα κράτη - μέλη μέσω υποκαταστημάτων ή με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Για τις ασφαλίσεις που συνάπτουν σε τρίτες χώρες οι ανωτέρω ασφαλιστικές επιχειρήσεις σχηματίζουν τεχνικά αποθέματα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εφόσον δεν υπόκεινται σε αντίστοιχη υποχρέωση σχηματισμού στην τρίτη χώρα». Εξ άλλου, με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου καταργήθηκε το τελευταίο εδάφιο της υποπερ. iii της περιπτώσεως δ' της παραγράφου 2B του άρθρου 7 του ν.δ. 400/1970, το οποίο προέβλεπε ότι στις περιπτώσεις που οι ασφαλίσεις ζωής που συνδέονται με επενδύσεις «περιλαμβάνουν εγγυημένο επιτόκιο ή άλλες εγγυημένες παροχές τότε σχηματίζεται επιπλέον το απόθεμα των ως άνω στοιχείων α και δι της παρούσας περίπτωσης Β». Στο άρθρο 8 ορίζονται τα εξής: « 1. Ασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα, υποχρεούνται σε ασφαλιστική

τοποθέτηση που συνίσταται στη διάθεση στην Ελλάδα ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. περιουσιακών στοιχείων με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων των δικαιούχων οποιασδήποτε παροχής από ασφαλιστική σύμβαση. Τα περιουσιακά στοιχεία που διατίθενται σε ασφαλιστική τοποθέτηση πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το είδος των εργασιών που ασκεί η ασφαλιστική επιχείρηση ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια, η απόδοση και η ρευστότητα των επενδύσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης, η οποία μεριμνά για τη διαφοροποίηση και την επαρκή διασπορά αυτών των επενδύσεων. ...2. Η ασφαλιστική τοποθέτηση διακρίνεται σε: α)... β)... γ) ασφαλιστική τοποθέτηση ασφαλίσεων ζωής. δ) ασφαλιστική τοποθέτηση ασφαλίσεων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (κλάδου III και V) και ε) ... 3. Την ασφαλιστική τοποθέτηση αποτελούν μόνον τα ακόλουθα περιουσιακά στοιχεία :... 4.α) Η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να γνωστοποιεί στο Υπουργείο Εμπορίου τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει σε ασφαλιστική τοποθέτηση έναντι των οποίων δεν ισχύει το απόρρητο των καταθέσεων. Η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να γνωστοποιεί στο Υπουργείο Ανάπτυξης κάθε μεταβολή των στοιχείων της ασφαλιστικής τοποθέτησης μέσα σε τρεις εργάσιμες ημέρες. Για τα ακίνητα και ενυπόθηκα δάνεια η γνωστοποίηση πρέπει να γίνεται τρεις μέρες πριν από τη μεταβολή. β) Για τις μετοχές, τις άλλες συμμετοχές, τα ομόλογα και τις ομολογίες, ισχύουν τα κάτωθι: Δεν μπορούν να αποκτηθούν από την ασφαλιστική επιχείρηση κατά τον χρόνο έκδοσης ή δημόσιας εγγραφής τους εκ μέρους μητρικής επιχείρησης ή επιχείρησης που ελέγχει την ασφαλιστική επιχείρηση. γ) Το Υπουργείο Εμπορίου δικαιούται: i) Να διεξάγει επιτόπιους ελέγχους ή να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο σε σχέση με την οικονομική κατάσταση: - θυγατρικών επιχειρήσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης όταν τα περιουσιακά στοιχεία που διατίθενται σε ασφαλιστική τοποθέτηση αποτελούν επενδύσεις της ασφαλιστικής επιχείρησης στις ανωτέρω θυγατρικές επιχειρήσεις – θυγατρικών επιχειρήσεων της ασφαλιστικής

επιχείρησης οι οποίες είναι εταιρείες που διαχειρίζονται τις επενδύσεις της ασφαλιστικής επιχείρησης. ii) Να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο σε σχέση με την οικονομική κατάσταση πιστωτικών ιδρυμάτων, ομόλογα ή ομολογίες τα οποία κατέχει και διαθέτει σε ασφαλιστική τοποθέτηση. iii) Να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο ή να διεξάγει ελέγχους στα γραφεία της ασφαλιστικής επιχείρησης για την εφαρμογή των άρθρων 7 και 8 του παρόντος. Για την εφαρμογή των ανωτέρω, το Υπουργείο Εμπορίου συνεργάζεται και με τις άλλες εποπτικές αρχές των κρατών - μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. δ. Με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης επιτρέπεται, τηρουμένης της διατάξεως του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1, σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αίτηση της ασφαλιστικής επιχείρησης, η χρησιμοποίηση για τις οικονομικές χρήσεις 2002 και 2003, στοιχείων του ενεργητικού για την κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων, άλλων από αυτά που ορίζονται στην παράγραφο 3, καθώς και παρέκκλιση από τους περιορισμούς που ορίζονται στην παράγραφο 6. (η περ. δ' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 παρ. 1 του ν. 3190/2003 - Α' 249). 5. Για τον υπολογισμό της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται σε ασφαλιστική τοποθέτηση ισχύουν τα ακόλουθα: α)...6... 8. Στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων καταχωρούνται τα ποσά που διατίθενται σε ασφαλιστική τοποθέτηση κατά είδος περιουσιακού στοιχείου και κατά είδος ασφαλιστικής τοποθέτησης, σύμφωνα με την παραγ. 2 του παρόντος άρθρου εξαιρουμένης της ασφαλιστικής τοποθέτησης της περιπτ. δ' ως ακολούθως ... 9...» και στο άρθρο 9 παρ. 1 ότι : «Αν η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του παρόντος περί τεχνικών αποθεμάτων, ο Υπουργός Εμπορίου μπορεί με απόφασή του, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ... να χαρακτηρίζει ως ασφαλιστική τοποθέτηση μέρος ή το σύνολό της ελεύθερης περιουσίας της, να απαγορεύει την ελεύθερη διάθεση μέρους ή και του συνόλου της περιουσίας της, να ανακαλεί προσωρινά ή οριστικά την άδεια λειτουργίας

ορισμένων ή όλων των κλάδων που ασκεί και να λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων ως και κάθε άλλου δικαιούχου ασφαλίσιματος». Στο άρθρο 12α του ίδιου διατάγματος (βλ. σχετ. και άρθρο 10 παρ. 3 και 4), το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 5 του ν. 2170/1993 (Α' 150), όπως αυτό ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 8 του π.δ. 332/2003 (Α' 285/12.12.2003) και με το οποίο μεταφέρθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι διατάξεις της οδηγίας 2001/17/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2001 «για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων» (L 110), ορίζονται τα εξής: «1. Σε περίπτωση ανάκλησης της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης για παράβαση νόμου, καθώς και σε κάθε περίπτωση λύσης του νομικού προσώπου ασφαλιστικής επιχείρησης στην οποία έχει απαγορευθεί η ελεύθερη διάθεση περιουσιακών στοιχείων, ακολουθεί το στάδιο ασφαλιστικής εκκαθάρισης. Η απόφαση περί ασφαλιστικής εκκαθάρισης που ορίζει τον επόπτη και το εφαρμοστέο δίκαιο καταχωρείται στο Μητρώο ασφαλιστικών ανωνύμων εταιριών και περίληψη αυτής δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθώς και στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων . . . Κατά το στάδιο αυτό και μέχρι την περάτωση της εκκαθάρισης, η ασφαλιστική επιχείρηση δεν μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση. 2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 10 παρ. 7 του παρόντος, σε περίπτωση έναρξης της διαδικασίας εκκαθάρισης ασφαλιστικής επιχείρησης οι εγγραφές στα ειδικά μητρώα του άρθρου 8 παρ. 2 του παρόντος δεν μεταβάλλονται εκτός των διορθώσεων ή τεχνικών λαθών, χωρίς προηγούμενη άδεια του Υπουργού Ανάπτυξης. Με απόφαση του εκκαθαριστή, η αξία των ασφαλιστρών που εισπράττονται, ως και κάθε άλλη απόδοση αυτών, που προκύπτει για την ασφαλιστική επιχείρηση μετά την έναρξη της διαδικασίας εκκαθάρισης και μέχρι τη λήξη της, προστίθενται με εγγραφή στα ειδικά μητρώα του άρθρου 8 παρ. 2 του παρόντος. Εάν το προϊόν ρευστοποίησης των περιουσιακών στοιχείων

που απαρτίζουν την ασφαλιστική τοποθέτηση υστερεί της αναγραφόμενης στα ειδικά μητρώα του άρθρου 8 παρ. 2 του παρόντος, αξίας, ο εκκαθαριστής και ο επόπτης εκκαθάρισης αιτιολογούν το γεγονός αυτό εγγράφως στον Υπουργό Ανάπτυξης. 3. Ο Υπουργός Ανάπτυξης διορίζει και ανακαλεί ως επόπτη της ασφαλιστικής εκκαθάρισης πρόσωπο με ειδικές γνώσεις και πείρα σε θέματα λειτουργίας ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή πιστωτικών ιδρυμάτων . . . Ο επόπτης υποβάλλει μέσα σε τρεις ημέρες από την επίδοση του διορισμού του, αίτηση διορισμού εκκαθαριστή στο αρμόδιο δικαστήριο. Μέχρι το διορισμό εκκαθαριστή ο επόπτης ασκεί όλες τις εξουσίες του εκκαθαριστή. Μετά το διορισμό εκκαθαριστή, ο επόπτης παρακολουθεί τις επί μέρους εργασίες της εκκαθάρισης, γνωματεύει, εφόσον το ζητήσει ο εκκαθαριστής, σε θέματα της εκκαθάρισης, ενημερώνει γραπτά τον Υπουργό Ανάπτυξης για την πορεία της εκκαθάρισης τουλάχιστον ανά δίμηνο και όποτε άλλοτε του ζητηθεί και υποβάλλει έκθεση μετά τη λήξη της ασφαλιστικής εκκαθάρισης . . . 4. ... Εκκαθαριστής διορίζεται πρόσωπο με ειδική γνώση και πείρα σε θέματα ασφαλιστικών επιχειρήσεων ή πιστωτικών ιδρυμάτων . . . 5. Κατά το χρονικό διάστημα που η ασφαλιστική επιχείρηση βρίσκεται σε ασφαλιστική εκκαθάριση αναστέλλεται κάθε αναγκαστική εκτέλεση σε βάρος της και σε βάρος των ασφαλισμένων της ασφαλίσεως αστικής ευθύνης, μέχρι το ποσό για το οποίο ευθύνεται σε ολόκληρο η ασφαλιστική επιχείρηση. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα αναστέλλονται οι ατομικές διώξεις των δικαιούχων ασφαλίσεως κατά της ασφαλιστικής επιχείρησης. 6. Με τη θέση της επιχείρησης σε ασφαλιστική εκκαθάριση οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων με πρωτοβουλία των δικαιούχων ασφαλίσεως ή του επόπτη εκκαθάρισης και του εκκαθαριστή ή του επόπτη πτώχευσης και του συνδίκου... 7. . . 10. Ύστερα από αίτηση μετόχων ή εταίρων που αντιπροσωπεύουν περισσότερο από πενήντα τοις εκατό (50%) του κεφαλαίου ασφαλιστικής επιχείρησης, του εκκαθαριστή ή του επόπτη, ο

Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί, εφόσον έχει περατωθεί η εκκαθάριση του ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου, να κηρύξει τη λήξη της ασφαλιστικής εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση δοσοληψιών εκτός ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου συνεχίζεται κατά τις διατάξεις που διέπουν την εκκαθάριση του νομικού προσώπου της επιχείρησης (κοινή εκκαθάριση). Ανεξάρτητα από την υπαγωγή της επιχείρησης στο καθεστώς της ασφαλιστικής εκκαθάρισης, η περάτωση των εκτός του ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου εκκρεμών υποθέσεων συνεχίζεται κατά τις διατάξεις της κοινής εκκαθάρισης. 11. Λύση του νομικού προσώπου ασφαλιστικής επιχείρησης, που επέρχεται για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από πτώχευση και από λόγους της παραγράφου 1, γνωστοποιείται αμέσως στο Υπουργείο Ανάπτυξης. Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί με απόφασή του, που εκδίδεται μέσα σε δεκαπέντε ημέρες, να θέσει την επιχείρηση σε ασφαλιστική εκκαθάριση. Απαγορεύεται και είναι άκυρη κάθε απαλλοτρίωση περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης κατά το χρονικό διάστημα από τη λύση του νομικού προσώπου μέχρι την έκδοση της ως άνω απόφασης του Υπουργού ή τη λήξη της ως άνω προθεσμίας. 12. Σε κάθε περίπτωση έναρξης διαδικασίας εκκαθάρισης ασφαλιστικής επιχείρησης ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της. Η ως άνω ανάκληση δεν εμποδίζει τον εκκαθαριστή και κάθε άλλο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο προς τούτο από τις αρμόδιες αρχές να συνεχίζει ορισμένες δραστηριότητες της ασφαλιστικής επιχείρησης, εφόσον αυτό απαιτείται ή ενδείκνυται για τους σκοπούς της εκκαθάρισης με τη συναίνεση και υπό τον έλεγχο του Υπουργού Ανάπτυξης. 13. Ο Υπουργός Ανάπτυξης μπορεί με απόφασή του να υπαγάγει στις διατάξεις για την ασφαλιστική εκκαθάριση ασφαλιστική επιχείρηση που βρίσκεται σε κοινή εκκαθάριση. 14. . . . 16. Με την έναρξη της διαδικασίας εκκαθάρισης, ο εκκαθαριστής ενημερώνει αμελλητί και ατομικά με γραπτό σημείωμα κάθε γνωστό πιστωτή που έχει συνήθη διαμονή, κατοικία ή έδρα σε άλλο κράτος μέλος. Το αναφερόμενο ως άνω σημείωμα αναφέρει, ιδίως, τις προθεσμίες, τις κυρώσεις που

ορίζονται για τις εν λόγω προθεσμίες, το όργανο ή την αρχή που έχει εξουσιοδοτηθεί προκειμένου να δεχθεί την αναγγελία απαιτήσεων ή παρατηρήσεις σχετικά με τις απαιτήσεις καθώς και τα υπόλοιπα επιβληθέντα μέτρα... Στην περίπτωση απαιτήσεων από ασφάλιση το σημείωμα αναφέρει, επίσης, τα γενικά αποτελέσματα της διαδικασίας εκκαθάρισης επί των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, και ιδίως την ημερομηνία από την οποία τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ή οι πράξεις παύουν να παράγουν αποτελέσματα και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ασφαλισμένου όσον αφορά το ασφαλιστήριο ή την πράξη . . . 17. Ο εκκαθαριστής ενημερώνει τακτικά με τον πλέον πρόσφορο τρόπο τους πιστωτές, ιδίως σχετικά με την πορεία της εκκαθάρισης . . . ».

14. Επειδή, εξ άλλου, στις διατάξεις του άρθρου 13 του ίδιου ν.δ. 400/1970, με τις οποίες γίνεται η κατά κλάδο ταξινόμηση των διαφόρων κατηγοριών ασφαλίσεως, ορίζονται τα εξής: «Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις μπορούν να ασκούν τις πιο κάτω εργασίες, οι οποίες κατατάσσονται και ταξινομούνται σε κλάδους ως κατωτέρω: 1. ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ . . . 2. ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΖΩΗΣ: Ταξινόμηση κατά κλάδους: I. Κλάδος Ζωής. Περιλαμβάνει: 1. Κυρίως τις ασφαλίσεις επιβίωσης, θανάτου, τις μικτές (θανάτου και επιβίωσης) και την ασφάλιση ζωής με επιστροφή του ασφαλιστρού. 2. Τις ασφαλίσεις προσόδων. 3. Τις ασφαλίσεις σωματικών βλαβών (στις οποίες περιλαμβάνεται και η ανικανότητα για επαγγελματική εργασία), θανάτου ένεκα ατυχήματος, αναπηρίας ένεκα ατυχήματος και ασθενείας, εφόσον οι πιο πάνω ασφαλίσεις συνάπτονται συμπληρωματικά στις ασφαλίσεις ζωής των κλάδων I1 και I2. II. Κλάδος γάμου και γεννήσεως. III. Κλάδος ασφάλισης ζωής (I1), προσόδων (I2), γάμου και γεννήσεως (II), οι οποίες συνδέονται με επενδύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 13γ περιπτ. Α' του παρόντος. Αφορά σε εργασίες, όπου: α) οι παροχές που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι απευθείας συνδεδεμένες με την αξία των μεριδίων (μονάδων) ενός αμοιβαίου κεφαλαίου, ελληνικού ή άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. ή

με την αξία περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται σ' ένα εσωτερικό κεφάλαιο της ασφαλιστικής επιχείρησης, συνήθως διηρημένο σε μονάδες (μερίδια), ή β) οι παροχές που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι απευθείας συνδεδεμένες με ένα δείκτη χρεωγράφου ή κάποια αξία αναφοράς άλλη από αυτές που αναφέρονται στο (α). IV. Κλάδος ασφάλισης υγείας (ατύχημα, ασθένεια) . . . V. ...». Συναφώς, στο άρθρο 13γ, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 16 του π.δ. 252/1996 (Α' 252), ορίζονται τα εξής: «Α. Ασφαλίσεις ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Κλάδος ΙΙΙ της παρ. 2 του άρθρου 13 του παρόντος). Όταν οι προβλεπόμενες στη σύμβαση παροχές καθορίζονται από την αξία μονάδων, οι οποίες συνδέονται με μια συγκεκριμένη αξία, όπως αυτή των εγκεκριμένων μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων ή από μονάδες περισσότερων διακεκριμένων κεφαλαίων, τα οποία οργανώνονται και διοικούνται από την ίδια την ασφαλιστική επιχείρηση (εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο) εφαρμόζονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις: α) Στην περίπτωση που η πληρωμή του ασφαλιστρού γίνεται με ενιαίο ασφαλιστρο, τότε ο αριθμός των μονάδων πρέπει να αναγράφεται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο . . . Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο δύναται να προβλέπει αύξηση των μονάδων παροχής ως αποτέλεσμα της επαναεπένδυσης των μονάδων του επενδεδυμένου ποσού από εγκεκριμένο από τις αρμόδιες αρχές αμοιβαίο κεφάλαιο ή να προβλέπει την πληρωμή των μονάδων τοις μετρητοίς . . . Αν η πληρωμή του ασφαλιστηρίου γίνεται με περιοδικές καταβολές, το ασφαλιστήριο συμβόλαιο θα πρέπει να αναφέρει το μέρος του ασφαλιστρού το οποίο διατίθεται για να πιστώθούν μονάδες στο λογαριασμό του αντισυμβαλλομένου . . . β) Στην περίπτωση σύνδεσης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου με "εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο" η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεούται στην έκδοση ειδικού κανονισμού, στον οποίο περιλαμβάνονται οι κανόνες λειτουργίας του κεφαλαίου αυτού, καθώς και ο τρόπος τιμολόγησης των μονάδων αυτού. Στην περίπτωση σύνδεσης

του ασφαλιστηρίου συμβολαίου με εγκεκριμένο από τις αρμόδιες αρχές αμοιβαίο κεφάλαιο, ως καθαρή αξία μονάδων θεωρείται είτε η καθαρή τιμή του μεριδίου είτε η τιμή διάθεσης των μεριδίων του αμοιβαίου κεφαλαίου για την περίπτωση που χρησιμοποιείται το αμοιβαίο κεφάλαιο ως αξία επένδυσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η επιλογή για την καθαρή τιμή των μονάδων πρέπει να αναφέρεται στους όρους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. γ) Η ασφαλιστική εταιρεία υποχρεούται να αναφέρει όλες τις επιβαρύνσεις που θα γίνονται στην καθαρή αξία της μονάδας κατά τη διάρκεια ισχύος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, καθώς και το πρόστιμο σε περίπτωση εξαγοράς. δ) Αν το ασφαλιστήριο συμβόλαιο έχει δύο σκέλη, επενδυτικό και κάλυψη θανάτου σε δραχμές σε ετήσια βάση, τότε για το επενδυτικό σκέλος που θα συνδέεται με κάποια μονάδα επένδυσης ισχύουν τα αναφερόμενα στις προηγούμενες παραγράφους . . . στ) Ως αξία εξαγοράς εννοείται η αξία του πιστωτικού υπολοίπου του λογαριασμού μονάδων του αντισυμβαλλομένου μειωμένη με το ποσό του προστίμου εξαγοράς. ζ) Η ασφαλιστική επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να τηρεί ειδικό αρχείο στο οποίο καταχωρεί τα περιουσιακά της στοιχεία που διαθέτει για την κάλυψη των υποχρεώσεων της που συνδέονται με επενδύσεις. Ο τρόπος τήρησης του ειδικού αυτού αρχείου θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου. Η ασφαλιστική επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να έχει καλυμμένες τις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής που συνδέονται με επενδύσεις με τα περιουσιακά στοιχεία που αφορούν την σύνδεση αυτή από την ημερομηνία πίστωσης των μονάδων στο λογαριασμό του ασφαλισμένου. Στην περίπτωση πάντως που ασφαλιστική επιχείρηση διαθέτει περισσότερα του ενός μεταβλητά κεφάλαια, τότε τηρεί χωριστά ειδικά αρχεία. Η ασφαλιστική επιχείρηση κατά την διάθεση κάθε μεταβλητού κεφαλαίου ενημερώνει το Υπουργείο Εμπορίου. Για την τήρηση του παραπάνω αρχείου θα πρέπει να υπάρχουν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία για τη διαμόρφωση της καθαρής αξίας των μονάδων. η) Στον ισολογισμό τα περιουσιακά στοιχεία κάθε

μεταβλητού κεφαλαίου τηρούνται, σε χωριστούς λογαριασμούς και σε τρέχουσες τιμές. θ) Τα περιουσιακά στοιχεία που διατίθενται για την κάλυψη των υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης που συνδέονται με επενδύσεις κατατίθενται προς φύλαξη σε μια μόνο Τράπεζα που λειτουργεί στην Ελλάδα . . . Η τράπεζα είναι υποχρεωμένη να ενημερώνει τουλάχιστον μια φορά το μήνα την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει η ασφαλιστική επιχείρηση για το μεταβλητό κεφάλαιο. Στην περίπτωση που η ασφαλιστική επιχείρηση διαθέτει περισσότερα του ενός μεταβλητά κεφάλαια, η τράπεζα, μετά από έγγραφη ενημέρωσή της από την ασφαλιστική επιχείρηση, υποχρεούται να ενημερώνει το Υπουργείο Εμπορίου σχετικά με τα περιουσιακά στοιχεία ανά μεταβλητό κεφάλαιο, σύμφωνα με τις υποδείξεις της ασφαλιστικής επιχείρησης που κοινοποιούνται στο Υπουργείο Εμπορίου. ι) Η ασφαλιστική επιχείρηση ορίζει ως υπεύθυνο για τα στοιχεία του μεταβλητού κεφαλαίου, κατάλληλο πρόσωπο, τα στοιχεία του οποίου (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, αρ. ταυτότητας), καθώς και κάθε μεταβολή στο πρόσωπο ή στα στοιχεία αυτού, τα δηλώνει στο Υπουργείο Εμπορίου και καταχωρούνται στο μητρώο Α.Α.Ε. ια) Στην περίπτωση συγκρότησης "εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου" τα περιουσιακά στοιχεία, με τα οποία η ασφαλιστική επιχείρηση μπορεί να συγκροτεί το "εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο" είναι:

- i. κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο αξιών των κρατών - μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ.
- ii. ομόλογα και ομολογίες του δημοσίου ή δημοτικών αρχών των κρατών - μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. καθώς και ομόλογα και ομολογίες πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την εγγύηση του κράτους - μέλους.
- iii. μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων ή οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) που πληρούν τις προϋποθέσεις της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ (ΕΛ 375/31.12.85).
- iv. Προθεσμιακές καταθέσεις σε Τράπεζες.
- v. κινητές αξίες εισηγμένες σε χρηματιστήριο κρατών εκτός Ε.Ε. και Ε.Ο.Χ. σύμφωνα με τις διατάξεις της

παρ.1γ του άρθρου 32 του ν.1969/91 (Α'167), όπως ισχύει. vi. νεοεκδιδόμενες κινητές αξίες, των οποίων η έκδοση περιλαμβάνει την υποχρέωση της εντός του έτους εισαγωγής σε χρηματιστήριο της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. vii. νεοεκδιδόμενες κινητές αξίες, οι οποίες αφορούν κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου ανώνυμης εταιρίας με δημόσια εγγραφή σύμφωνα με το άρθρο 8α κ.ν.2190/20. Η αποτίμηση της αξίας των ως άνω κινητών αξιών γίνεται ως εξής - Των υπό στοιχεία i, ii, iii, iv και v περιουσιακών στοιχείων σε τρέχουσες τιμές. - Των υπό στοιχεία vi και vii περιουσιακών στοιχείων, σε τιμές κτήσεως. ιβ) i) Οι κινητές αξίες οι εισηγημένες σε χρηματιστήρια αποτιμώνται με βάση τη τιμή κλεισίματος των χρηματιστηριακών συναλλαγών τοις μετρητοίς της ίδιας μέρας . . . ii) Για τα μερίδια αμοιβαίου κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η τιμή διάθεσης των μεριδίων όπως αυτή διαμορφώθηκε την προηγούμενη μέρα ή όπως αυτή διαμορφώθηκε σύμφωνα με την τελευταία δημοσίευση. ιγ) Το Υπουργείο Εμπορίου τουλάχιστον μια φορά το δίμηνο ελέγχει το ειδικό αρχείο, καθώς και την κάλυψη των αποθεμάτων που αντιστοιχούν στα ασφαλιστήρια συμβόλαια που συνδέονται με επενδύσεις και συντάσσει έκθεση ελέγχου. Στις τυχόν παρατηρήσεις του Υπουργείου Εμπορίου είτε το υπό στοιχεία i πρόσωπο είτε ο αναλογιστής, ανάλογα με τις παρατηρήσεις, είτε και οι δύο μαζί υποχρεούνται να απαντήσουν εντός πέντε εργασίμων ημερών από τη λήψη του εγγράφου της εποπτικής αρχής. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση από τα παραπάνω πρόσωπα, τότε το Υπουργείο Εμπορίου επιβάλλει πρόστιμο ύψους μέχρι 10.000 ECU σε καθένα από αυτά και ζητείται από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τον νόμιμο αντιπρόσωπο να απαντήσουν στο έγγραφο του Υπουργείου Εμπορίου . . . Στην περίπτωση μη κάλυψης του αποθέματος των συμβολαίων αυτών με τα αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, ο Υπουργός Εμπορίου με απόφαση του αναστέλλει την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων για διάστημα μέχρι 2 έτη. Για την παράβαση αυτή εφαρμόζονται οι ποινές του άρθρου 45 του παρόντος και για το υπό στοιχ. i πρόσωπο. ιδ) Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής

που συνδέονται με επενδύσεις θα πρέπει ρητά να αναφέρουν τη μονάδα επένδυσης με την οποία συνδέονται οι παροχές. Στις περιπτώσεις που οι μονάδες επένδυσης είναι: i) . . . ii) Μεριδία "εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου" το οποίο συγκροτείται από στοιχεία του ενεργητικού της ασφαλιστικής επιχείρησης, τότε συντάσσεται ειδικός κανονισμός λειτουργίας του "εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου", ο οποίος θα πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία: -τα στοιχεία του ενεργητικού της ασφαλιστικής επιχείρησης που συγκροτούν το "εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο" -τον τρόπο αποτίμησης των στοιχείων του ενεργητικού της ασφαλιστικής επιχείρησης που συγκροτούν το "εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο" -τα έξοδα που βαρύνουν το "εσωτερικό μεταβλητό κεφάλαιο" -την ημερομηνία συγκρότησης του "εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου" και την αξία του μεριδίου κατά την έκδοση - τον υπολογισμό της αξίας των μεριδίων -τον τρόπο διαμονής των κερδών. Στην περίπτωση που ασφαλίσεις ζωής συνδέονται με μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων που δεν έχουν άδεια διάθεσης στην Ελλάδα και στην περίπτωση που η τιμή της μονάδας προσδιορίζεται από περισσότερα του ενός μερίδια αμοιβαίου κεφαλαίου της περίπτωσης (i), τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις της ως άνω περιπτ. (ii). Ο ειδικός κανονισμός του "εσωτερικού μεταβλητού κεφαλαίου" αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των γενικών όρων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. ιε) Οι γενικοί όροι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις πρέπει σε ειδικό όρο να αναφέρουν: i) Το χρονικό σημείο της πίστωσης των μονάδων στο λογαριασμό των ασφαλισμένων. Το χρονικό διάστημα μεταξύ καταβολής των ασφαλίσεων και πίστωσης των μονάδων, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 7 εργάσιμες ημέρες ii) Το χρονικό σημείο καθορισμού της τιμής της μονάδας επένδυσης σε περίπτωση αποζημίωσης ή εξαγοράς του ασφαλιστηρίου συμβολαίου. Ελλείψει καθορισμού ισχύει η τιμή της ημέρας πληρωμής. ιστ) Στην πρώτη σελίδα του ασφαλιστηρίου συμβολαίου θα πρέπει να αναφέρεται εντός πλαισίου η κατανομή του καταβεβλημένου ποσού από

τον αντισυμβαλλόμενο ως εξής: i) Συνολικό καταβεβλημένο ποσό, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους φόρους και τα τέλη. ii) Το επενδυόμενο ποσό. iii) Την τιμή της μονάδας. iv) Τον αριθμό των μονάδων. ιζ) Η ασφαλιστική επιχείρηση αποστέλλει στον αντισυμβαλλόμενο στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, κατάσταση η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής: i) Τα συνολικά καταβεβλημένα ποσά από τον αντισυμβαλλόμενο, συμπεριλαμβανομένων φόρων και τελών. ii) Τα συνολικά επενδυόμενα ποσά. iii) Συνολικό αριθμό μονάδων. iv) Τιμή μονάδας. v) Τα στοιχεία στα οποία επενδύονται οι μονάδες αναφέροντας τις τιμές τους ιδίως για αα) τις μετοχές, τιμή αγοράς και πώλησης, ββ) τα μερίδια Α/Κ, καθαρή τιμή, τιμή διάθεσης και εξαγοράς γγ) τις ομολογίες, τιμή αγοράς και πώλησης. ιη) Η καθαρή αξία της μονάδας επένδυσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής που συνδέονται με επενδύσεις, η τιμή προσφοράς της μονάδας καθώς και η τιμή εξαργύρωσης της μονάδας υπολογίζονται κάθε εργάσιμη ημέρα και δημοσιεύονται στον ημερήσιο τύπο της επόμενης ημέρας με μέριμνα της ασφαλιστικής επιχείρησης. Η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται εφόσον της ζητηθεί από το Υπουργείο Εμπορίου, να προβαίνει με δικά της έξοδα σε διευκρινιστικές ή διορθωτικές δημοσιεύσεις, εάν από προηγούμενες δημοσιεύσεις ή ανακοινώσεις της, υπάρχει κίνδυνος παραπλάνησης ή εσφαλμένης πληροφόρησης του κοινού. ιθ) Σε περίπτωση υπαναχώρησης, εάν η σύμβαση έχει μόνο επενδυτικό σκέλος, θεωρείται ότι ολόκληρο το ασφάλιστρο έχει συνδεθεί με μονάδες επένδυσης. Η ασφαλιστική επιχείρηση επιστρέφει το ποσό που αντιστοιχεί στην αξία εξαργύρωσης των μονάδων αυτών. Ως αξία εξαργύρωσης λαμβάνεται εκείνη που δημοσιεύεται μια μέρα μετά την ανακοίνωση της υπαναχώρησης στην ασφαλιστική επιχείρηση. Εάν η σύμβαση έχει επιπλέον του επενδυτικού και σκέλος εγγυημένης κάλυψης, τότε από το συνολικό ασφάλιστρο αφαιρείται το ασφάλιστρο που αντιστοιχεί στην εγγυημένη κάλυψη από το οποίο δύναται να παρακρατηθεί ένα μηνιαίο εμπορικό ασφάλιστρο. Το υπόλοιπο του

2

αφπ

συνολικού ασφαλιστρού θεωρείται ότι έχει συνδεθεί με μονάδες επένδυσης. Η ασφαλιστική επιχείρηση επιστρέφει το ποσό που αντιστοιχεί στην αξία εξαργύρωσης των μονάδων αυτών. Ως αξία εξαργύρωσης λαμβάνεται εκείνη που δημοσιεύεται μια μέρα μετά την ανακοίνωση της υπαναχώρησης στην ασφαλιστική επιχείρηση. κ) Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν οι ως άνω κανόνες διαφάνειας του προϊόντος ο Υπουργός Εμπορίου, με απόφασή του, δύναται να αναστείλει την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και μέχρι ένα εξάμηνο, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 42δ του παρόντος. κα) Για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ασκούν στην Ελλάδα ασφαλίσεις ζωής που συνδέονται με επενδύσεις μέσω υποκαταστημάτων ή με καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, ισχύουν οι διατάξεις των παραπάνω στοιχείων ιδ έως κ. . . .β. Τοντίνες (Κλάδος V της παρ.2 του άρθρου 13 του παρόντος) . . . ». Κατ' εξουσιοδότηση της προμνησθείσας διατάξεως της περ. ζ' της παρ. Α' του ως άνω άρθρου 13γ του ν.δ. 400/1970, εκδόθηκε η Κ3/4382/7.6.2001 απόφαση της Υφυπουργού Ανάπτυξης (Β' 847/4.7.2001), στο άρθρο 11 της οποίας που τιτλοφορείται «Ειδικό Αρχείο στις Ασφαλίσεις που Συνδέονται με Επενδύσεις» ορίσθηκαν τα εξής: «1. Το ειδικό αρχείο, το οποίο αφορά τις ασφαλίσεις ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (ασφαλίσεις κλάδων III και V) και είναι διαχειριζόμενες σύμφωνα με τα άρθρα 13 (παράγ. 2, κλάδοι III και V) και 13γ του ΝΔ. 400/1970, όπως ισχύει, τηρείται από το πρόσωπο του άρθρου 13γ (περιπ. Α, παραγ. ι) του ΝΔ. 400/1970, όπως ισχύει, σύμφωνα με την παράγ. ζ της περιπ. Α του ίδιου άρθρου. 2. Το ειδικό αρχείο ή τα ειδικά αρχεία, ανάλογα από το εάν υφίστανται περισσότερα από ένα μεταβλητά κεφάλαια, πρέπει να έχει (να έχουν) την μορφή μητρώου (ή μητρώων) επενδύσεων. Σε κάθε μητρώο επενδύσεων πρέπει να περιλαμβάνονται τα κάτωθι στοιχεία για κάθε επένδυση. α). Ονομασία επένδυσης. β). Όνομα και πλήρης διεύθυνση του εκδότη ή του διαχειριστή της επένδυσης. γ). Πλήρης διεύθυνση του χρηματιστηρίου που είναι εισηγμένη η επένδυση.

δ). Πλήρης διεύθυνση της εποπτεύουσας αρχής του διαχειριστού της επένδυσης. ε). Πλήρης διεύθυνση της τράπεζας που είναι κατατεθειμένη για φύλαξη η επένδυση. στ). Τεμάχια (μονάδες) της επένδυσης. ζ). Τιμή τεμαχίου (μονάδος) της επένδυσης. η). Τρέχουσα αξία της επένδυσης. 3. Κάθε μητρώο επενδύσεων, όπως ορίζεται στην παράγ. 2 ανωτέρω, πρέπει να συνοδεύεται από τα κατάλληλα επίσημα αποδεικτικά στοιχεία για την διαμόρφωση της αξίας των επενδύσεων. 4. Η σύνταξη των ανωτέρω μητρώων θα πρέπει να έχει περατωθεί μέχρι και την 18η Ιουλίου 2000». Στο άρθρο 6 της αυτής υπουργικής απόφασης, όπως τροποποιήθηκε με την Κ3/9124/30.11.2001 όμοια απόφαση (Β' 1616/5.12.2001), ορίζονται, περαιτέρω, τα εξής: «1. Η παρούσα παράγραφος αφορά τις ασφαλιστικές εργασίες των κλάδων I, II, IV, VI και IX του άρθρου 13 παράγ. 2 του ΝΔ 400/1970, όπως ισχύει (μακροπρόθεσμες εγγυημένες ασφαλίσεις ζωής και υγείας). Α. Το μαθηματικό απόθεμα (μαθηματικό απόθεμα κινδύνου ή καθαρό μαθηματικό απόθεμα) (tV), συμπεριλαμβανομένου και του μαθηματικού αποθέματος για τους κλάδους I3 και IV2 όταν για αυτούς υπολογίζονται και σχηματίζονται μαθηματικά αποθέματα, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 [παράγ. 2, περιπ. Β', εδάφ. δ (i)] του ΝΔ 400/1970, όπως ισχύει, υπολογίζεται "συμβόλαιο προς συμβόλαιο" στο ασφαλιστικό έτος t με την χρησιμοποίηση των κάτωθι τεχνικών βάσεων. Επίσης με τις κάτωθι τεχνικές βάσεις υπολογίζονται και τα αντίστοιχα ασφάλιστρα κινδύνου συμπεριλαμβανομένων και των ασφαλιστρών κινδύνου της πρόσκαιρης ομαδικής ασφάλισης θανάτου ετησίως ανανεούμενης, οι οποίες πρέπει να είναι ίδιες με τις τεχνικές βάσεις υπολογισμού των μαθηματικών αποθεμάτων . . . β). Εγγυημένα τεχνικά επιτόκια. Για τους ανωτέρω υπολογισμούς χρησιμοποιούνται τα κάτωθι εγγυημένα τεχνικά επιτόκια, τα οποία δεν μπορούν να είναι μεγαλύτερα από: β1). 4%, όταν το μαθηματικό απόθεμα και οι αντίστοιχες παροχές είναι απαιτητές σε δραχμές . . . β3) 3,3%, όταν το μαθηματικό απόθεμα και οι αντίστοιχες παροχές είναι απαιτητές σε νομίσματα τρίτων χωρών, εκτός εάν στις χώρες αυτές ισχύει

./.

2

φκ

νομοθετημένο χαμηλότερο ανώτατο τεχνικό επιτόκιο οπότε ισχύει το χαμηλότερο νομοθετημένο. β4) 3,35%, όταν το μαθηματικό απόθεμα και οι αντίστοιχες παροχές είναι απαιτητές σε ΕΥΡΩ. β5) Σε περίπτωση ασφαλίσεων με εφάπαξ ασφάλιστρο και διάρκεια μέχρι και επτά (7) έτη, ως ανώτατο εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο λαμβάνεται η απόδοση των δεκαετών ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου ή των κεντρικών διοικήσεων των άλλων κρατών - μελών (ΕΕ και ΕΟΧ) . . . με την προϋπόθεση ότι τα αντίστοιχα μαθηματικά αποθέματα επενδύονται σε τέτοια ομόλογα». Εξ άλλου, στο άρθρο 15α του ν.δ. 400/1970, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 18 του π.δ. 252/1996, ορίζονται τα εξής: «1. α) (όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, πριν, δηλαδή, από την αντικατάστασή της με την παρ. 2 του άρθρου 86 του ν. 3862/2010 (Α' 113/13.7.2010) Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο σκοπεύει να αποκτήσει ειδική συμμετοχή σε ασφαλιστική επιχείρηση που ιδρύθηκε και λειτουργεί στην Ελλάδα, ενημερώνει προηγουμένως το Υπουργείο Εμπορίου και του γνωστοποιεί το ποσό της συμμετοχής αυτής. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και όταν αυξάνεται ήδη υφισταμένη ειδική συμμετοχή, ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου που κατέχει ένα πρόσωπο, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων που σύμφωνα με το Π.Δ. 51/1992 (Α' 22) εξομοιώνονται με κατοχή δικαιωμάτων ψήφου από το αυτό πρόσωπο, να φτάνει ή να υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του 20% του 33% ή του 50% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου ή η ασφαλιστική επιχείρηση να καθίσταται θυγατρική του συμμετέχοντος προσώπου. Προκειμένου περί συμμετοχών που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα, το Υπουργείο Εμπορίου δικαιούται i) να ζητά πληροφορίες για την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά αυτά πρόσωπα, ii) να επιβάλλει την υποχρέωση να της γνωστοποιείται οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή στην ταυτότητα των φυσικών αυτών προσώπων και iii) να ζητά την γνωστοποίηση των οικονομικών στοιχείων (οικονομικές καταστάσεις τους),

όταν καθιστούν την ασφαλιστική επιχείρηση θυγατρική τους για τον έλεγχο της χρηματοοικονομικής τους κατάστασης, τα οποία μπορεί να ζητηθούν και μεταγενέστερα. Για την έννοια του ελέγχου έχει εφαρμογή το στοιχείο ι του άρθρου 2α του παρόντος. Για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που ελέγχουν νομικά πρόσωπα τα οποία κατέχουν ειδική συμμετοχή σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις το Υπουργείο Εμπορίου δύναται: i) να επιβάλλει την υποχρέωση στα νομικά αυτά πρόσωπα να έχουν ονομαστικές τις μετοχές με δικαίωμα ψήφου, ii) να απαιτεί όπως συγκεκριμένα ποσοστά του συνόλου των πιο πάνω ονομαστικών μετοχών με δικαίωμα ψήφου ανήκουν σε ένα η περισσότερα φυσικά πρόσωπα που τυγχάνουν της προηγούμενης έγκρισης του Υπουργείου Εμπορίου. Εντός τριών μηνών από την πιο πάνω γνωστοποίηση, το Υπουργείο Εμπορίου υποχρεούται είτε να εγκρίνει τη συμμετοχή είτε να αντιταχθεί σ' αυτή με αιτιολογημένη απόφασή του, εφόσον κρίνει ότι τα πρόσωπα που πραγματοποιούν τη συμμετοχή, περιλαμβανομένων και των φυσικών προσώπων που ελέγχουν τα συμμετέχοντα φυσικά πρόσωπα δεν είναι κατάλληλα για να εξασφαλίζουν τη συνετή και χρηστή διαχείριση της ασφαλιστικής επιχείρησης . . . Μέσα στην ανωτέρω προθεσμία το υπουργείο Εμπορίου δικαιούται να διεξάγει έρευνες για την καταλληλότητα ή την επαλήθευση καταλληλότητας των ανωτέρω προσώπων. Για τον σκοπό αυτό το Υπουργείο Εμπορίου συνεργάζεται με τις εποπτικές αρχές των άλλων κρατών-μελών της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ. ή άλλες αρμόδιες αρχές . . . β) Πέραν των υποχρεώσεων, που αναφέρονται στο στοιχείο α' της παρούσας παραγράφου, οι κάτοχοι ειδικής συμμετοχής ασφαλιστικής επιχείρησης γνωστοποιούν εκ των προτέρων στο Υπουργείο Εμπορίου κάθε αύξηση της συμμετοχής τους πού υπερβαίνει κατά ποσό πού αντιστοιχεί σε δύο (2) ποσοστιαίες μονάδες του μετοχικού κεφαλαίου της ασφαλιστικής επιχείρησης τη συμμετοχή πού έχει γνωστοποιηθεί προηγουμένως. Η υποχρέωση αυτή ισχύει μέχρι η συνολική συμμετοχή να φτάσει το όριο του 33%. . . 3.

(όπως ίσχυε πριν από την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 86 του ν. 3862/2010) Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο σκοπεύει να παύσει να κατέχει άμεσα ή έμμεσα ειδική συμμετοχή σε μια ασφαλιστική επιχείρηση πρέπει να ενημερώνει προηγουμένως το Υπουργείο Εμπορίου και να του κοινοποιεί το ύψος της συμμετοχής του που προτίθεται να διατηρήσει. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο πρέπει, ομοίως, να ενημερώνει το Υπουργείο Εμπορίου, εφόσον σκοπεύει να μειώσει την ειδική του συμμετοχή, έτσι ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή των μεριδίων του κεφαλαίου που κατέχει να κατέλθει κάτω από τα κατώτατα όρια του 20%, 33% ή του 50% ή η ασφαλιστική επιχείρηση να παύσει να είναι θυγατρική του. Η υποχρέωση γνωστοποίησης επεκτείνεται και στα φυσικά πρόσωπα που παύουν να ελέγχουν νομικά πρόσωπα που κατέχουν ειδική συμμετοχή σε ασφαλιστική επιχείρηση. 4. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ανακοινώνουν στο Υπουργείο Εμπορίου, μόλις λάβουν σχετική γνώση, τις κτήσεις ή εκχωρήσεις συμμετοχών στο κεφάλαιό τους, οι οποίες αυξάνουν ή μειώνουν τα ποσοστά συμμετοχής πάνω ή κάτω από ένα απ' τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3. Ομοίως ανακοινώνουν μέχρι την 15η Ιουλίου κάθε έτους τα ονόματα των μετόχων που έχουν ειδικές συμμετοχές, καθώς και τα ποσά και ποσοστά των συμμετοχών αυτών, όπως προκύπτουν, ιδίως από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την ετήσια γενική συνέλευση των μετόχων ή από τις πληροφορίες που περιέρχονται σε γνώση τους, δυνάμει των υποχρεώσεων που επιβάλλονται στις εταιρείες, οι μετοχές των οποίων είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. 5. Σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί ειδική συμμετοχή ή αυξηθεί υφισταμένη ειδική συμμετοχή πάνω από τα όρια που προβλέπονται στην παρ. 1α' είτε χωρίς να ανακοινωθεί εκ των προτέρων στο Υπουργείο Εμπορίου είτε χωρίς να εγκριθεί η πραγματοποίησή της, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή. Επιπρόσθετα το Υπουργείο Εμπορίου με απόφασή του μπορεί να

επιβάλλει στους κατόχους των ειδικών συμμετοχών τις παρακάτω κυρώσεις μεμονωμένα ή σωρευτικά: α) Πρόστιμο υπέρ του ελληνικού δημοσίου μέχρι ποσοστού 10% της αξίας των μετοχών, που μεταβιβάστηκαν χωρίς να τηρηθούν οι διατάξεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου. β) Αποκλεισμό των προσώπων αυτών από το Διοικητικό Συμβούλιο της ασφαλιστικής επιχείρησης, καθώς και από οποιαδήποτε διευθυντική θέση στην ασφαλιστική επιχείρηση για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, προκειμένου περί φυσικών προσώπων. Σε περίπτωση μη γνωστοποίησης στο Υπουργείο Εμπορίου της αλλαγής της ταυτότητας φυσικού προσώπου, που ελέγχει νομικό πρόσωπο με ειδική συμμετοχή σε ασφαλιστική επιχείρηση, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή του νομικού προσώπου (στο μετοχικό κεφάλαιο της ασφαλιστικής επιχείρησης – προστεθ. με το άρθρο 86 παρ. 4 του ν. 3862/2010), στο δε φυσικό πρόσωπο το Υπουργείο Εμπορίου μπορεί να επιβάλλει την κύρωση του ως άνω εδαφίου β'. Οι αυτές κυρώσεις μπορεί να επιβληθούν στα πρόσωπα που δεν τηρούν τις υποχρεώσεις, που προβλέπονται στην παραγρ. 1α έκτο εδάφιο του παρόντος άρθρου. 6. Στα πρόσωπα που δεν τηρούν την υποχρέωση ενημέρωσης βάσει της παραγρ. 3 του παρόντος άρθρου το Υπουργείο Εμπορίου μπορεί να επιβάλλει πρόστιμο υπέρ του ελληνικού δημοσίου ύψους μέχρι ποσοστού 5% της αξίας των μετοχών που μεταβιβάστηκαν χωρίς προηγούμενη ενημέρωσή του. 7. Το Υπουργείο Εμπορίου λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποτρέπει την άσκηση, από φυσικό πρόσωπο που κατέχει ειδική συμμετοχή ή που ελέγχει άμεσα ή έμμεσα νομικό πρόσωπο που κατέχει ειδική συμμετοχή σε ασφαλιστική επιχείρηση που εδρεύει και λειτουργεί στην Ελλάδα, επιρροής η οποία είναι δυνατό να αποβεί σε βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης της ασφαλιστικής επιχείρησης. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, το Υπουργείο Εμπορίου γνωστοποιεί στα οικεία πρόσωπα τις ειδικότερες ενέργειες ή παραλείψεις τους ή τις

παράλληλες δραστηριότητες τους σε άλλους τομείς που κατά την κρίση του είναι δυνατό να αποβούν σε βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης της ασφαλιστικής επιχείρησης και αφού ακούσει τις απόψεις τους, τους υποδεικνύει τη λήψη των κατάλληλων διορθωτικών μέτρων εντός ορισμένης προθεσμίας. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης το Υπουργείο Εμπορίου δικαιούται να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για τον τερματισμό της δυσμενούς επιρροής που ασκούν τα φυσικά πρόσωπα στη διαχείριση της ασφαλιστικής επιχείρησης και ειδικότερα: α) να διατάσσει την απομάκρυνσή τους από το διοικητικό συμβούλιο της ασφαλιστικής επιχείρησης και από οποιαδήποτε διευθυντική θέση στην ασφαλιστική επιχείρηση. β) να αναστέλλει μέχρι να αρθούν οι συνθήκες που επέβαλαν τη λήψη των συγκεκριμένων μέτρων την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου, που απορρέουν από τις μετοχές που κατέχουν τα πρόσωπα αυτά ή τα νομικά πρόσωπα που αυτά ελέγχουν. γ) να απαγορεύει οποιαδήποτε νέα συναλλαγή της ασφαλιστικής επιχείρησης με τα πρόσωπα αυτά, ή με οποιαδήποτε νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από αυτά, καθώς και να κηρύσσει ληξιπρόθεσμα και αμέσως απαιτητά τα δάνεια που έχουν λάβει όλα τα πιο πάνω πρόσωπα από την ασφαλιστική επιχείρηση». Με το άρθρο 21 παρ. 1 του ν. 3455/2006 (Α' 84) προστέθηκε στο άρθρο 15α παράγραφος 1α, στην οποία ορίζονται τα εξής: «Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1, εάν ο αγοραστής συμμετοχής είναι ασφαλιστική επιχείρηση, πιστωτικό ίδρυμα ή επιχείρηση επενδύσεων με άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος - μέλος ή μητρική επιχείρηση τέτοιας επιχείρησης ή το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που ελέγχει την επιχείρηση αυτή και εάν, λόγω αυτής της εξαγοράς, η επιχείρηση, στην οποία ο αγοραστής σκοπεύει να αποκτήσει συμμετοχή, καθίσταται θυγατρική του εν λόγω αγοραστή ή περιέρχεται υπό τον έλεγχό του, η αξιολόγηση της εξαγοράς υπόκειται στη διαδικασία της διαβούλευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 2α του άρθρου 3».

15. Επειδή, στο άρθρο 17α, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 16

του π.δ. 118/1985, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 19 παρ. 3 του π.δ. 252/1996 και προ της εκ νέου αντικαταστάσεώς του με το άρθρο 4 του π.δ. 23/2005 (Α' 31/14.2.2005), ορίζονταν τα εξής: «1. Κάθε ελληνική ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να συγκροτεί επαρκές περιθώριο φερεγγυότητας ανάλογο προς το σύνολο των δραστηριοτήτων της, το οποίο αντιστοιχεί στην περιουσία της την ελεύθερη από κάθε προβλεπόμενη υποχρέωση, χωρίς να συνυπολογίζονται σ' αυτή τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της. 2. Όπου στους υπολογισμούς του αναγκαίου περιθωρίου φερεγγυότητας λαμβάνονται υπόψη τα ασφάλιστρα (εισφορές), εννοούνται τα ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα των στοιχείων κδ και κζ του άρθρου 2α. 3. Προκειμένου για δραστηριότητες ασφαλίσεων κατά ζημιών . . . 4. Προκειμένου για δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας καθορίζεται ανάλογα με τους ασκούμενους κλάδους σύμφωνα με τα πιο κάτω στην παράγραφο 6 οριζόμενα. Στους υπολογισμούς του αναγκαίου περιθωρίου φερεγγυότητας, για δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής, ο όρος "κεφάλαιο κινδύνου" θα σημαίνει το ποσό που είναι πληρωτέο σε περίπτωση θανάτου μείον το μαθηματικό απόθεμα του συνολικού κινδύνου που έχει ασφαλισθεί... Τα στοιχεία που απαρτίζουν το περιθώριο φερεγγυότητας είναι: α) Η ελεύθερη περιουσία της επιχείρησης από κάθε υποχρέωση που δύναται να προβλεφθεί, χωρίς να συνυπολογίζονται τα άλλα περιουσιακά στοιχεία αυτής, που περιλαμβάνει κυρίως τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 2 εδ. α, β, γ και δ του παρόντος άρθρου. β) Ποσοστό μέχρι 25% των αποθεματικών κερδών τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό και εφόσον δύναται να χρησιμοποιηθούν για κάλυψη ενδεχομένων ζημιών και δεν έχει αποφασισθεί να διατεθούν για διανομή στους ασφαλισμένους. γ) .... 8. Υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 17β, το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας για τις εργασίες ασφαλίσεων ζωής, καθορίζεται ως εξής: α) Για τους κλάδους και κινδύνους I.1, I.2, II και IX το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας πρέπει να είναι ίσο

./.

προς το άθροισμα των ακόλουθων δύο αποτελεσμάτων: . . . β) Για τις συμπληρωματικές ασφαλίσεις (1.3), το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας είναι ίσο με το αποτέλεσμα των κατωτέρω υπολογισμών . . . γ) Για τους κλάδους III, VII και VIII, το αναγκαίο περιθώριο φερεγγυότητας είναι ίσο με το άθροισμα: i) Του 4% των μαθηματικών αποθεμάτων, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με τους όρους του εδαφίου α της παρούσης παραγράφου πρώτο αποτέλεσμα, εφόσον η επιχείρηση φέρει κινδύνους επενδύσεων και του 1% των αποθεμάτων, τα οποία υπολογίζονται με τον ίδιο τρόπο, εφόσον η επιχείρηση δεν φέρει κινδύνους επενδύσεων και υπό την προϋπόθεση ότι η διάρκεια της συμβάσεως υπερβαίνει τα 5 χρόνια και η κατανομή για την κάλυψη των γενικών εξόδων τα οποία αναγράφονται στην σύμβαση έχει καθορισθεί για περίοδο μεγαλύτερη των 5 χρόνων, και ii) Του 0,3% του κεφαλαίου κινδύνου το οποίο υπολογίζεται σύμφωνα με τους όρους του εδαφίου α της παρούσης παραγράφου, δεύτερο αποτέλεσμα, εφόσον η επιχείρηση καλύπτει κινδύνους θανάτου. δ)...». Οι προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 17α αντικαταστάθηκαν στη συνέχεια με το άρθρο 4 του π.δ. 23/2005, ως εξής: «1. Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα στην Ελλάδα υποχρεούται να συγκροτεί και να διατηρεί συνεχώς επαρκές διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας ανάλογο προς το σύνολο των δραστηριοτήτων της, το οποίο αντιστοιχεί στην περιουσία της την ελεύθερη από κάθε υποχρέωση που δύναται να προβλεφθεί, χωρίς να συνυπολογίζονται σ' αυτή τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της. 2. Όπου για τους υπολογισμούς του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας λαμβάνονται υπόψη τα ασφάλιστρα (εισφορές), χρησιμοποιείται όποιο από τα ποσά των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών ή εισφορών (στοιχεία κβ και κζ του άρθρου 2α), όπως υπολογίζονται κατωτέρω, και των ακαθάριστων δεδουλευμένων ασφαλιστρών ή εισφορών (στοιχεία κδ και κζ του άρθρου 2α) είναι μεγαλύτερο. Τα ασφάλιστρα ή οι εισφορές των κλάδων 11, 12 και 13 της παραγράφου 1Α του άρθρου 13 αυξάνονται κατά 50%. 3.

Προκειμένου για δραστηριότητες ασφαλίσεων κατά ζημιών . . . 4. Προκειμένου για δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας καθορίζεται ανάλογα με τους ασκούμενους κλάδους σύμφωνα με τα πιο κάτω στην παράγραφο 9 οριζόμενα. Στους υπολογισμούς του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας, για δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής, ο όρος «κεφάλαιο κινδύνου» θα σημαίνει το ποσό που είναι πληρωτέο σε περίπτωση θανάτου μείον το μαθηματικό απόθεμα του συνολικού κινδύνου που έχει ασφαλισθεί. Επίσης, όταν για τους υπολογισμούς του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας χρησιμοποιούνται μαθηματικά αποθέματα λαμβάνονται υπόψη... και τα μεταφερόμενα (αναπόσβεστα) έξοδα προσκλήσεως που έχουν υπολογιστεί αναλογιστικώς σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχ. ιγ της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του παρόντος Ν.Δ/τος. Τα στοιχεία που απαρτίζουν το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας είναι: α) Η ελεύθερη περιουσία της επιχείρησης από κάθε υποχρέωση που δύναται να προβλεφθεί, χωρίς να συνυπολογίζονται τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αυτής, και περιλαμβάνει τα στοιχεία που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχείο i) του παρόντος άρθρου. β) Ποσοστό μέχρι 25% των αποθεματικών κερδών τα οποία εμφανίζονται στον ισολογισμό και εφόσον δύναται να χρησιμοποιηθούν για κάλυψη ενδεχομένων ζημιών και δεν έχει αποφασισθεί να διατεθούν για διανομή στους ασφαλισμένους. γ)... 5.... 6. . . 9. Υπό την επιφύλαξη των οριζομένων στο άρθρο 17β, το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας για τις εργασίες ασφαλίσεων ζωής, καθορίζεται ως εξής: α) Για τους κλάδους και κινδύνους I.1, I.2, II και IX . . γ) Για τους κλάδους III, VII και VIII, το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας είναι ίσο με το άθροισμα: i)...10. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζεται το περιεχόμενο της ετήσιας έκθεσης περιθωρίου φερεγγυότητας που υποβάλλουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις. 11. Όπου στο άρθρο αυτό αναφέρεται η φράση «του μικρότερου ποσού μεταξύ του διαθέσιμου περιθωρίου φερεγγυότητας και του απαιτούμενου»,

α

α

ως «διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας» για τις παραπάνω συγκρίσεις θεωρείται το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας που αποτελείται από τα στοιχεία α, β και γ της παραγράφου 3i καθώς και το στοιχείο γ της παραγράφου 3iii για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών, από δε τα στοιχεία α, β της παραγράφου 4 και το στοιχείο δiii της παραγράφου 4 για τις ασφαλίσεις ζωής». Επουσιώδεις τροποποιήσεις των ίδιων διατάξεων επήλθαν με τα άρθρα 58 του ν. 3746/2009 (Α' 27) και 163 του ν. 4099/2012 (Α' 250/20.12.2012), με το πρώτο εκ των οποίων αντικαταστάθηκε η ως άνω παράγραφος 10, η οποία αναριθμήθηκε σε 11, ως εξής: «Με απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α. καθορίζεται το περιεχόμενο των εκθέσεων περιθωρίου φερεγγυότητας που υποβάλλουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις», ενώ με το δεύτερο, η ίδια παράγραφος τροποποιήθηκε εκ νέου ως ακολούθως: «Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος: α) καθορίζεται το περιεχόμενο των εκθέσεων περιθωρίου φερεγγυότητας που υποβάλλουν οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις και β) αναπροσαρμόζονται τα ποσά των ελάχιστων εγγυητικών κεφαλαίων όπως αναφέρονται στην παράγραφο 6 του παρόντος άρθρου, με βάση τις μεταβολές του Ευρωπαϊκού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή». Το ν.δ. 400/1970 ορίζει, περαιτέρω, στο προστεθέν με το άρθρο 16 του π.δ. 118/1985 άρθρο 17β, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 6 του π.δ. 288/2002 και πριν από την αντικατάστασή του με το άρθρο 5 του π.δ. 23/2005, τα εξής: «1. Κάθε Ελληνική ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να διαθέτει εγγυητικό κεφάλαιο. Το εγγυητικό κεφάλαιο αποτελεί το 1/3 του αναγκαίου περιθωρίου φερεγγυότητας. 2. . . .3. Όταν πρόκειται για δραστηριότητες ασφαλίσεων ζωής, το εγγυητικό κεφάλαιο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό που αντιστοιχεί σε 1.600.000 ΕΥΡΩ. Το μισό τουλάχιστον του εγγυητικού κεφαλαίου καθώς και ολόκληρο το ως άνω ελάχιστο όριο εγγυητικού κεφαλαίου που καθορίζεται σύμφωνα με τα παραπάνω πρέπει να απαρτίζεται από τα στοιχεία του άρθρου 17α [παράγ. 4 (περ. α και β)]». Μετά, εξάλλου, την αντικατάστασή του με το

άρθρο 5 του π.δ. 23/2005, στις ίδιες διατάξεις ορίζονταν τα εξής: «1. Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση με έδρα την Ελλάδα, υποχρεούται να διαθέτει εγγυητικό κεφάλαιο. Το εγγυητικό κεφάλαιο αποτελεί το 1/3 του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας . . . 3. Όταν πρόκειται για δραστηριότητες ασφάλισων ζωής, το εγγυητικό κεφάλαιο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό που αντιστοιχεί σε 3.000.000 ευρώ, 4.500.000 ευρώ από 1.1.2006 και 6.000.000 ευρώ από 1.1.2008. Το εγγυητικό κεφάλαιο, που καθορίζεται ως ανωτέρω, πρέπει να απαρτίζεται από τα στοιχεία του άρθρου 17α παράγραφος 4 στοιχεία α, β, γ και δiii. 4. Με Απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται τα αναθεωρημένα ποσά των ελάχιστων εγγυητικών κεφαλαίων, τα οποία διαμορφώνονται με βάση τις μεταβολές του Ευρωπαϊκού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή». Περαιτέρω, στο άρθρο 17γ, όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 6 του π.δ. 23/2005, πριν , δηλαδή, από την εκ νέου τροποποίησή του με το άρθρο 60 του ν. 3746/2009, ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Το Υπουργείο Ανάπτυξης, για να διαπιστώσει την εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τήρηση των διατάξεων του παρόντος που αφορούν το περιθώριο φερεγγυότητας και το εγγυητικό κεφάλαιο, προβαίνει σε υποχρεωτικό έλεγχο, τουλάχιστο μια φορά το χρόνο, της οικονομικής τους κατάστασης . . . Ο ανωτέρω έλεγχος διενεργείται σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες των οικείων Υπουργείων. Προς το σκοπό αυτό το Υπουργείο Ανάπτυξης δύναται να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο ή να διεξάγει ελέγχους στα γραφεία της ασφαλιστικής επιχείρησης. Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να δημοσιεύει και να υποβάλει στο Υπουργείο Ανάπτυξης, ανά εξάμηνο, συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις . . . Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται μέχρι την 31η Ιανουαρίου εκάστου έτους να υποβάλλουν την πραγματοποιηθείσα παραγωγή των ακαθαρίστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών (ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις, αναλήψεις και δικαιώματα συμβολαίου) του προηγούμενου έτους κατά κλάδο ασφάλισης.

2. Για τις ήδη λειτουργούσες ελληνικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία διατίθενται ή έχουν διατεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση, αίρεται και μετατρέπεται, σε διάθεση των στοιχείων αυτών σε ασφαλιστική τοποθέτηση με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση της ασφαλιστικής επιχείρησης συνοδευόμενη από δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 17α και 17β του παρόντος. 3. Στην περίπτωση που το Υπουργείο Ανάπτυξης εκτιμά, ότι απειλούνται τα δικαιώματα των κατόχων ασφαλιστηρίων ή ότι η επιχείρηση δεν είναι σε θέση να καλύψει τις υποχρεώσεις της, λόγω επιδείνωσης της οικονομικής της κατάστασης, προβαίνει στις εξής ενέργειες: α) απαιτεί από την επιχείρηση να εφαρμόσει πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ανάκαμψης, το οποίο υποβάλλεται εντός 2 μηνών και περιλαμβάνει τουλάχιστον για τις τρεις επόμενες χρήσεις, τα εξής: τις προβλέψεις σχετικά με τα έξοδα διαχείρισης, ιδίως τα τρέχοντα γενικά έξοδα και τις προμήθειες, τις προβλέψεις για τα τεχνικά αποθέματα βασιζόμενα στην προηγούμενη εμπειρία της ασφαλιστικής επιχείρησης, σχέδιο στο οποίο να εμφανίζονται λεπτομερώς οι προβλέψεις εσόδων και εξόδων τόσο για τις δραστηριότητες πρωτασφάλισης και τις αποδοχές αντασφάλισης όσο και για τις εκχωρήσεις αντασφάλισης, σύνταξη οικονομικών καταστάσεων για την προβλεπόμενη τριετία, λαμβάνοντας σαν έναρξη την τελευταία επίσημη κλεισμένη οικονομική χρήση, την πιθανή ταμειακή ρευστότητα τις προβλέψεις σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά μέσα που προορίζονται να καλύψουν τα τεχνικά αποθεματικά και το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας, την πολιτική στον τομέα της αντασφάλισης ανά κλάδο ασφάλισης λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που περιέχονται. β) απαιτεί αυξημένο απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας, το οποίο καθορίζεται με βάση τα σχετικά στοιχεία, που αναφέρονται στο πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ανάκαμψης, ώστε να διασφαλίζεται ότι η

ασφαλιστική επιχείρηση είναι σε θέση να ανταποκριθεί, σε σύντομο χρονικό διάστημα, στις απαιτήσεις του περιθωρίου φερεγγυότητας. Στις επιχειρήσεις που έχει απαιτηθεί να υποβάλουν πρόγραμμα χρηματοοικονομικής ανάκαμψης, το Υπουργείο Ανάπτυξης δεν εκδίδει σχετικά πιστοποιητικά, προκειμένου αυτές να δραστηριοποιηθούν σε άλλο κράτος μέλος, μέσω υποκαταστήματος ή ελεύθερης παροχής υπηρεσιών ή να αναλάβουν σχετικό χαρτοφυλάκιο. Στην περίπτωση που ήδη δραστηριοποιούνται σε άλλο κράτος μέλος με υποκατάστημα ή ελεύθερη παροχή Υπηρεσιών, παύει την δραστηριοποίηση αυτή, μέχρι την ολοκλήρωση του τριετούς προγράμματος. Επίσης μπορεί να περιορίσει ή απαγορεύσει την ελεύθερη διάθεση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ασφαλιστικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ 2 και 3 του παρόντος και να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων. 4. Αν το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας ασφαλιστικής επιχείρησης υπολείπεται του εξευρισκομένου ποσού, σύμφωνα με το άρθρο 17α, υποχρεώνεται αυτή να υποβάλει για έγκριση στο Υπουργείο Ανάπτυξης σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης. Σε έκτακτες περιπτώσεις, εάν το Υπουργείο Ανάπτυξης εκτιμά ότι θα επιδεινωθεί περισσότερο η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης, μπορεί να περιορίσει ή απαγορεύσει την ελεύθερη διάθεση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ασφαλιστικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 2 και 3 του παρόντος και να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων. 5. Αν το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας υπολείπεται και του εγγυητικού κεφαλαίου, το οποίο η ασφαλιστική επιχείρηση πρέπει να διαθέτει, ή το οικείο εγγυητικό κεφάλαιο δεν συγκροτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17β του παρόντος, η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεώνεται να υποβάλει για έγκριση στο Υπουργείο Ανάπτυξης σχέδιο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης για συμπλήρωση αυτού. Μέχρι αυτή την συμπλήρωση, ο Υπουργός

Ανάπτυξης μπορεί να απαγορεύει την ελεύθερη διάθεση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ασφαλιστικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παραγ. 2 και 3 του παρόντος και να λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων. 6. Ο Υπουργός Ανάπτυξης, μπορεί ν' ανακαλεί την οικεία άδεια λειτουργίας για όλους τους κλάδους που ασκούνται απ' αυτήν, αν η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται εντός της προθεσμίας η οποία έχει ταχθεί, με τα μέτρα ανασυγκρότησης, βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης και χρηματοοικονομικής ανάκαμψης, σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους 3, 4 και 5 του παρόντος . . . 7. Το Υπουργείο Ανάπτυξης προβαίνει σε επανεκτίμηση και μείωση της αξίας των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του διαθεσίμου περιθωρίου φερεγγυότητας, όταν έχει επέλθει μεταβολή της αξίας των στοιχείων αυτών από την λήξη της τελευταίας οικονομικής χρήσης . . . 8. Η ετήσια έκθεση περιθωρίου φερεγγυότητας υποβάλλεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης μέχρι την 30η Ιουνίου εκάστου έτους. Ο έλεγχος υπολογισμού και σύστασης του περιθωρίου φερεγγυότητας, η υποβολή και η έγκριση προγραμμάτων ανασυγκρότησης ή βραχυχρονίου χρηματοδότησης και η λήψη άλλων μέτρων πρέπει να έχουν περατωθεί μέχρι την 31η Οκτωβρίου εκάστου έτους. Στην περίπτωση που κατά το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων προκύπτει ότι η ασφαλιστική επιχείρηση δεν καλύπτει το περιθώριο φερεγγυότητας ή το ελάχιστο εγγυητικό κεφάλαιο τότε είναι υποχρεωμένη το αργότερο μέχρι την 30ή Ιουνίου να υποβάλλει σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης ή σχέδιο βραχυχρονίου χρηματοδότησης αντίστοιχα. Στα προγράμματα ανασυγκρότησης και βραχυχρονίου χρηματοδότησης τίθενται υποχρεωτικά προθεσμίες πραγματοποίησής τους που δεν μπορούν να ξεπερνούν τους 2 μήνες». Οι ίδιες, εξάλλου, διατάξεις του άρθρου 17γ, όπως ίσχυαν μετά την τροποποίησή τους με το π.δ. 332/2003 και πριν από την αντικατάστασή τους με το νεότερο π.δ. (23/2005), προέβλεπαν τα κάτωθι: «1. Το Υπουργείο Εμπορίου για να

διαπιστώσει την εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τήρηση των διατάξεων του παρόντος που αφορούν το περιθώριο φερεγγυότητας και το εγγυητικό κεφάλαιο προβαίνει σε υποχρεωτικό έλεγχο τουλάχιστο μία φορά το χρόνο της οικονομικής τους κατάστασης . . . Προς το σκοπό αυτό το Υπουργείο Εμπορίου δύναται να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο ή να διεξάγει ελέγχους στα γραφεία της ασφαλιστικής επιχείρησης. Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να δημοσιεύει και να υποβάλει στο Υπουργείο Ανάπτυξης, ανά εξάμηνο, συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις. Ειδικά κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων εταιρικών χρήσεων αυτής, η υποχρέωση αυτή είναι ανά τρίμηνο, προς έλεγχο της οικονομικής της κατάστασης, σε συνδυασμό με το υποβληθέν πρόγραμμα δραστηριότητάς της. Μέχρι την υποβολή των στοιχείων για τεχνικά αποθέματα και περιθώριο φερεγγυότητας, της πρώτης χρήσης που έχει κλείσει επίσημα, η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται ανά τρίμηνο να διαθέτει τα αναγκαία περιουσιακά στοιχεία σε ασφαλιστική τοποθέτηση, σύμφωνα με το άρθρο 8 (τα τρία τελευταία εδάφια της παρ. 1 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 10 παρ. 2 του ν. 3190/2003, Α' 249/30.10.2003). 2. Για τις ήδη λειτουργούσες ελληνικές ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία διατίθενται ή έχουν διατεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση, αίρεται και μετατρέπεται, σε διάθεση των στοιχείων αυτών σε ασφαλιστική τοποθέτηση με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση της ασφαλιστικής επιχείρησης συνοδευόμενη από δικαιολογητικά από τα οποία προκύπτει ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί με τις διατάξεις των άρθρων 7, 8, 17α και 17β του παρόντος. 3. Αν το περιθώριο φερεγγυότητας το κατεχόμενο από ασφαλιστική επιχείρηση υπολείπεται του εξευρισκομένου ποσού σύμφωνα με το άρθρο 17α, υποχρεώνεται αυτή να υποβάλει για έγκριση στο Υπουργείο Εμπορίου σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης. Σε έκτακτες περιπτώσεις, εάν το Υπουργείο Εμπορίου είναι της γνώμης ότι θα επιδεινωθεί περισσότερο η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης

./.

α

ΣΠ

μπορεί να περιορίσει ή απαγορεύσει την ελεύθερη διάθεση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ασφαλιστικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.2 και 3 του παρόντος και να λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο για τη διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων. 4. Αν το κατεχόμενο περιθώριο φερεγγυότητας υπολείπεται και του εγγυητικού κεφαλαίου, το οποίο η ασφαλιστική επιχείρηση πρέπει να διαθέτει, ή το οικείο εγγυητικό κεφάλαιο δεν συγκροτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17β παρ. 3 του παρόντος, η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεώνεται να υποβάλει για έγκριση στο Υπουργείο Εμπορίου σχέδιο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης για συμπλήρωση αυτού. Μέχρι αυτή την συμπλήρωση, ο Υπουργός Εμπορίου μπορεί να απαγορεύει την ελεύθερη διάθεση του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της ασφαλιστικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 9 παραγ.2 και 3 του παρόντος και να λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων. 5. Το Υπουργείο Ανάπτυξης ειδοποιεί επείγοντως τις εποπτικές αρχές όλων των άλλων κρατών μελών για την υποβολή σχεδίου οικονομικής ανασυγκρότησης ή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης από ασφαλιστική επιχείρηση κατ' εφαρμογήν των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου, καθώς και για τα ενδεχόμενα πρακτικά αποτελέσματα των μέτρων αυτών (η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 4 του π.δ/τος 323/2003). 6. Ο Υπουργός Εμπορίου μπορεί να ανακαλέσει την οικεία άδεια λειτουργίας για όλους τους κλάδους που ασκούνται απ' αυτήν, αν η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται, εντός της προθεσμίας η οποία έχει ταχθεί, με τα μέτρα ανασυγκρότησης ή βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους 3 και 4 του παρόντος. 7. Η ετήσια έκθεση περιθωρίου φερεγγυότητας υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου "μέχρι την 30ή Ιουνίου εκάστου έτους. Ο έλεγχος υπολογισμού και σύστασης του περιθωρίου φερεγγυότητας, η υποβολή και η έγκριση προγραμμάτων

ανασυγκρότησης ή βραχυχρονίου χρηματοδότησης και η λήψη άλλων μέτρων πρέπει να έχουν περατωθεί μέχρι την 31η Οκτωβρίου εκάστου έτους. Μετά την ημερομηνία αυτή επιβάλλονται οι προβλεπόμενες υπό του παρόντος διοικητικές και ποινικές κυρώσεις. Στα προγράμματα ανασυγκρότησης και βραχυχρονίου χρηματοδότησης τίθενται υποχρεωτικά προθεσμίες πραγματοποίησής τους που δεν μπορούν να ξεπερνούν τους 2 μήνες». Εξ άλλου, με το άρθρο 60 παρ. 1 του ν. 3746/2009 (Α' 27/16.2.2009) αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 17γ ως εξής:

«1. α) Η ΕΠ.Ε.Ι.Α. διαπιστώνει την εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τήρηση των διατάξεων του παρόντος που αφορούν το περιθώριο φερεγγυότητας και το εγγυητικό κεφάλαιο, προβαίνοντας σε, τουλάχιστον ετήσιους επιτόπιους, ως και εξ αποστάσεως ελέγχους της οικονομικής τους κατάστασης. Προς το σκοπό αυτόν η ΕΠ.Ε.Ι.Α. δύναται να απαιτεί οποιοδήποτε στοιχείο ή να διεξάγει ελέγχους στην ασφαλιστική επιχείρηση. β) Προκειμένου για τον κλάδο 18 (Βοήθειας) ο έλεγχος αφορά και τα προσόντα του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου και του ιατρικού, καθώς και την ποιότητα του εξοπλισμού που διαθέτουν οι επιχειρήσεις για να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο κλάδος αυτός. Ο ανωτέρω έλεγχος διενεργείται σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες των οικείων Υπουργείων. γ) Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να δημοσιεύει και να υποβάλει στην ΕΠ.Ε.Ι.Α. συνοπτικές οικονομικές καταστάσεις. Ειδικά κατά τη διάρκεια των 3 (τριών) πρώτων εταιρικών χρήσεων μίας ασφαλιστικής επιχείρησης ο έλεγχος της οικονομικής κατάστασης γίνεται σε συνδυασμό με το υποβληθέν πρόγραμμα δραστηριότητας της. Με απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α., καθορίζεται το περιεχόμενο, ο τρόπος και ο χρόνος δημοσιοποίησης των συνοπτικών οικονομικών καταστάσεων. δ) Κάθε ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να υποβάλει στην ΕΠ.Ε.Ι.Α. εκθέσεις περιθωρίου φερεγγυότητας και προσαρμοσμένης φερεγγυότητας. Με απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α. καθορίζεται ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής των εκθέσεων

./.

αυτών. ε) Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται μέχρι την 31η Ιανουαρίου εκάστου έτους να υποβάλουν: - την πραγματοποιηθείσα παραγωγή των ακαθάριστων εγγεγραμμένων ασφαλιστρών (ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις, αναλήψεις και δικαιώματα συμβολαίου) του προηγούμενου έτους κατά κλάδο ασφάλισης, και - το ποσό των πληρωθεισών αποζημιώσεων, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων εξόδων διακανονισμού, αναλυτικά κατά περίπτωση. στ) Κάθε ειδικό θέμα και αναγκαία λεπτομέρεια μπορεί να καθορίζεται με απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α.». Με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 60 αντικαταστάθηκε, περαιτέρω, η παράγραφος 8 του άρθρου 17γ, στην οποία προβλέπονται τα εξής: «Κάθε ειδικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος, όπως ενδεικτικά ο χρόνος και τρόπος υπολογισμού και ελέγχου του περιθωρίου φερεγγυότητας, τα μέτρα που μπορούν να λαμβάνονται σε περιπτώσεις ανασυγκρότησης ή βραχυχρονίου χρηματοδότησης, ζητήματα υποβολής και έγκρισης των σχετικών προγραμμάτων, ως και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια μπορεί να καθορίζεται με απόφαση της ΕΠ.Ε.Ι.Α.. Στα προγράμματα ανασυγκρότησης και βραχυχρονίου χρηματοδότησης τίθενται υποχρεωτικά από την ΕΠ.Ε.Ι.Α. προθεσμίες πραγματοποίησης τους που δεν μπορούν να ξεπερνούν τους δύο (2) μήνες».

16. Επειδή, η προβλεπόμενη από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ν.δ. 400/1970 κρατική εποπτεία ασκείτο αρχικώς μεν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου και, εν συνεχεία, της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης (βλ. άρθρο 2α περ. κθ' του ν.δ. 400/1970), ενώ από 1ης Ιανουαρίου του 2008 οι αρμοδιότητες αυτές μεταφέρθηκαν στην Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.), η οποία συστήθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3229/2004 (Α' 38), ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που τελούσε υπό την εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών (βλ. και 46511/Β.2147/ 29.10.2007 απόφαση του Υπ. Ανάπτυξης, Β' 2149). Στους κατ' άρθρο 2 σκοπούς της ΕΠ.Ε.Ι.Α. περιλαμβάνεται «η εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων ...

και ιδίως ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων περί περιθωρίου φερεγγυότητας, τεχνικών αποθεματικών και η γενικότερη αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων και των προοπτικών βιωσιμότητας των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και ο έλεγχος της εφαρμογής στον ασφαλιστικό τομέα των διατάξεων περί νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες», ενώ στις κατ' άρθρο 3 αρμοδιότητές της περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η χορήγηση και η ανάκληση των αδειών λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και η εποπτεία της τήρησης της κειμένης νομοθεσίας για την ιδιωτική ασφάλιση, με την άσκηση των σχετικών εποπτικών αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης (βλ. άρθρα 3, 6 παρ. 3, 6α, 6β, 6γ, 7, 8, 9, 10, 11, 12α, 13γ, 15, 15α, 17α, 17γ, 19, 20, 24, 24α, 35, 36, 37, 42, 42β, 42γ, 42δ, 55, 57, 58 και 59 του ν.δ. 400/1970). Ο ίδιος νόμος ορίζει, περαιτέρω, στην παράγραφο 6 του άρθρου 10, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 43 του ν. 3427/2005 (Α' 312), τα εξής: «Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α, β, στ, ζ, θ, κ της παρ. 1 και στην παρ. 3 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου και ιδίως στα άρθρα 3, 6, 6α, 8, 9, 10, 12α, 13γ, στις παραγράφους 5, 6, 7 του άρθρου 15α), στο άρθρο 17γ), στα άρθρα 35, 36, 37, στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 43, στις παραγράφους Α περίπτωση 9) και Β περίπτωση 2) του άρθρου 55 και στο άρθρο 58 του ν.δ. 400/1970 (ΦΕΚ 10 Α), όπως κάθε φορά ισχύουν, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Γενικός Διευθυντής και το προσωπικό των υπηρεσιών της Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης δεν υπέχουν αστική ευθύνη έναντι τρίτων για πράξεις ή παραλείψεις τους στα πλαίσια άσκησης των αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στις παραπάνω περιπτώσεις». Ακολούθησε ο ν. 3867/2010 (Α' 128), με το άρθρο 1 του οποίου καταργήθηκε η ΕΠ.Ε.Ι.Α., οι αρμοδιότητες της οποίας μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος, ασκούνται δε ήδη από την Επιτροπή Πιστωτικών και Ασφαλιστικών

Θεμάτων της Τραπέζης αυτής (βλ. άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 3867/2010 σε συνδυασμό με την 336/1984 πράξη του Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος).

17. Επειδή, εξ άλλου, στο άρθρο 51 του κ.ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών (Α' 916), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 63 του ν. 3604/2007 (Α' 189/8.8.2007), ορίζεται ότι η εποπτεία επί των ελληνικών ανωνύμων εταιρειών ασκείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης ή την κατά περίπτωση αρμόδια εποπτεύουσα αρχή, στην έκταση που ορίζεται στο νόμο. Ο ίδιος νόμος στο μεν άρθρο 52 ορίζει ότι, προκειμένου περί ιδρύσεως εταιρείας, αυξήσεως του κεφαλαίου ή τροποποίησης του καταστατικού αυτής, η εποπτεία αφορά στην «εξακρίβωση της καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου, της αξίας των εν εις είδος εισφορών και της τηρήσεως εν γένει των οικείων διατάξεων των νόμων», στο δε άρθρο 53 ότι η ασκούμενη, κατά την λειτουργία της εταιρείας, εποπτεία περιλαμβάνει, ιδίως, την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων των γενικών συνελεύσεων, καθώς και την εξακρίβωση της αλήθειας του ισολογισμού μέσω της εξετάσεως και επαληθεύσεως των εταιρικών βιβλίων, των ταμείων, του χαρτοφυλακίου και της λοιπής κινητής και ακίνητης περιουσίας της ανώνυμης εταιρείας, ενώ στο άρθρο 53α, το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 2 του π.δ/τος 367/1994 (Α' 200), ορίζεται ότι «η ενάσκηση της εποπτείας κατά τον παρόντα νόμο δεν αποκλείει την ειδικότερη εποπτεία κατά τους νόμους περί ασφαλιστικών επιχειρήσεων και περί Τραπεζών».

18. Επειδή, κατά τα παγίως κριθέντα, από τις διατάξεις του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (π.δ. 456/1984 - Α' 164) συνάγεται ότι το Δημόσιο ευθύνεται σε αποζημίωση για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του από τις οποίες επήλθε ζημία τρίτου, για εκείνες, δηλαδή, τις πράξεις και παραλείψεις με τις οποίες παραβιάσθηκε ορισμένη διάταξη νόμου που προστατεύει δικαίωμα ή συμφέρον αυτού που ζημιώθηκε, εφόσον η παράνομη αυτή ενέργεια έγινε

κατά την ενάσκηση της ανατεθειμένης στο όργανο δημόσιας υπηρεσίας. Δεν γεννάται, αντιθέτως, αστική ευθύνη του Δημοσίου, αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διατάξεως, η οποία έχει τεθεί χάριν του γενικού συμφέροντος. Τέτοια νοείται η διάταξη που αφορά αμέσως και αποκλειστικώς το δημόσιο συμφέρον όχι, όμως, και η διάταξη, η οποία έχει μεν τεθεί χάριν του γενικού συμφέροντος αλλά θεμελιώνει παράλληλα και δικαίωμα υπέρ ορισμένου προσώπου, διότι στην τελευταία αυτή περίπτωση η προσβολή του δικαιώματος τούτου ή η παρακώλυση του δικαιούχου στην άσκησή του από ενέργεια ή παράλειψη δημοσίου οργάνου που αντιβαίνει στην εν λόγω διάταξη δημιουργεί αξίωση σε βάρος του Δημοσίου για αποκατάσταση της ζημίας που επήλθε στο δικαιούμενο αποζημιώσεως (βλ. ΣτΕ 1422/2006, 2692/2001, 900/2001, 979/2000, 28/2000, 2891/1999, 2763/1999, 1920/1993, 2967-9, 2972-4/1990 κ.α.).

19. Επειδή, το Συμβούλιο της Επικρατείας, ερμηνεύοντας τις διατάξεις του ν.δ. 400/1970, έχει κατ' επανάληψη κρίνει ότι με το ως άνω ν.δ. περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως επιβάλλεται στις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, προς εξυπηρέτηση του σκοπού της προστασίας και εξασφαλίσεως των συμφερόντων των ασφαλισμένων (άρθρο 1 παρ. 3 του ν.δ. 400/1973) σειρά ειδικών υποχρεώσεων (ΣτΕ 3306/2013, 2540/2011, 2142/2010, 1062/1998, 3075/2002, 744/2005 κ.α.). Μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών περιλαμβάνεται η υποχρέωση σχηματισμού τεχνικών αποθεμάτων και διαθέσεως περιουσιακών στοιχείων προς κάλυψή τους (ασφαλιστική τοποθέτηση), καθώς και η υποχρέωση συγκροτήσεως περιθωρίου φερεγγυότητας. Για την κάλυψη των τεχνικών αποθεμάτων, η ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να προβεί σε «ασφαλιστική τοποθέτηση», στη δέσμευση, δηλαδή, περιουσιακών της στοιχείων ίσης, τουλάχιστον, αξίας προς το ύψος των τεχνικών αποθεμάτων που οφείλει να σχηματίσει. Τα περιουσιακά αυτά στοιχεία αποτελούν χωριστή περιουσιακή ομάδα και εγγράφονται σε ειδικά

μητρώα («Μητρώα Ασφαλιστικής Τοποθέτησης»), τηρούμενα χωριστά για κάθε είδος ασφαλιστικής τοποθέτησεως (άρθρο 8 παρ. 1, 2 και 10 του ν.δ. 400/1970). Οι ίδιες διατάξεις (άρθρο 8 παρ. 5 του ν.δ. 400/1970) καθορίζουν λεπτομερώς τον τρόπο υπολογισμού της αξίας των διατιθεμένων σε ασφαλιστική τοποθέτηση περιουσιακών στοιχείων, καθώς και το ποσοστό των τεχνικών αποθεμάτων μέχρι του οποίου τα περιουσιακά στοιχεία ορισμένης κατηγορίας (μετρητά, ακίνητα, αξιόγραφα κ.λπ.) μπορούν να ληφθούν υπόψη για την κάλυψη της αντίστοιχης υποχρέωσεως της επιχειρήσεως. Επί των περιουσιακών στοιχείων που έχουν διατεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση θεσπίζεται, περαιτέρω, ειδικό προνόμιο, προς εξασφάλιση των δικαιούχων απαιτήσεων από ασφάλιση και των καθολικών και ειδικών διαδόχων τους (άρθρο 10 παρ. 1 ν.δ. 400/1970). Κάθε, εξ άλλου, ασφαλιστική επιχείρηση υποχρεούται να συγκροτεί και να διατηρεί συνεχώς επαρκές διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας, ανάλογο προς το σύνολο των δραστηριοτήτων της. Το λογιστικό αυτό μέγεθος αντιστοιχεί στην περιουσία της ασφαλιστικής επιχειρήσεως που είναι ελεύθερη από κάθε προβλεπόμενη υποχρέωσή της (άρθρο 17α παρ. 1 του ν.δ. 400/1970). Η περιουσία αυτή αποσκοπεί, παραλλήλως, όπως και τα τεχνικά αποθέματα, στην εξασφάλιση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής επιχειρήσεως, χωρίς, όμως, να αποβλέπει σε προβλέψεις υποχρεώσεων της από συγκεκριμένες συμβάσεις ασφαλίσεως, αλλά στην όλη οικονομική της κατάσταση. Συνιστά δε, λόγω της φύσεώς της αυτής, σύνολο περιουσιακών στοιχείων που πρέπει να σχηματίζεται ανεξάρτητα από τα τεχνικά αποθέματα και επί πλέον αυτών. Στην περίπτωση, εξ άλλου, που η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του ίδιου ν.δ. περί τεχνικών αποθεμάτων και ασφαλιστικής τοποθέτησεως, η αρμόδια για την εποπτεία της ασφαλιστικής επιχειρήσεως αρχή μπορεί να χαρακτηρίζει ως ασφαλιστική τοποθέτηση μέρος ή το σύνολο της ελεύθερης περιουσίας της, να απαγορεύει την ελεύθερη διάθεση μέρους ή και του συνόλου της

περιουσίας της, να ανακαλεί προσωρινά ή οριστικά την άδεια λειτουργίας ορισμένων ή όλων των κλάδων που ασκεί και να λαμβάνει κάθε άλλο πρόσφορο μέτρο με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων ως και κάθε άλλου δικαιούχου ασφαρίσματος (άρθρο 9 παρ. 1 του ν.δ. 400/1970). Έχει, συναφώς, κριθεί ότι από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 7, 8 και 17α του ν.δ. 400/1970 συνάγεται, λαμβανομένων υπόψη και των συνεπειών που μπορεί, κατά τα άρθρα 9 και 17γ του αυτού νομοθετήματος, να έχει για την επιχείρηση η παράβαση των συναφών υποχρεώσεών της, ότι οι πράξεις, με τις οποίες η εποπτεύουσα αρχή καθορίζει το ύψος των τεχνικών αποθεμάτων ή του περιθωρίου φερεγγυότητας που οφείλει να καλύψει ορισμένη ασφαλιστική επιχείρηση, δέχεται ή απορρίπτει τα περιουσιακά στοιχεία που προτείνονται από την τελευταία προς κάλυψη των ανωτέρω μεγεθών και κρίνει ως καλυφθείσες ή μη τις συναφείς υποχρεώσεις της για ορισμένη χρήση, αποτελούν εκτελεστές πράξεις, υποκείμενες σε αίτηση ακυρώσεως (ΣτΕ 744/2005, 2114/1998, 3075/2002). Έχει, περαιτέρω, γίνει δεκτό ότι, κατά την έννοια του άρθρου 17γ του ν.δ. 400/1970, στην περίπτωση που το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας της ασφαλιστικής επιχειρήσεως υπολείπεται του ποσού που εξευρίσκεται κατά το άρθρο 17α του ίδιου διατάγματος, η επιχείρηση υποχρεώνεται να υποβάλει για έγκριση προς την αρμόδια εποπτική αρχή «σχέδιο οικονομικής ανασυγκρότησης» (παρ. 4), εφόσον δε το διαθέσιμο περιθώριο φερεγγυότητας υπολείπεται και του «εγγυητικού κεφαλαίου», λογιστικού μεγέθους που αντιστοιχεί, κατά τα προεκτεθέντα, στο 1/3 του περιθωρίου φερεγγυότητας, σύμφωνα με άρθρο 17β παρ. 1 του ν.δ. 400/1970, η επιχείρηση υποχρεώνεται να υποβάλει προς έγκριση «σχέδιο βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης για συμπλήρωση αυτού» (παρ. 5). Εφόσον, εξ άλλου, η ασφαλιστική επιχείρηση δεν συμμορφώνεται εντός της σχετικώς ταχθείσης προθεσμίας με τα μέτρα ανασυγκροτήσεως, βραχυπρόθεσμης χρηματοδοτήσεως και χρηματοοικονομικής ανακάμψεως, η αρμόδια αρχή μπορεί να ανακαλέσει

την άδεια λειτουργίας της (παρ. 6) (ΣτΕ 3306/2013). Κατά τα παγίως κριθέντα (βλ. ΣτΕ 2412/2010, 2098/2010, 102/2009, 1181-5/2005, 744/2005, 3075/2002, 2002/2000 κ.ά.), η επιβολή του μέτρου της ανακλήσεως της αδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχειρήσεως ένεκα παραβάσεως, εκ μέρους της τελευταίας, των διατάξεων που αφορούν το σχηματισμό τεχνικών αποθεμάτων και τη διάθεση περιουσιακών στοιχείων σε ασφαλιστική τοποθέτηση (άρθρα 7 και 8 του ν.δ. 400/1970) ή ένεκα παραβάσεως των διατάξεων που αφορούν τη συγκρότηση περιθωρίου φερεγγυότητας (άρθρο 17α του ν.δ. 400/1970), διέπεται από τις αντίστοιχες ειδικές διατάξεις των άρθρων 9 παρ. 1 και 17γ παρ. 6 του ν.δ. 400/1970. Η συνδρομή των προϋποθέσεων που τάσσει καθεμία από τις προμνησθείσες ειδικές διατάξεις μπορεί, εφόσον η οικεία πράξη αιτιολογείται κατά τούτο νομίμως και επαρκώς, να παράσχει αυτοτελές έρεισμα στην επιβολή του ανωτέρω μέτρου, δεδομένου ότι καθεμία εξ αυτών σκοπεί στη διασφάλιση της εκπληρώσεως, εκ μέρους των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, αυτοτελών υποχρεώσεων, οι οποίες διαφέρουν μεταξύ τους τόσο ως προς το περιεχόμενο όσο και ως προς τον ειδικότερο λόγο της επιβολής τους, εντασσόμενες σε ένα σύστημα παραλλήλων εγγυήσεων υπέρ των ασφαλισμένων και των λοιπών συναλλασσομένων με τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, η θέσπιση των οποίων κρίθηκε από το νομοθέτη αναγκαία λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα της ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως. Έχει, συναφώς κριθεί (ΣτΕ 2540/2011, 2773/2007) ότι από τις προμνησθείσες διατάξεις του ν.δ. 400/1970 συνάγεται ότι, όταν η ασφαλιστική επιχείρηση παραβιάζει τις υποχρεώσεις της εν σχέσει προς τα τεχνικά αποθέματα και το περιθώριο φερεγγυότητας, η Διοίκηση έχει τις εξής δυνατότητες: α) να λαμβάνει τα μέτρα που θεωρεί αναγκαία για την προστασία των ασφαλισμένων και τα οποία μπορεί, επί παραβάσεως αναγομένης στα τεχνικά αποθέματα, να συνίστανται στο χαρακτηρισμό ως ασφαλιστικής τοποθετήσεως μέρους ή συνόλου της περιουσίας της ασφαλιστικής επιχειρήσεως, στην

απαγόρευση διαθέσεως περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως ή στην προσωρινή ή οριστική ανάκληση της αδείας λειτουργίας της και, επί παραβάσεως αναγομένης στο περιθώριο φερεγγυότητας, στην οριστική ανάκληση της αδείας λειτουργίας. β) να επιβάλλει στην ασφαλιστική επιχείρηση τη διοικητική κύρωση του προστίμου και γ) να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για την άσκηση ποινικής δίωξης των υπευθύνων. Κατά την έννοια, εξάλλου, της παραγράφου 5 του άρθρου 15α του ν.δ. 400/1970, σε περίπτωση αυξήσεως της «ειδικής συμμετοχής» σε ασφαλιστική επιχείρηση, πέραν των προβλεπομένων από την παρ. 1α του ίδιου άρθρου ορίων, χωρίς προηγούμενη ενημέρωση της αρμόδιας εποπτικής αρχής, νομίμως επιβάλλεται στον κάτοχο της «ειδικής συμμετοχής», ως διοικητική κύρωση, πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου που συνδέονται με την συμμετοχή. Τυχόν δε εκ των υστέρων έγκριση της αυξήσεως της «ειδικής συμμετοχής» επιτρέπει απλώς την εφεξής άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή αυτή (ΣτΕ 1610/2004).

20. Επειδή, από πλείονες διατάξεις του ν.δ. 400/1970 και, ιδίως, από τις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 3, 9 παρ. 1 και 17γ παρ. 3, 4 και 5 αυτού συνάγεται ότι σκοπός της προληπτικής και κατασταλτικής κρατικής εποπτείας που ασκείται επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι, πέραν της εύρυθμης λειτουργίας της ασφαλιστικής αγοράς και της διασφάλισης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητάς της μέσω της διασφάλισης της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων. Εκ τούτου παρέπεται ότι οι περί εποπτείας διατάξεις της ασφαλιστικής νομοθεσίας δεν αποτελούν, κατά την έννοια του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ, το οποίο αποτυπώνει το γενικό κανόνα της αστικής ευθύνης του Κράτους, διατάξεις τεθείσες αποκλειστικώς χάριν του γενικού συμφέροντος ώστε να αποκλείεται εκ μόνου του λόγου αυτού η εφαρμογή του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ στην προκειμένη περίπτωση. Αβάσιμοι, κατά συνέπεια, τυγχάνουν οι περί του

2

W

αντιθέτου ισχυρισμοί του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο υποστηρίζει ότι στον προστατευτικό σκοπό των διατάξεων του ν.δ. 400/1970 δεν εμπίπτουν οι ασφαλισμένοι των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και ότι η ρητή αναφορά σε ορισμένες από τις διατάξεις αυτές στη διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων έχει την έννοια της προστασίας τους εν συνόλω και όχι την εξατομικευμένη προάσπιση των συμφερόντων ενός εκάστου εξ αυτών. Δεν ασκεί δε, από της απόψεως αυτής, επιρροή το γεγονός ότι οι προμνησθείσες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας αποτελούν μεταφορά αντίστοιχων κοινοτικών διατάξεων, διότι με τις κοινοτικές διατάξεις δεν ρυθμίζεται το ζήτημα της αποζημιώσεως των ασφαλισμένων ασφαλιστικών εταιρειών σε περίπτωση πλημμελούς ασκήσεως των αρμοδιοτήτων των εθνικών αρχών εποπτείας της ασφαλιστικής αγοράς αλλά το ζήτημα αυτό καταλείπεται στην ευχέρεια του εθνικού νομοθέτη. Αβασίμως, ως εκ τούτου, το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο υποστηρίζει ότι οι περί εποπτείας διατάξεις του ν.δ. 400/1970, αποτελώντας μεταφορά αντίστοιχων κοινοτικών ρυθμίσεων, δεν απονέμουν δικαιώματα σε ιδιώτες αλλά έχουν τεθεί αποκλειστικώς χάριν του δημοσίου συμφέροντος. Δεν δύναται δε να θεωρηθεί ότι άγει σε αντίθετα συμπεράσματα η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα η από 12.10.2004 απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (και ήδη Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης) [C-222/02, Peter Paul κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας], την οποία επικαλείται το Δημόσιο προς επίρρωση των ισχυρισμών του. Τούτο, διότι αντικείμενο της αποφάσεως αυτής δεν ήταν η ερμηνεία διατάξεων της νομοθεσίας περί ιδιωτικής ασφαλίσεως αλλά η ερμηνεία διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος. Με την ίδια ως άνω απόφαση δεν κρίθηκε ότι η κοινοτική νομοθεσία περί παροχής υπηρεσιών πιστωτικού ιδρύματος αποκλείει εθνική ρύθμιση, η οποία προβλέπει την αποζημίωση των καταθετών από το Κράτος σε περίπτωση πλημμελούς ασκήσεως κρατικής εποπτείας αλλά, αντιθέτως,

ότι εθνική ρύθμιση που περιορίζει ή αποκλείει αντίστοιχη αποζημιωτική ευθύνη του Κράτους – μέλους, δεν αντίκειται στις διατάξεις αυτές, με τις οποίες δεν απονέμονται αντίστοιχα δικαιώματα σε ιδιώτες. Εξ άλλου, προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση ότι η κρίση του Δικαστηρίου περί μη αντιθέσεως προς την κοινοτική νομοθεσία εθνικής διατάξεως, δυνάμει της οποίας η εθνική αρχή εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων ασκεί τα καθήκοντά της αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, με αποτέλεσμα το εθνικό δίκαιο να στερεί από τους ιδιώτες αξίωση προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν λόγω πλημμελούς ασκήσεως της κρατικής εποπτείας, στηρίχθηκε και στο γεγονός ότι το κοινοτικό δίκαιο είχε καθιερώσει, στον τομέα της παροχής πιστωτικών υπηρεσιών, σύστημα εγγυήσεως των καταθέσεων (βλ. οδηγία 94/19/EΚ), αντίστοιχο του οποίου δεν είχε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, καθιερωθεί από τις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας περί ιδιωτικής ασφαλίσεως.

21. Επειδή, όπως έχει κριθεί, η προβλεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 51 – 53α του κ.ν. 2190/20 κρατική εποπτεία επί των ανωνύμων εταιρειών συνίσταται, πλην άλλων, στην παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των οικείων διατάξεων και του καταστατικού τους και στην υπόδειξη των αναγκαίων ενεργειών για τη συμμόρφωσή τους προς τις διατάξεις αυτές (βλ. και άρθρο 57 του κ.ν. 2190/20), οι υποδείξεις, όμως, τις οποίες απευθύνει η αρμόδια διοικητική αρχή, κατ' ενάσκηση της ως άνω εποπτείας, δεν είναι, καθ' εαυτές, δεσμευτικές για τα όργανα διοικήσεως της εταιρείας, τα οποία μπορούν να εμμείνουν στις ενέργειές τους, αν τις θεωρούν νόμιμες, αναλαμβάνοντας, ωστόσο, την ευθύνη για τις προβλεπόμενες κατά νόμο κυρώσεις στην περίπτωση κατά την οποία οι ενέργειες αυτές κριθούν, τελικώς, αντίθετες προς τον νόμο ή το καταστατικό (ΣτΕ 539/1987, 793/1971, 1458/1958, 442/1953, 874/1950). Κατά την έννοια των ίδιων διατάξεων, ο καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός δεν μπορεί να ακυρώσει τις πράξεις των οργάνων διοικήσεως ανώνυμης

εταιρείας, παρά μόνον μετά από προσφυγή στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια (ΣτΕ 793/1971). Εξ άλλου, στον προστατευτικό σκοπό των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920 περί κρατικής εποπτείας των ανωνύμων εταιρειών εμπίπτουν, κατ' αρχήν, οι μέτοχοι και, υπό όρους, οι δανειστές τους, τα περιουσιακά συμφέροντα των οποίων προστατεύονται με τη διασφάλιση της υγιούς οικονομικής καταστάσεως των εταιρειών των οποίων κατέχουν μετοχές και ομολογίες ή με τις οποίες έχουν συνάψει δανειακές συμβάσεις. Αντιθέτως, δεν εμπίπτουν οι ασφαλισμένοι των ανωνύμων ασφαλιστικών εταιρειών, τα εξ ασφαλίσεως συμφέροντα των οποίων προστατεύονται επαρκώς από τις διατάξεις περί ιδιωτικής ασφαλίσεως. Τυχόν δε ευθύνη του Δημοσίου από πλημμελή άσκηση εποπτείας σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις μπορεί να τεθεί μόνον στο πλαίσιο των ειδικών περί ασκήσεως εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων διατάξεων του ν.δ. 400/1970.

22. Επειδή, περαιτέρω, με το άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 3790/2009 (Α' 143/7.8.2009), η ισχύς του οποίου άρχεται, κατά ρητή πρόβλεψη της παραγράφου 2 αυτού, από της καταθέσεως του οικείου νομοσχεδίου προς ψήφιση (16.7.2009), προστέθηκε νέα παράγραφος 4α στο άρθρο 10 του ν.δ. 400/1970, με το εξής περιεχόμενο: «Μετά την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ασφαλιστικής επιχείρησης, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, κατόπιν πρότασης της ΕΠ.Ε.Ι.Α., δύναται, αφού λάβει υπόψη του και τη συστημική σπουδαιότητα των τυχόν χαρτοφυλακίων ζωής, που διαχειριζόταν η υπό εκκαθάριση επιχείρηση, να ορίζει επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής, ο οποίος είναι πρόσωπο άλλο από τον επόπτη εκκαθάρισης, διαθέτει υποχρεωτικά ειδική πείρα και γνώσεις στο χρηματοοικονομικό τομέα και καθίσταται αποκλειστικά υπεύθυνος για την αναδιοργάνωση των χαρτοφυλακίων αυτών, που δεν τίθενται σε εκκαθάριση. Μερική ή ολική μεταβίβαση των ως άνω χαρτοφυλακίων ζωής επιτρέπεται με επιμέλεια του ως άνω επόπτη, διενεργείται δε, μετά από απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται

στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατόπιν πρότασης της ΕΠ.Ε.Ι.Α., κατά παρέκκλιση των οριζομένων στα άρθρα 3 παράγραφος 6 και 59 του παρόντος διατάγματος. Με απόφαση του ανωτέρω Υπουργού, κατόπιν πρότασης της ΕΠ.Ε.Ι.Α., η οποία καθορίζει το συνολικό άνοιγμα των ως άνω χαρτοφυλακίων, δύναται να παρέχεται, υπό προϋποθέσεις, υπέρ της αναδόχου ασφαλιστικής επιχείρησης εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου ή, σε περίπτωση μη ανεύρεσης αναδόχου, εγγύηση υπέρ των ασφαλισμένων, η οποία δεν υπερβαίνει το ως άνω άνοιγμα. Η ως άνω εγγύηση αποτελεί, κατά παρέκκλιση των οριζομένων στα άρθρα 8 και 17α του παρόντος διατάγματος, στοιχείο επιλέξιμο, τόσο για την ασφαλιστική τοποθέτηση, όσο και για το περιθώριο φερεγγυότητας και χρησιμοποιείται από την ανάδοχο εταιρεία μετά τη χρήση των στοιχείων ενεργητικού του αποκτηθέντος χαρτοφυλακίου . . . ». Κατ' εξουσιοδότηση των ίδιων διατάξεων, εκδόθηκε η Β.2574/2009 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2509), με την οποία ρυθμίσθηκαν διάφορα ζητήματα εφαρμογής της προβλεπόμενης υπό του νόμου διαδικασίας αναδοχής, όπως η αναδιοργάνωση και η λειτουργία των χαρτοφυλακίων ζωής, οι εξουσίες του επόπτη και ο προσδιορισμός του ανοίγματος.

23. Επειδή, ακολούθησε ο ν. 3867/2010 (Α' 128), με το άρθρο 1 του οποίου καταργήθηκε η Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης και οι αρμοδιότητές της, όπως, άλλωστε, και η άσκηση της εν γένει κρατικής εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, μεταβιβάσθηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, με τις διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του (άρθρα 1 και 2) επιδιώκεται «η δραστικότερη αντιμετώπιση των εξελίξεων που σημειώνονται στον ευρύτερο χρηματοπιστωτικό τομέα, ιδίως αυτών που προκύπτουν από το γεγονός ότι η διεθνοποίηση των αγορών και η αύξηση του ανταγωνισμού οδηγεί τις επιχειρήσεις του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού τομέα, ιδίως, του τραπεζικού και ασφαλιστικού κλάδου, σε συνεργασίες και μετοχικές διασυνδέσεις». Κατά τη

./.

α

αμ

διαμόρφωση των ρυθμίσεων του νόμου ιδιαίτερη βαρύτητα αποδόθηκε στο γεγονός ότι «διαρκώς περισσότερες από τις δραστηριοποιούμενες στο χρηματοπιστωτικό τομέα επιχειρήσεις, έστω και αν με βάση την κύρια δραστηριότητά τους κατατάσσονται σε συγκεκριμένο από τους προαναφερόμενους κλάδους (τραπεζικό ή ασφαλιστικό), προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες και χρησιμοποιούν τεχνικές και δίκτυα προώθησής τους που εμπεριέχουν συναφή χαρακτηριστικά και κινδύνους, μάλιστα δε αυξάνει συνεχώς η προσφορά σύνθετων, με χαρακτηριστικά κατάθεσης και ασφάλισης, προϊόντων». Κατ' εκτίμηση τούτων και λαμβάνοντας, παραλλήλως, υπόψη ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι «οι φορείς της αγοράς που κατ' εξοχήν συγκεντρώνουν την αποταμίευση του κοινού», λόγος για τον οποίο, άλλωστε, οι επιχειρήσεις αυτές υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες όσον αφορά το ύψος και τη συγκρότηση των ιδίων κεφαλαίων τους και σε αντίστοιχη εποπτεία της εν γένει λειτουργίας τους, ο νομοθέτης έκρινε δικαιολογημένη και σκόπιμη, από δικαιοπολιτικής απόψεως, την υπαγωγή των επιχειρήσεων του τραπεζικού και του ασφαλιστικού κλάδου σε ενιαίο καθεστώς κρατικής εποπτείας, γεγονός που, κατά την εκτίμησή του, θα συμβάλει στη δημιουργία ισότιμων, κατά το δυνατόν, όρων ανταγωνισμού και στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων που συνδέονται με τυχόν οικονομική τους κατάρρευση. Στην παρ. 9 του ως άνω άρθρου 1 ορίζεται ότι: «Εκκρεμείς δίκες που αφορούν διαφορές ή υποθέσεις της καταργούμενης Επιτροπής αναλαμβάνονται από το Ελληνικό Δημόσιο χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Αξιώσεις που αφορούν το προ της καταργήσεως της ΕΠ.Ε.Ι.Α. χρονικό διάστημα ασκούνται υπό και κατά του Ελληνικού Δημοσίου.». Εντός του πλαισίου αυτού, με το άρθρο 4 του ίδιου νόμου συστήθηκε, ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, το «Εγγυητικό Κεφάλαιο Ιδιωτικής Ασφάλισης Ζωής» (εφεξής: εγγυητικό κεφάλαιο), το οποίο, με τις ίδιες διατάξεις, τέθηκε υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της Τράπεζας της Ελλάδος. Όπως προκύπτει

από την αιτιολογική έκθεση του νόμου, η σύσταση του εγγυητικού κεφαλαίου κατέστη αναγκαία λόγω των εξελίξεων που είχαν λάβει χώρα στην ασφαλιστική αγορά και οι οποίες «κατέδειξαν την ανάγκη δημιουργίας εγγυητικού κεφαλαίου ζωής, για την κάλυψη του κενού που παρουσιάζεται στον ασφαλιστικό κλάδο», ο οποίος, εν αντιθέσει με τον χρηματοπιστωτικό τομέα, στερείται αντίστοιχου μηχανισμού για την κάλυψη των δραστηριοτήτων ασφαλίσεως ζωής, έλλειψη η οποία εν πολλοίς αποδίδεται από τον νομοθέτη και στην έλλειψη αντίστοιχης κοινοτικής οδηγίας. Κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 5, σκοπός του εγγυητικού κεφαλαίου είναι «η διατήρηση και μεταβίβαση του συνόλου ή μέρους του χαρτοφυλακίου ζωής υπό εκκαθάριση ασφαλιστικής εταιρείας σε άλλη ασφαλιστική επιχείρηση ή σε άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και, αν αυτό καταστεί ανέφικτο, η καταγγελία και λύση των συμβάσεων ασφάλισης ζωής και η καταβολή χρηματικού ποσού έναντι της αξίας των συμβολαίων αυτών, καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού έναντι εκκρεμών ζημιών και πληρωτέων παροχών» (παρ. 1). Στις ίδιες διατάξεις ορίζεται ότι « το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής θα παρέχει κάλυψη... σε ασφαλιστικές αποζημιώσεις που πηγάζουν από όλα τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής και τις εργασίες ασφάλισης ζωής που καταρτίσθηκαν ή διενεργήθηκαν στην Ελλάδα...» και ότι από την ημερομηνία που η ασφαλιστική επιχείρηση κηρύσσεται σε κατάσταση πτωχεύσεως ή ανακαλείται η άδεια λειτουργίας της για παράβαση νόμου το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής υπεισέρχεται αυτοδικαίως «στο σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων της ασφαλιστικής επιχείρησης που πηγάζουν από συμβάσεις ασφάλισης ζωής». Συναφώς, στο άρθρο 7 του νόμου ορίζονται τα εξής: «1. Η κάλυψη του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής εκτείνεται σε όλους τους κλάδους ασφάλισης ζωής, ανά ασφαλιστήριο και ανά ασφαλισμένο . . . και ισούται με το 100% κάθε απαίτησης από ασφάλιση ζωής και μέχρι το ποσό των 30.000 ευρώ ανά δικαιούχο ασφαλίσεων ζωής για τις παροχές στη λήξη και τις εξαγορές των ασφαλιστηρίων συμβολαίων

J

MP

και μέχρι το ποσό των 60.000 ευρώ για τις αποζημιώσεις θανάτου και μόνιμης ολικής αναπηρίας. Το εγγυητικό κεφάλαιο ζωής υποκαθίσταται στα δικαιώματα των δικαιούχων για τα καταβαλλόμενα σε αυτούς χρηματικά ποσά. 2. Το ποσό της απαίτησης από ασφάλιση ζωής υπολογίζεται σύμφωνα με τους νόμιμους και συμβατικούς όρους κάθε συμβολαίου και κάθε απαίτησης παροχών (εκκρεμών πληρωτέων) κατά την ημερομηνία ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της ασφαλιστικής επιχείρησης. Αν υπάρξουν συμβόλαια ασφάλισης ζωής, των οποίων τα τεχνικά σημειώματα ή οι όροι παραβιάζουν την κείμενη ασφαλιστική νομοθεσία ή αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον, το Εγγυητικό Κεφάλαιο, μετά από απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, προβαίνει στις απαραίτητες αναλογιστικές πράξεις και προσαρμογές των όρων αυτών των συμβολαίων ασφάλισης ζωής. 3. . . ». Στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου, ορίζονται, περαιτέρω, τα εξής: «1. Από την ημέρα ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της ασφαλιστικής εταιρίας, το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής διευκολύνει τη μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου ζωής σε άλλη ασφαλιστική εταιρία, η οποία δραστηριοποιείται στις ασφαλίσσεις ζωής και λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα . . . 2. Στα πλαίσια της παραπάνω διαδικασίας, το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την αποτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του υπό μεταβίβαση χαρτοφυλακίου, καθώς και την αποτίμηση των σε ασφαλιστική τοποθέτηση περιουσιακών στοιχείων που καλύπτουν τις υποχρεώσεις αυτές. 3. Το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής εξετάζει τις προτάσεις και τους όρους ανάληψης του χαρτοφυλακίου αυτού από άλλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και προβαίνει αιτιολογημένα στη σχετική επιλογή μετά από αναμόρφωση των παροχών, με γνώμονα την προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων και των δικαιούχων οποιασδήποτε παροχής από τις συμβάσεις αυτές. Οι διατάξεις των άρθρων 7 παρ. 2 και 8 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή, κατά την αναμόρφωση των παροχών . . . Η

επιλογή εγκρίνεται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. 4. . . . 5. Αν η προθεσμία διερεύνησης της δυνατότητας μεταβίβασης του χαρτοφυλακίου παρέλθει άκαρπη, λύονται αυτοδικαίως όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις ασφαλίσεων ζωής και οι απαιτήσεις των ασφαλισμένων ικανοποιούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 7 αυτού του νόμου . . . ». Σύμφωνα, εξάλλου, με το άρθρο 10 του ίδιου άρθρου, για την εκπλήρωση των σκοπών του εγγυητικού κεφαλαίου επιβάλλεται τακτική εισφορά υπέρ αυτού, η οποία καθορίζεται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος σε ποσοστό που δεν μπορεί, κατ' ανώτατο όριο, να υπερβεί το 1,5% της συνολικής ετήσιας παραγωγής ακαθάριστων καταχωρημένων ασφαλίσεων του κλάδου ζωής και η οποία βαρύνει κατά το ήμισυ τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και κατά το ήμισυ τους ασφαλισμένους.

24. Επειδή, με την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου 3867/2010 καταργήθηκαν οι προπαρατεθείσες διατάξεις του ν. 3790/2009 (περ. α'), οι οποίες, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, «λόγω των ανεπαρκών και αντιφατικών ρυθμίσεών τους . . . αποδείχτηκαν στην πράξη αναποτελεσματικές και ανεφάρμοστες, με συνέπεια την πλήρη αδυναμία συντονισμού μεταξύ εποπτικής αρχής, επόπτη εκκαθάρισεως και επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής και συνακόλουθα την πλήρη αδυναμία επιλύσεως των προβλημάτων που δημιουργήθηκαν μετά την ανάκληση της άδειας λειτουργίας ορισμένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων». Ορίσθηκε, εν τούτοις, ότι οι καταργούμενες διατάξεις, όπως τροποποιούνται και συμπληρώνονται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του νεότερου νόμου, εφαρμόζονται σε «εκκρεμείς διαδικασίες, που αφορούν ασφαλιστικές επιχειρήσεις, των οποίων, κατά την ημέρα δημοσίευσης του νόμου, έχει ήδη ανακληθεί η άδεια λειτουργίας και έχει οριστεί επόπτης χαρτοφυλακίων ζωής», προκειμένου να ολοκληρωθεί «η μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου ζωής σε ανάδοχο ασφαλιστική εταιρεία ή σε περισσότερες συνεργαζόμενες ή μη ασφαλιστικές εταιρείες, μετά από συμβατική αναμόρφωση των παροχών» (περ. β'). Προβλέφθηκε, κατ' αυτόν τον

τρόπο, ειδική μεταβατική ρύθμιση με αποκλειστικό σκοπό την περαίωση των εκκρεμών διαδικασιών αναδοχής χαρτοφυλακίων ζωής, ενώ δόθηκαν πρόσθετα κίνητρα και καθορίστηκε σύντομη διαδικασία «προκειμένου να μεταβιβαστεί το χαρτοφυλάκιο ζωής των υπό εκκαθάριση εταιρειών, το οποίο έχει τεθεί εκτός εκκαθάρισης σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις, σε ανάδοχο ασφαλιστική εταιρεία ή συνεργαζόμενες ασφαλιστικές εταιρείες» (βλ. αιτιολογική έκθεση). Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, ορίζεται, περαιτέρω, ότι, αν η μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου ζωής δεν επιτευχθεί κατά την παράγραφο 4α του άρθρου 10 του ν.δ. 400/1970 και εντός των προθεσμιών που ορίζονταν από αυτές, όπως οι τελευταίες παρατάθηκαν εκ των υστέρων [βλ. άρθρο 17 παρ. 1 του ν. 4002/2011, Α' 180/22.8.2011, σύμφωνα με το οποίο «η προθεσμία του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3867/2010 (Α' 128) παρατείνεται έως την 31η Δεκεμβρίου 2011 και, αντίστοιχα, η προθεσμία του τετάρτου εδαφίου της παρ. 5 του ίδιου άρθρου παρατείνεται έως την 31η Μαρτίου 2012»], «ο επόπτης χαρτοφυλακίων των κλάδων ζωής, παραδίδει στην Τράπεζα της Ελλάδος, το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση αυτού του νόμου: α) Κατάλογο των ασφαλισμένων και των απαιτήσεων τους, που απορρέουν από τις συμβάσεις ασφαλίσεως . . . β) Κατάλογο των φερόμενων ως ασφαλισμένων, των οποίων αμφισβητείται από τον επόπτη χαρτοφυλακίου ζωής η εγκυρότητα των συμβολαίων ή το ύψος των προβαλλόμενων απαιτήσεων τους για καταβολή ασφαλίματος και εξαγορές. γ) Το Αρχείο Τεχνικών Αποθεμάτων Ζωής. δ) Το μητρώο Ασφαλιστικής Τοποθέτησης Ασφαλίσεων Ζωής. ε) Έκθεση για το συνολικό χρηματικό ποσό που βαρύνει το ενεργητικό του χαρτοφυλακίου για αμοιβή του επόπτη χαρτοφυλακίου ζωής, μισθοδοσία του προσωπικού του και κάλυψη των λοιπών λειτουργικών εξόδων του . . . στ) Κατάλογο με τις λοιπές υποχρεώσεις του χαρτοφυλακίου, που υπάγονται στην κοινή εκκαθάριση. ζ) Εισηγητικό σχέδιο αναμόρφωσης παροχών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 της Β.2574/2009 απόφασης του Υπουργού Οικονομικών

«Ρύθμιση θεμάτων εφαρμογής του άρθρου 10 παρ. 4α του ν.δ. 400/1970, όπως ισχύει» (ΦΕΚ 2509 Β). Αν υπάρχουν ασφαλιστήρια συμβόλαια, των οποίων τα τεχνικά σημειώματα ή οι όροι παραβιάζουν την κείμενη ασφαλιστική νομοθεσία ή αντιβαίνουν στο δημόσιο συμφέρον, ο επόπτης χαρτοφυλακίων ζωής προβαίνει στις απαραίτητες αναλογιστικές πράξεις και προσαρμογές των όρων αυτών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Στα προγράμματα κλάδου ασφάλισης ζωής που συνδέονται με επενδύσεις η συνολική εγγυημένη απόδοση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο. Ο επόπτης χαρτοφυλακίων ζωής δύναται να προτείνει: α) την περαιτέρω αναμόρφωση των παροχών, λαμβάνοντας υπόψη το άνοιγμα του χαρτοφυλακίου και την υπάρχουσα κατανομή των περιουσιακών στοιχείων κατά ασφαλιστική τοποθέτηση, β) την αναμόρφωση των όρων και των παροχών των προσαρτημάτων των συμβάσεων ασφάλισης ζωής. η). Κατάλογο των εργαζομένων κατά την ημερομηνία ανάκλησης της άδειας της ασφαλιστικής επιχείρησης και του ύψους των αιτούμενων απαιτήσεων τους . . . ». Στην παράγραφο 3 ορίζεται, περαιτέρω, ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, αφού λάβει υπόψη τα παραπάνω στοιχεία «επιβεβαιώνει το άνοιγμα του χαρτοφυλακίου ζωής, που συνίσταται στη διαφορά μεταξύ των υποχρεώσεων του χαρτοφυλακίου για μαθηματικά και τεχνικά αποθέματα και των αντίστοιχων στοιχείων της ασφαλιστικής τοποθέτησης», «γνωστοποιεί δημοσίως τα υπάρχοντα στοιχεία . . . και απευθύνει δημόσια πρόσκληση προς κάθε ασφαλιστική επιχείρηση, που μπορεί να ασκεί νόμιμα στην Ελλάδα εργασίες ασφαλίσων κλάδων ζωής . . . να δηλώσει ότι μετέχει στη διαδικασία αναδοχής του χαρτοφυλακίου ασφαλίσεων κλάδων ζωής, το οποίο σύμφωνα με τις καταργούμενες διατάξεις δεν έχει τεθεί ακόμα σε εκκαθάριση και να καταθέσει εγγράφως την προσφορά της, η οποία διαμορφώνεται με βάση τις παρακάτω υποχρεωτικές προϋποθέσεις, που μπορεί να τροποποιούνται με την υποβαλλόμενη πρόταση μόνο προς το συμφέρον των ασφαλισμένων: α) Ο υποψήφιος ανάδοχος προτείνει τη

. / .

μείωση των υφιστάμενων απαιτήσεων των ασφαλισμένων ή των ποσών καλύψεων, η οποία δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη στο εισηγητικό σχέδιο αναμόρφωσης παροχών του επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής. Η μείωση κάθε κατηγορίας απαιτήσεων μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος του συμβολαίου και το σχετικό αποθεματικό. β) Οι απαιτήσεις των ασφαλισμένων, είτε υφιστάμενες, είτε μελλοντικές, περιορίζονται κατά το ποσοστό του εισηγητικού σχεδίου αναμόρφωσης παροχών, εκτός αν υποβληθεί από τον υποψήφιο ανάδοχο ευνοϊκότερη για τους ασφαλισμένους πρόταση. γ) Κάθε υφιστάμενη αίτηση εξαγοράς ή μελλοντική εξαγορά ασφαλιστηρίου της επιχείρησης ή λήξη ασφαλιστηρίου, με εξαίρεση τις απαιτήσεις για καταβολή ασφαλισματος υγείας, αναστέλλεται για δύο χρόνια από την ημέρα ανάληψης του χαρτοφυλακίου από τον ανάδοχο. δ) Εγγυημένα τεχνικά επιτόκια, πέραν των οριζόμενων στο νόμο ορίων, δεν αναγνωρίζονται. ε). . . η) Το χαρτοφυλάκιο ζωής μεταβιβάζεται κατά τα λοιπά στον ανάδοχο με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Δικαστικές διεκδικήσεις των φερόμενων ως ασφαλισμένων, των οποίων δεν έγιναν δεκτά τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τον επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής, ασκούνται κατά του αναδόχου. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, καθορίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο της δημόσιας πρόσκλησης, ο τρόπος γνωστοποίησης του ανοίγματος και δημοσίευσης της δημόσιας πρόσκλησης, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής του αναδόχου του χαρτοφυλακίου ζωής» (Τα πρώτα εδάφια της περιπτώσεως αυτής αντικαταστάθηκαν με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 του ν. 4002/2011, ως εξής: « Το χαρτοφυλάκιο ζωής μεταβιβάζεται κατά τα λοιπά στον ανάδοχο με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του. Οι απαιτήσεις των φερόμενων ως ασφαλισμένων, των οποίων δεν έγιναν δεκτά τα νομιμοποιητικά έγγραφα από τον επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής, ακολουθούν τη διαδικασία της ασφαλιστικής εκκαθάρισης και τυχόν δικαστικές διεκδικήσεις ασκούνται κατά του εκκαθαριστή. Στην περίπτωση

αυτή παρακρατείται υπέρ της ασφαλιστικής εκκαθάρισης μέχρι την οριστική διευθέτηση της διαφοράς και δεν μεταβιβάζεται στον ανάδοχο το ανάλογο μέρος, όπως θα καθοριστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, των περιουσιακών στοιχείων που έχουν τεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση ζωής».) «Στα κριτήρια επιλογής περιλαμβάνονται υποχρεωτικά: 1. Η συμφερότερη για τους καταναλωτές οικονομική προσφορά, με βάση το εισηγητικό σχέδιο αναμόρφωσης παροχών του επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής. 2. Η συμφερότερη για τους καταναλωτές που δεν κρίνονται ασφαλίσιμοι πρόταση αύξησης των ασφαλίσεων. 3. Το προτεινόμενο ποσοστό απορρόφησης του προσωπικού της υπό εκκαθάριση επιχείρησης. Η επιλογή του αναδόχου γίνεται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος . . . θ. Το μέρος της απαίτησης από ασφάλιση που δεν αναλαμβάνεται από τον ανάδοχο, κατά την περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, ικανοποιείται κατά ποσοστό 70% από το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής, που συνιστάται με τις διατάξεις του άρθρου 4 αυτού του νόμου. Η καταβολή των σχετικών χρηματικών ποσών γίνεται σε πλήρη εξόφληση των απαιτήσεων των καταναλωτών από τη σύμβαση ασφάλισης, καθώς και των απαιτήσεων για αποζημίωση από το Δημόσιο για οποιονδήποτε λόγο. Με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, μετά από εισήγηση της Διαχειριστικής Επιτροπής του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, μπορεί να αναστέλλεται η είσπραξη των παραπάνω απαιτήσεων των καταναλωτών για χρονικό διάστημα μέχρι τρία χρόνια από τη δημοσίευση αυτού του νόμου, να καθορίζεται η διαδικασία, ο χρόνος και ο τρόπος πληρωμής . . . και να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή της διάταξης αυτής. Ειδικά και αποκλειστικά για την εξόφληση των παραπάνω απαιτήσεων των καταναλωτών, το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής δύναται να συνάπτει δάνειο από πιστωτικά ιδρύματα, με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή το Δημόσιο αποκτά αυτοδίκαια ενέχυρο επί των 2/3 των συνολικών εσόδων του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, που προέρχονται από τις Εισφορές του άρθρου 10 αυτού του νόμου». Το

πρώτο εδάφιο της ως άνω περιπτώσεως θ' αντικαταστάθηκε με το άρθρο 17 παρ. 3 του ν. 4002/2011 ως εξής: «Το μέρος της απαίτησης από ασφάλιση ζωής που δεν αναλαμβάνεται από τον ανάδοχο σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, ικανοποιείται από το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής κατά το χρόνο λήξης του αρχικού ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ατόκως, κατά ποσοστό 70%. Όσα ασφαλιστήρια συμβόλαια έχουν ημερομηνία λήξης μετά το έτος 2024 θεωρείται ότι λήγουν στις 31.12.2024. Η απαίτηση υπολογίζεται όπως είχε διαμορφωθεί κατά την ημέρα ανάκλησης της άδειας λειτουργίας της εταιρείας. Το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής δύναται να ικανοποιεί αιτήσεις πρόωρης εξόφλησης, μετά από συμβιβαστική μείωση της απαίτησης του ενδιαφερόμενου». Με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου 17 προστέθηκαν τα εξής εδάφια στο τέλος της αυτής περιπτώσεως της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του ν. 3867/2010: «Για την εκπλήρωση του παραπάνω ειδικού σκοπού, το Ελληνικό Δημόσιο δύναται να χορηγεί δάνεια προς το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής μέχρι του συνολικού ποσού των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000,00) ευρώ με την έκδοση και παράδοση, αντί μετρητών, ομολόγων αντίστοιχης αξίας. Η εξόφληση του δανείου θα γίνεται σε δέκα άτοκες ετήσιες δόσεις με περίοδο χάριτος οκτώ ετών. Από την ημερομηνία καταβολής της πρώτης δόσης, το Δημόσιο αποκτά αυτοδίκαια ενέχυρο επί των 2/3 των συνολικών εσόδων του Εγγυητικού Κεφαλαίου Ζωής, που προέρχονται από τις εισφορές του άρθρου 10 αυτού του νόμου. Οι ειδικότεροι όροι του δανείου καθορίζονται με σχετική απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Το Εγγυητικό Κεφάλαιο Ζωής καταβάλλει στους καταναλωτές τα χρηματικά ποσά, που προβλέπουν οι διατάξεις αυτού του άρθρου, με τον όρο της νομότυπης παραίτησης τους από κάθε σχετική αξίωση τους, εκκρεμούς ή μη ενώπιον των δικαστηρίων, κατά του Ελληνικού Δημοσίου». Στην παράγραφο 4 του ως άνω άρθρου 2 του ν. 3867/2010 ορίζονται, περαιτέρω, τα ακόλουθα: «Οι κάτοχοι ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής δύνανται, με έγγραφη δήλωσή τους

προς τον επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής, που υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα ημερών από την ημέρα ανάρτησης στο διαδίκτυο της απόφασης της Τράπεζας της Ελλάδος περί επιλογής του αναδόχου, να μην αποδεχθούν την αναμόρφωση των συμβολαίων τους και να αντιταχθούν στη μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου με την προβλεπόμενη στο παρόν άρθρο διαδικασία, οπότε θεωρείται ότι επιλέγουν τη λύση του συμβολαίου τους και την υπαγωγή τους στη διαδικασία της ασφαλιστικής εκκαθάρισης. Στην περίπτωση αυτή αποτελεί στοιχείο της ασφαλιστικής εκκαθάρισης και δεν μεταβιβάζεται στον ανάδοχο το ανάλογο, όπως θα καθοριστεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, μέρος των περιουσιακών στοιχείων που έχουν τεθεί σε ασφαλιστική τοποθέτηση ζωής. Αν αντιταχθούν ασφαλισμένοι που αντιστοιχούν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρών κατά το τελευταίο έτος λειτουργίας της επιχείρησης, η περαιτέρω διαδικασία αυτού του άρθρου ματαιώνεται και το χαρτοφυλάκιο ζωής τίθεται και αυτό στην ασφαλιστική εκκαθάριση, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 400/1970, όπως ισχύει. Όσοι ασφαλισμένοι δεν υποβάλλουν την παραπάνω δήλωση τεκμαίρεται ότι αποδέχονται τη διαδικασία μεταβίβασης και εκπροσωπούνται σε αυτή από τον επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής. Ο ανάδοχος εκδίδει ασφαλιστήρια, με βάση τη σύμβαση μεταβίβασης του χαρτοφυλακίου». Στην παράγραφο 5 προβλέπονται τα εξής: «Για τη μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 59 του ν.δ. 400/1970 και συνάπτεται σύμβαση μεταξύ του επόπτη χαρτοφυλακίων ζωής της υπό ανάκληση της άδειας λειτουργίας επιχείρησης και της εταιρείας που επιλέγεται από την Τράπεζα της Ελλάδος . . . Ο επόπτης χαρτοφυλακίων ζωής συμβάλλεται και ως εκπρόσωπος των ασφαλισμένων που αποδέχονται, κατά την προηγούμενη παράγραφο, τη διαδικασία μεταβίβασης του χαρτοφυλακίου. Η σύμβαση εγκρίνεται με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος. Αν παρέλθει ένα έτος [η προθεσμία αυτή παρατάθηκε έως 31.3.2012, όπως προελέχθη, με την παρ. 1 του άρθρου

17 του ν. 4002/2011] από τη δημοσίευση αυτού του νόμου χωρίς να εκδοθεί η εγκριτική απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος, η διαδικασία περατώνεται αυτοδίκαια και για το χαρτοφυλάκιο ζωής εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ασφαλιστικής εκκαθάρισης του ν.δ. 400/1970, όπως ισχύουν . . . Αν η διαδικασία περατωθεί, χωρίς να αναληφθεί το χαρτοφυλάκιο ζωής από ανάδοχο ασφαλιστική εταιρεία, το μέρος της απαίτησης από ασφάλιση που δεν ικανοποιείται από το προϊόν της ασφαλιστικής εκκαθάρισης, ικανοποιείται κατά ποσοστό 70% από το εγγυητικό κεφάλαιο ζωής και εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης θ' της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου». Στη δε παρ. 9 του ίδιου ως άνω άρθρου 2 ορίζονται τα εξής: «Αξιώσεις αποζημίωσης των ασφαλισμένων και των λοιπών δικαιούχων κατά των προσώπων που έχουν τη διοίκηση της επιχείρησης της οποίας ανακλήθηκε η άδεια ή κατά τρίτων υπαιτίων δεν θίγονται από τις ρυθμίσεις αυτού». Κατ' εξουσιοδότηση των προαναφερόμενων διατάξεων εκδόθηκε η από 20.4.2012 απόφαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος (Β' 1633), με την οποία ρυθμίσθηκαν ζητήματα σχετικά με την ανάδειξη αναδόχου χαρτοφυλακίων ζωής των ασφαλιστικών επιχειρήσεων του άρθρου 2 του ν. 3867/2010 (τρόπος δημοσίευσης της δημόσιας προσκλήσεως, γνωστοποίησης στοιχείων ανοίγματος του χαρτοφυλακίου ζωής, διαδικασία και κριτήρια επιλογής αναδόχου, ειδικότερο περιεχόμενο δημόσιας προσκλήσεως κ.α.).

25. Επειδή, από το συνδυασμό των προαναφερόμενων διατάξεων συνάγεται ότι ο νομοθέτης, κινούμενος, άλλωστε, και εντός του πλαισίου των κατευθύνσεων της από 12.7.2010 Λευκής Βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία αποτελεί κείμενο κατευθυντήριου χαρακτήρα για τα συστήματα εγγυήσεως των ασφαλίσεων, προέβη στην κατάστρωση ενός μηχανισμού εγγυήσεων στον τομέα των ασφαλίσεων ζωής, ο οποίος επιτελεί λειτουργία ανάλογη με τους αντίστοιχους μηχανισμούς του χρηματοπιστωτικού και επενδυτικού τομέα. Ο μηχανισμός αυτός, η

χρηματοδότηση του οποίου γίνεται από παρακρατηθείσες εισφορές των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των ασφαλισμένων τους, διαρθρώνεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο αναζητείται ανάδοχος του χαρτοφυλακίου ζωής της ασφαλιστικής επιχειρήσεως, ενώ στο δεύτερο στάδιο επέρχεται η καταβολή του συνόλου ή, κατά περίπτωση, τμήματος των εξ ασφαλίσεως απαιτήσεων που δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της, κατά τα ανωτέρω, αναδοχής. Τα ποσά αυτά, τα οποία δεν μπορούν να υπερβαίνουν τα από το νόμο καθοριζόμενα ανώτατα όρια, καταβάλλονται από το νεοσυσταθέν εγγυητικό κεφάλαιο, το οποίο, κατά ρητή πρόβλεψη του νόμου, υποκαθίσταται στα δικαιώματα των ασφαλισμένων. Από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται, περαιτέρω, ότι ο μηχανισμός εγγυήσεων καλύπτει περιπτώσεις αφερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων (υπό πτώχευση ή των οποίων η άδεια λειτουργίας έχει ανακληθεί για παράβαση νόμου), ανεξαρτήτως του αν αυτή επήλθε συνεπεία σκόπιμων ή εσφαλμένων ενεργειών και παραλείψεων της διοικήσεώς τους, πλημμελούς ασκήσεως κρατικής εποπτείας ή αντικειμενικών παραγόντων, όπως, επί παραδείγματι, περιπτώσεις απρόβλεπτων και μεγάλης εκτάσεως οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κρίσεων.

26. Επειδή, περαιτέρω, με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3867/2010 εισήχθησαν, παράλληλως με τη θέσπιση του ως άνω μηχανισμού πάγιου χαρακτήρα που προβλέφθηκε στα άρθρα 4 και επομ. του νόμου αυτού, μεταβατικού χαρακτήρα ρυθμίσεις, στις οποίες αναφέρονται τόσο οι ενάγοντες με το από 3.4.2014 υπόμνημά τους προς το Δικαστήριο, όσο και το εναγόμενο Ελληνικό Δημόσιο με το από 10.4.2014 σχετικό υπόμνημά του, για τις εκκρεμείς, κατά το χρόνο δημοσιεύσεως του ως άνω νόμου, διαδικασίες αναζητήσεως αναδόχου χαρτοφυλακίου ζωής ασφαλιστικών επιχειρήσεων, των οποίων η άδεια λειτουργίας είχε ήδη ανακληθεί και είχε ορισθεί επόπτης χαρτοφυλακίου ζωής. Όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες ψηφίσεως του νόμου (βλ. πρακτικά της Βουλής των Ελλήνων Δ' και Ε' Συνεδριάσεις

του Τμήματος Διακοπής Εργασιών της 22ας Ιουλίου 2010 της Α΄ Συνόδου της ΙΓ΄ Περιόδου Προεδρευόμενης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, σελ. 67 – 317 και 1 – 141), η νομοθετική αυτή ρύθμιση υπαγορεύθηκε από την ανάγκη περιορισμού των συνεπειών της καταρρεύσεως των ασφαλιστικών επιχειρήσεων του ομίλου «Ασπίς Πρόνοια» (Ασπίς Πρόνοια και Commercial Value). Με τις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες είναι πληρέστερες από τις προϊσχύουσες, ακολουθείται, κατά βάση, η δομή των καταργούμενων διατάξεων της παραγράφου 4α του άρθρου 10 του ν.δ. 400/1970, οι οποίες εξακολουθούν να εφαρμόζονται επί των εκκρεμών διαδικασιών αναδοχής (άρθρο 2 παρ.1 του ν. 3867/2010). Επί των διαδικασιών αυτών, τυγχάνουν, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα σε αυτές, εφαρμογής και οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 2 του νεότερου ν. 3867/2010 (παρ. 2-5), όχι, όμως, και οι πάγιες διατάξεις αυτού (άρθρα 4 και επομ.), οι οποίες εφαρμόζονται για τις περιπτώσεις αφερέγγυων εταιρειών που αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, μεταξύ των οποίων είναι και οι εταιρείες των οποίων η άδεια λειτουργίας ανακαλείται για παράβαση νόμου σε χρόνο μεταγενέστερο της ενάρξεως ισχύος του ν. 3867/2010. Με τις ως άνω μεταβατικού χαρακτήρα διατάξεις, με τις οποίες επιδιώκεται «η οριστική διευθέτηση των εκκρεμοτήτων μέσα σε σύντομη προθεσμία» (βλ. αιτιολογική έκθεση), παρατάθηκε η αρχικώς χορηγηθείσα με το άρθρο 17 του ν. 3790/2009 προθεσμία ανευρέσεως αναδόχου, η οποία εν συνεχεία παρατάθηκε εκ νέου με το άρθρο 17 παρ. 1 του μεταγενέστερου ν. 4002/2011 για ένα ακόμη έτος. Σε περίπτωση, ωστόσο, αποτυχίας της διαδικασίας αυτής, που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3867/2010, για την μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου ζωής, τίθενται σε εφαρμογή οι λοιπές περί αναδοχής διατάξεις των παραγράφων 2 - 5 του άρθρου 2 του ν. 3867/2010. Ειδικότερα, σε περίπτωση μη ευδοκιμήσεως της απόπειρας αναδοχής του συνόλου του χαρτοφυλακίου ζωής (άρθρο 2 παρ. 5 του ως άνω ν. 3867/2010), ακολουθεί το στάδιο της ασφαλιστικής εκκαθαρίσεως, υπό το καθεστώς της οποίας τίθεται το

σύνολο του μη μεταβιβασθέντος χαρτοφυλακίου ζωής της υπό εκκαθάριση τελούσης ασφαλιστικής επιχειρήσεως. Ύστερα, εξ άλλου, από την περάτωση της διαδικασίας ασφαλιστικής εκκαθάρισεως, ενεργοποιείται υποχρεωτικώς ο μηχανισμός εγγυήσεων. Ο μηχανισμός αυτός εγγυήσεων παρέχει το μεν στενότερη, το δε ευρύτερη προστασία από εκείνη που παρέχεται από τις πάγιες διατάξεις του ως άνω νόμου, καθόσον ναι μεν καλύπτει το 70 % των απαιτήσεων, (ενώ με την πάγια ρύθμιση καλύπτεται ολόκληρο το ποσό, εφόσον αυτό είναι κατώτερο των 30.000 ή των 60.000 ευρώ, κατά περίπτωση), η περιορισμένη όμως αυτή προστασία (κάλυψη του 70% των απαιτήσεων) που προβλέπεται από τις μεταβατικές διατάξεις, παρέχεται χωρίς καθ' ύψος περιορισμό (σε αντίθεση με τις πάγιες διατάξεις με τις οποίες θεσπίζονται, κατά τα προεκτεθέντα, ως ανώτατα όρια κάλυψεως τα 30.000 ή τα 60.000 ευρώ). Κατ' αυτόν τον τρόπο, στην περίπτωση που η διαδικασία ανευρέσεως αναδόχου αποβεί άκαρπη, οι σχετικές απαιτήσεις καλύπτονται, μετά το πέρας της εκκαθάρισεως, υποχρεωτικώς από το εγγυητικό κεφάλαιο. Όπως, εξ άλλου, ρητώς αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 3867/2010, με τις προπαρατεθείσες διατάξεις αποκλείεται «η χρηματοδότηση του ανοίγματος από το Δημόσιο, είτε με τη μορφή εγγυήσεως είτε με οποιαδήποτε άλλη μορφή», με αποτέλεσμα η αντίστοιχη «ζημία [να] επιβαρύνει κατά ένα σημαντικό μέρος τους ίδιους τους ασφαλισμένους και κατά το υπόλοιπο μέρος το εγγυητικό κεφάλαιο ζωής, πράγμα που αναμένεται να επαναφέρει την ηρεμία στην ασφαλιστική αγορά και να εμπεδώσει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών προς τις ασφαλιστικές εταιρείες», ενώ ρητώς προβλέπεται στην παρ. 9 του άρθρου 2 του ως άνω νόμου ότι αξιώσεις των ασφαλισμένων κατά προσώπων που έχουν τη διοίκηση της ασφαλιστικής επιχειρήσεως της οποίας ανακλήθηκε η άδεια ή κατά τρίτων υπευθύνων δεν θίγονται από τις ρυθμίσεις του νόμου αυτού.

27. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτει ότι, με την 41/1.6.2012 διαπιστωτική πράξη της Επιτροπής

./.

2

4/1

Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος, περατώθηκε στις 31.5.2012 η, κατά τα άρθρα 10 παρ. 4α του ν.δ. 400/1970 και της Β 2574/2009 αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών διαδικασία ανευρέσεως αναδόχου του χαρτοφυλακίου ζωής της εταιρείας «Ασπίς Πρόνοιας Α.Ε.Γ.Α.», χωρίς να εκδηλωθεί ενδιαφέρον από κάποια ασφαλιστική επιχείρηση να αναδεχθεί το χαρτοφυλάκιο ζωής της εταιρείας. Προκύπτει, επίσης, από το από 10.4. 2010 υπόμνημα του Ελληνικού Δημοσίου προς το Δικαστήριο ότι από 1ης Ιουνίου 2012 το χαρτοφυλάκιο ζωής της εταιρείας τέθηκε υπό καθεστώς ασφαλιστικής εκκαθάρισεως και ότι η διαδικασία αυτή δεν είχε μέχρι τις 10.4.2014, μέχρι, δηλαδή, την ημερομηνία υποβολής του υπομνήματος του Δημοσίου προς το Δικαστήριο, περατωθεί, αλλά ότι βρισκόταν στο στάδιο της αναγγελίας και επαληθεύσεως των απαιτήσεων των πιστωτών της ασφαλιστικής επιχειρήσεως. Υπό τα δεδομένα αυτά και ενόψει όσων έχουν ήδη εκτεθεί, προκύπτει ότι, εν προκειμένω, τυγχάνουν εφαρμογής οι μεταβατικού χαρακτήρα διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3867/2010, οι οποίες, κατά τα ήδη εκτεθέντα, προβλέπουν την υποχρεωτική ενεργοποίηση του μηχανισμού εγγυήσεων αφού περατωθεί η ασφαλιστική εκκαθάριση.

28. Επειδή, το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος, ορίζοντας ότι: «Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους» έχει αναγάγει σε συνταγματικό κανόνα την ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών, συνιστά δε, παράλληλα, και διάταξη στην οποία θεμελιώνεται η αποζημιωτική ευθύνη του Δημοσίου από πράξεις των οργάνων του που προκαλούν ζημία, παράνομες (ΣΤΕ 980/2002) ή νόμιμες (ΣΤΕ 5504/2012). Τούτο, διότι η ισότητα ενώπιον των δημοσίων βαρών επιτάσσει και την αποκατάσταση της ζημίας που κάποιος υφίσταται από τη δράση, χάριν του δημοσίου συμφέροντος, των οργάνων του Κράτους, όταν η δράση αυτή δεν είναι σύννομη ή όταν είναι μεν νόμιμη αλλά προκαλεί βλάβη ιδιαίτερη και σπουδαία, σε βαθμό ώστε να υπερβαίνει τα κατά το Σύνταγμα ανεκτά όρια προκειμένου να εξυπηρετηθεί

ο σκοπός δημοσίου συμφέροντος στον οποίο αποβλέπει η δράση αυτή, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία. Πραγματώνεται δε ο σκοπός της διατάξεως αυτής υπό την ως άνω έννοια όταν η αποκατάσταση τέτοιας ζημίας καθίσταται δυνατή σε περίπτωση ζημιογόνου δράσεως οιοδήποτε οργάνου του Κράτους. Περαιτέρω, το Σύνταγμα δεν ανέχεται να παραμένουν άνευ αποκαταστάσεως ζημίες που κάποιος υφίσταται από ενέργειες κρατικού οργάνου. (πρβ. Ολομ. ΣτΕ 1501/2014).

29. Επειδή, η ευθύνη προς αποζημίωση από τυχόν πλημμελή άσκηση κρατικής εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από τις διατάξεις του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ, όπως αυτές έχουν μέχρι σήμερα ερμηνευθεί και εφαρμοσθεί. Τούτο δε, διότι οι ιδιαιτερότητες της κρατικής αυτής δραστηριότητας, όπως θεσπίζεται και οργανώνεται από τις διατάξεις του ν.δ. 400/1970 - οι οποίες διακρίνονται για την πολυπλοκότητά τους, σε συνδυασμό με το αβέβαιο του αποτελέσματος του εποπτικού ελέγχου, ο οποίος αποβλέπει προεχόντως στην εύρυθμη λειτουργία της ασφαλιστικής αγοράς, με τη διασφάλιση της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών, αντανακλαστικά δε, μέσω αυτού (του ελέγχου), καταλήγει να προστατεύει εμμέσως τους ασφαλισμένους των εταιρειών αυτών - διαφοροποιεί ουσιωδώς τη δραστηριότητα αυτή της Διοικήσεως από τις λοιπές κρατικές δραστηριότητες. Συνεπώς, ενόψει των ιδιαιτεροτήτων της εποπτικής λειτουργίας στην ασφαλιστική αγορά, η αποκατάσταση ζημίας που τυχόν προκαλείται από πλημμελή άσκηση εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στους ασφαλισμένους τους θα ήταν δυνατόν να επιδιωχθεί μόνον με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ. Τούτο υπό την έννοια ότι, για μεν τη θεμελίωση στην περίπτωση αυτή της αστικής ευθύνης του Κράτους θα απαιτείτο η συνδρομή πρόσθετων προϋποθέσεων (πρόδηλο και βαρύ σφάλμα των εποπτικών οργάνων), η δε αποζημίωση η οποία θα ήταν δυνατόν να επιδικασθεί στις περιπτώσεις αυτές δεν θα μπορούσε να είναι πλήρης αλλά μόνον εύλογη. Ειδικότερα, η

d

afp

ευθύνη προς αποζημίωση που τυχόν προκαλείται από τη συγκεκριμένη κρατική δραστηριότητα, η οποία ασκείται στην ασφαλιστική αγορά, δηλαδή, σε πεδίο που ενέχει σημαντικούς κινδύνους οικονομικής βλάβης για όσους, εκουσίως, άλλωστε, εκτίθενται σε αυτούς μετέχοντας στην ασφαλιστική αγορά, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η άσκηση της ιδιότυπης αυτής κρατικής δραστηριότητας, κατά κανόνα, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των οργάνων της κρατικής εξουσίας, δεν προσιδιάζει με την αντικειμενική ευθύνη των οργάνων του Κράτους, που καθιερώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ, οι οποίες, όπως έχουν καταστρωθεί από το νομοθέτη και ερμηνευθεί από το Δικαστήριο, δεν αποτελούν στην περίπτωση αυτή κατάλληλο μηχανισμό αποζημιώσεως, δεδομένου ότι κατά την άσκηση του εποπτικού ελέγχου η εποπτική αρχή απολαμβάνει μεν ευρείας και ουσιαστικής εξουσίας, πλην η επιτέλεση της αποστολής της απαιτεί πολύπλοκες οικονομικοτεχνικής φύσεως σταθμίσεις και γίνεται, κατά κανόνα, κατ' ενάσκηση διακριτικής ευχέρειας. Οι ιδιαιτερότητες αυτές της ως άνω κρατικής δραστηριότητος δεν συνάδουν, περαιτέρω, ούτε με την αρχή της πλήρους αποζημιώσεως η οποία, κατ' αρχήν, καθιερώνεται από την ως άνω διάταξη του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ. Τούτο δε, διότι τυχόν αναγνώριση υποχρεώσεως περί πλήρους αποζημιώσεως των εκουσίως εκτιθεμένων στους κινδύνους της ασφαλιστικής αγοράς ασφαλισμένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων- οι οποίες κατέστησαν αφερέγγυες και λόγω πλημμελούς ασκήσεως εποπτείας από τα όργανα του Κράτους - θα ισοδυναμούσε με ανεπίτρεπτη υποκατάσταση του Κράτους στη θέση της αφερέγγυας ασφαλιστικής επιχειρήσεως, κατ' ουσίαν δε με ανεπίτρεπτη μετακύλιση των υποχρεώσεών της σε αυτό. Οι ανωτέρω εκτεθείσες ιδιαιτερότητες στην άσκηση της κρατικής εποπτείας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, οι οποίες τη διαφοροποιούν ουσιαστικά σε σχέση με τις λοιπές μορφές κρατικής δραστηριότητας, θα επέβαλλαν, προκειμένου να ικανοποιηθεί η συνταγματική επιταγή του άρθρου 4 παρ. 5 του Συντάγματος και να μην

μείνει άνευ αποκαταστάσεως η ζημία που τυχόν προκαλείται σε ασφαλισμένους ασφαλιστικής επιχειρήσεως από πλημμελή άσκηση εποπτείας (πρβ. ΣτΕ Ολομ. 1501/2014), την ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 105 Εισ.Ν.Α.Κ., υπό την έννοια ότι στην περίπτωση αυτή ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση θα ήταν δυνατόν να γεννηθεί όχι από οποιαδήποτε παρανομία της Διοικήσεως αλλά μόνον από πρόδηλο ή βαρύ σφάλμα αυτής, δηλαδή από προφανή και σοβαρή παρανομία των εποπτικών οργάνων και με την επιδίκαση στους πληττόμενους ασφαλισμένους όχι πλήρους αλλά μόνον εύλογης αποζημιώσεως.

30. Επειδή, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ο ειδικός μηχανισμός αποζημιώσεως των ασφαλισμένων ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όπως περιγράφεται αναλυτικά σε προηγούμενες σκέψεις, αποτελεί μηχανισμό κατάλληλο και πρόσφορο για την αποκατάσταση ζημιών που τυχόν προκαλούνται και από πλημμελή άσκηση της ως άνω κρατικής δραστηριότητας. Η θέσπιση δε του ανωτέρω μηχανισμού αποκλείει, κατά την έννοια των σχετικών διατάξεων, με τις οποίες καταστρώνεται ο ως άνω μηχανισμός, όχι μόνον την ευθεία αλλά και την ανάλογη εφαρμογή, υπό την προεκτεθείσα έννοια, των διατάξεων του άρθρου 105 του ΕισΝΑΚ. Τέλος, ο ως άνω μηχανισμός, όπως οργανώνεται από το νομοθέτη, δεν προσκρούει σε καμία διάταξη του Συντάγματος.

31. Επειδή, το Δικαστήριο, ύστερα από την επίλυση του ως άνω μείζονος σπουδαιότητας ζητήματος, κρίνει ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ.1 του άρθρου 1 του ν. 3900/2010, προς περαιτέρω εκδίκαση στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Επιλύει το ως άνω μείζονος σπουδαιότητας ζήτημα. Και

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, κατά τα αναφερόμενα στο αιτιολογικό.

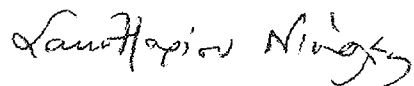
Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 7 και 15 Οκτωβρίου 2014 και η

./.

απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 3ης Νοεμβρίου του ίδιου έτους.

Ο Πρόεδρος του Α' Τμήματος

N. Σακελλαρίου

Η Γραμματέας του Α' Τμήματος

B. Ραφαηλάκη

Ομοσπονδία
5.11.2014
